

Strategie rozvoje mikroregionu Hornovsacko v oblasti cestovního ruchu

Bc. Marie Orságová

Diplomová práce
2006

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav managementu
akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Marie ORSÁGOVÁ**
Studijní program: **N 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a marketing**

Téma práce: **Strategie rozvoje mikroregionu Hornovsacko
v oblasti cestovního ruchu**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Provedte rozbor teoretických podkladů využitelných pro diplomovou práci.
- Analyzujte současný stav rozvoje mikroregionu Hornovsacko.

II. Praktická část

- Formulujte vizi, strategické cíle rozvoje a navrhněte strategii rozvoje.
- Zpracujte katalog vybraných projektů naplňujících formulovanou strategii.
- Zhodnoťte rizika spojená s realizací vybraných projektů.

Závěr

Rozsah práce: **70 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

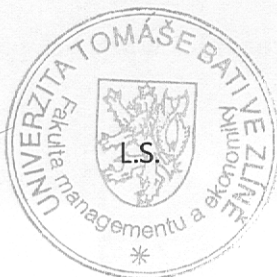
Seznam odborné literatury:

- [1] Wokoun R.: Česká regionální politika v období vstupu České republiky do Evropské unie, Oeconomica, VŠE, Praha 2003, 328 stran
- [2] Wokoun R., Lukáš Z., Kouřilová J.: Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie, IFEC s.r.o., Praha 2002, 165 stran
- [3] Morrison, A. M.: Marketing pohostinství a cestovního ruchu, Victoria Publishing, Praha 1995
- [4] Světlík, J.: Marketing – Cesta k trhu, EKKA, Zlín 1994
- [5] Petřů, Z., Holubová, J.: Ekonomika cestovního ruchu, IDEA SERVIS, Praha 1994

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jaromír Schneider**
Ústav managementu
Datum zadání diplomové práce: **6. března 2006**
Termín odevzdání diplomové práce: **9. května 2006**

Ve Zlíně dne 6. března 2006

doc. PhDr. Václav Nováček, CSc.
děkan

Ing. Pavla Staňková, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Tématem mé diplomové práce je Strategie rozvoje mikroregionu Hornovsacko v oblasti cestovního ruchu.

V teoretické části analyzuji teoretické poznatky využitelné pro zpracování tohoto tématu, a to z oblasti cestovního ruchu, marketingu cestovního ruchu, regionálního rozvoje a možností financování projektů na podporu cestovního ruchu.

V analytické části jsem se snažila o celkový profil oblasti Hornovsacka, včetně podrobné analýzy infrastruktury cestovního ruchu v mikroregionu. Současná situace daného území v cestovním ruchu je zhodnocena ve SWOT analýze.

V projektové části je navržena strategie rozvoje cestovního ruchu, která definuje možnosti a opatření ke zlepšení současného stavu Hornovsacka z pohledu rozvoje cestovního ruchu, návštěvnické atraktivity prostředí a místa pro oddych a trávení volného času. V závěrečné části diplomové práce je zpracován jeden z několika navržených projektů pro podporu rozvoje cestovního ruchu v dané lokalitě.

Klíčová slova: cestovní ruch, mikroregion, Hornovsacko, strategie, rozvoj, projekt, SWOT analýza.

Abstrakt ve světovém jazyce

The subject of my thesis is „The strategy of tourism development in a microregion Hornovsacko“.

In the theoretical part I have analyzed theoretical bases of tourism, tourism marketing, region development and sources of financial support for tourism development projects.

The analytical part of my thesis is concerned with an microregion's analysis, including detailed analysis of tourist infrastructure. The present circumstances of tourism in Hornovsacko are reviewed in SWOT analysis.

There is suggested a strategy of tourism development which defines possibilities and precautions to improve the present state of a certain territory concerning tourism

development, attractiveness of the place for visitors, and leisure time activities. One of the several suggested projects was worked up to support tourism development in a stated place.

Keywords: tourist trade, microregion, Hornovsacko, strategy, project, development, SWOT analysis.

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu diplomové práce Ing. Jaromíru Schneiderovi za odborné vedení, připomínky, a čas věnovaný konzultacím nad touto prací.

Rovněž děkuji panu Romanu Kalabusovi ze Sdružení obcí Hornovsacká dráha za jeho ochotu a cenné rady při zpracovávání této diplomové práce.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala.

Ve Vsetíně.....2006

.....

Marie ORSÁGOVÁ

OBSAH

OBSAH	7
ÚVOD.....	11
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 CESTOVNÍ RUCH.....	13
1.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU	13
1.1.1 Definice cestovního ruchu.....	13
1.1.2 Účastníci cestovního ruchu	14
1.1.3 Rekreační prostor	14
1.2 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	14
1.2.1 Formy cestovního ruchu.....	15
1.2.2 Druhy cestovního ruchu	16
1.3 PŘÍNOSY A DOPADY CESTOVNÍHO RUCHU.....	17
2 MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU	19
2.1 VYMEZENÍ MARKETINGU CESTOVNÍHO RUCHU	19
2.2 ODLIŠNOSTI MARKETINGU CESTOVNÍHO RUCHU	20
2.3 PĚT PŘÍSTUPŮ K MARKETINGU CESTOVNÍHO RUCHU	21
2.4 MARKETINGOVÉ PRINCIPY A NÁSTROJE	22
2.4.1 Marketingový mix.....	22
2.4.2 Marketingový informační systém (MIS).....	25
2.4.3 SWOT analýza	26
2.4.4 Výběr cílových trhů.....	27
2.4.5 Marketingový plán	27
3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ.....	29
3.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	29
3.2 PŘEDPOKLADY REGIONÁLNÍ POLITIKY	30
3.3 REGIONÁLNÍ USPOŘÁDÁNÍ ČR	31
3.4 PRINCIPY TRVALE UDRŽITELNÉHO ÚZEMNÍHO ROZVOJE A CESTOVNÍ RUCH.....	32
4 FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ NA PODPORU CESTOVNÍHO RUCHU	34
4.1 FINANČNÍ ZDROJE EU	34
4.1.1 Předvstupní fondy – PHARE	34
4.1.2 Strukturální fondy (SF)	35

4.1.3	Fond soudržnosti (CF).....	39
4.1.4	Iniciativy Společenství – INTERREG III, LEADER+	39
4.2	FINANČNÍ ZDROJE ČR	42
4.2.1	Program obnovy venkova (POV).....	42
4.2.2	Státní program podpory cestovního ruchu (SPPCR)	44
4.2.3	Databáze dotačních titulů EU.....	45
5	PŘÍNOS TEORETICKÝCH POZNATKŮ PRO DALŠÍ ŘEŠENÍ.....	47
II.	ANALYTICKÁ ČÁST	48
6	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MIKROREGIONU HORNOVSACKO .	49
6.1	ÚZEMNÍ VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA „SDRUŽENÍ OBCÍ HORNOVSACKÁ DRÁHA“	49
6.2	HISTORIE A PŘÍRODNÍ CHARAKTER ÚZEMÍ.....	51
6.3	LIDSKÉ ZDROJE	52
6.3.1	Obyvatelstvo	52
6.3.2	Osídlení	54
6.3.3	Bydlení	55
6.4	TRH PRÁCE A ZAMĚSTNANOST	56
6.4.1	Ekonomická aktivita.....	56
6.4.2	Nezaměstnanost.....	58
6.5	INFRASTRUKTURA.....	59
6.5.1	Občanské vybavení a služby	59
6.5.2	Školství.....	59
6.5.3	Zdravotnická a sociální péče.....	60
6.5.4	Technická infrastruktura	60
6.5.5	Dopravní infrastruktura	62
6.6	CESTOVNÍ RUCH.....	62
6.6.1	Kulturní akce a lidové tradice	63
6.6.2	Kulturní, historické a přírodní památky	64
6.6.3	Ubytování, stravování a nevýrobní služby.....	68
6.6.4	Sportovní zařízení a podmínky pro aktivní turistiku	68
6.6.5	Informační centra	71
7	SWOT ANALÝZA.....	73
7.1	SILNÉ STRÁNKY (STRENGTHS)	73

7.2	SLABÉ STRÁNKY (WEAKNESSES)	74
7.3	OHROŽENÍ (THREATS).....	74
7.4	PŘÍLEŽITOSTI (OPPORTUNITIES).....	75
8	DÍLČÍ ZÁVĚR Z ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	76
III.	PROJEKTOVÁ ČÁST	78
9	STRATEGIE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU HORNOVSACKO	79
9.1	STRATEGICKÁ VIZE	80
9.2	STRATEGICKÉ CÍLE.....	80
9.3	OPATŘENÍ A AKTIVITY	80
9.3.1	Opatření I: Koordinace rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku a spolupráce s regionálními aktéry cestovního ruchu	81
9.3.2	Opatření II: Budování infrastruktury cestovního ruchu a rozvoj služeb pro turisty.....	81
9.3.3	Opatření III: Presentace a propagace mikroregionu, tvorba image	82
10	KATALOG VYBRANÝCH PROJEKTŮ	83
10.1	PROJEKT 1: VYTVOŘENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA PROJEKTOVÉHO MANAŽERA	83
10.2	PROJEKT 2: VYBUDOVÁNÍ LÁVKY PRO CYKLISTY A PĚŠÍ PŘES ŘEKU BEČVU U VALAŠSKÉ KOLIBY	84
10.3	PROJEKT 3: VYTVOŘENÍ WWW STRÁNEK MIKROREGIONU.....	85
10.4	PROJEKT 4: VYDÁNÍ KOMPLEXNÍCH PROPAGAČNÍCH MATERIÁLŮ HORNOVSACKA.....	86
10.5	PROJEKT 5: PRONÁJEM ODKAZŮ NA INTERNETOVÝCH SERVERECH	87
11	VYBRANÝ PROJEKT NA PODPORU ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU HORNOVSACKO.....	89
12	SOUVISEJÍCÍ AKTIVITY.....	99
13	ZHODNOCENÍ RIZIK SPOJENÝCH S REALIZACÍ VYBRANÝCH PROJEKTŮ.....	102
14	DÍLČÍ ZÁVĚR PROJEKTOVÉ ČÁSTI.....	105
	ZÁVĚR.....	106
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	107
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	110
	SEZNAM OBRÁZKŮ	112
	SEZNAM TABULEK.....	113

SEZNAM PŘÍLOH.....	114
--------------------	-----

ÚVOD

Pro svou diplomovou práci jsem si zvolila téma „Strategie rozvoje mikroregionu Hornovsacko v oblasti cestovního ruchu“ a to zejména proto, že oblast cestovního ruchu a jeho rozvoj v dané lokalitě považuji za významný stimul ekonomického rozvoje vymezeného území, který svou historií a geografickou polohou je předurčeno k aktivitám zaměřeným na přírodu a rekreaci. Hornovsacký mikroregion spadá do etnografické oblasti Valašska, která je známá především bohatou folklorní tradicí, malebnou přírodou a typickou valašskou architekturou. Je zde tedy velký potenciál pro rozvoj rekreačních, kulturně-poznávacích a přírodně-poznávacích forem cestovního ruchu.

Cestovní ruch se stal v posledních desetiletích celosvětovým fenoménem. Místa, která jsou turisticky zajímavá, přitahují návštěvníky ze všech koutů naší planety. V současnosti se mění trend koncentrace zahraničních turistů do velkých či známých měst a turisté se mnohem více zajímají i o regiony. Stejně jako i čeští turisté vyhledávají méně známá místa naší země, kde se věnují různým druhům rekreace, sportu, poznávání místních tradic a pamětihodností.

Ve své diplomové práci se budu věnovat cestovnímu ruchu z pohledu jeho dalšího rozvoje a uplatnění v mikroregionu Hornovsacko. Práce je strukturovaná do tří tématických částí.

V teoretické části je provedena rešerše poznatků z oblasti cestovního ruchu, marketingu cestovního ruchu a regionální politiky, včetně možností financování projektů na podporu cestovního ruchu.

V analytické části je popsán celkový profil mikroregionu Hornovsacko se zaměřením na cestovní ruch. Na základě zjištěných údajů jsem zhodnotila současnou situaci daného území v cestovním ruchu ve SWOT analýze, rozdělené na silné a slabé stránky oblasti, příležitosti a ohrožení oblasti. V projektové části pak zpracuji návrhy, kterými se pokusím slabé stránky oblasti eliminovat a zaměřím se i na příležitosti, které rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti podpoří.

Navazující projektová část je zaměřena na navržení strategie rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu, včetně vypracování katalogu vybraných projektů a detailního rozpracování jednoho stěžejního projektu, který by přispěl k rozvoji cestovního ruchu Hornovsackého mikroregionu a zvýšil by tak počty účastníků cestovního ruchu v této oblasti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch (CR) představuje u nás i ve světě velmi dynamicky se rozvíjející segment ekonomiky. Svým objemem tržeb se řadí ve světě na třetí místo za petrochemický a automobilový průmysl a rovněž rozsahem zaměstnanosti a tvorbou kvalitních pracovních příležitostí patří mezi nejvýznamnější ekonomická odvětví.

Cestovní ruch se stal již neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů.

1.1 Vymezení základních pojmů v oblasti cestovního ruchu

1.1.1 Definice cestovního ruchu

Je obtížné přesně a jednotně definovat tento složitý jev, jakým cestovní ruch je, s plným vystižením jeho mnohostrannosti a mnohooborovosti. Existuje mnoho definic, nicméně Světová organizace cestovního ruchu (WTO – World Tourism Organisation) přinesla jasnější vymezení a klasifikaci pojmů. Cestovní ruch je tedy možné definovat takto:

- dle WTO – činnost osoby, cestující na přechodnou dobu (u mezinárodního cestovního ruchu maximálně jeden rok, u domácího půl roku) do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávat výdělečnou činnost. [1]
- marketingově (z pohledu funkce) – cestovní ruch je složitý socioekonomický jev, dotýkající se mnoha stránek lidského společenství na zkoumaném území, zasahující jak do oblasti spotřeby (konzumentů), tak do oblasti podnikatelských aktivit (producentů).

Základními rysy cestovního ruchu jsou:

- změna místa běžného životního prostředí,
- dočasnost cesty a pobytu,
- nevýdělečný charakter cesty a pobytu (jsou obvykle realizovány ve volném čase).

1.1.2 Účastníci cestovního ruchu

Návštěvník (visitor) – každá osoba cestující do jiného místa, v němž nemá trvalé bydliště.

Výletník (excursionist, sameday visitor) – osoba cestující do jiného místa, v němž nemá trvalé bydliště, na dobu kratší než 24 hodin, aniž by v navštíveném místě přenocovala.

Turista (tourist) – osoba cestující do jiného místa, v němž nemá trvalé bydliště, na dobu min. 24 hodin, zahrnující alespoň jedno přenocování.

- **krátkodobě pobývajícím turistu (short-term tourist)** – turista, který na daném místě setrvá déle než 24 hodin a alespoň jednou přenocuje,
- **turistu na dovolené (holidaymaker)** – turista, který setrvá na daném místě větší počet dnů (3 a více přenocování). [1]

1.1.3 Rekreační prostor

Rekreačním prostorem rozumíme určité geograficky menší území s příznivými, relativně stejnými přírodními podmínkami, které nejsou narušeny (nebo pouze minimálně) negativními vlivy průmyslové a zemědělské činnosti a které umožňují realizaci aktivit cestovního ruchu.

Funkce rekreačního prostoru jsou podmíněny základními krajinnými faktory (morfológickými, klimatickými, hydrologickými a biologickými), které určují charakter rekreačního prostoru.

Společenský význam rekreačního prostoru souvisí s napojením na dopravní systém, hustotu osídlení, charakterem a rozmístěním hospodářské činnosti. V závislosti na působení těchto faktorů rozlišujeme rekreační prostor místního, oblastního, celostátního a mezinárodního společenského významu. [2]

1.2 Typologie cestovního ruchu

Odborná literatura nejčastěji člení cestovní ruch na :

1. **formy cestovního ruchu** – vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka, tj. z poptávkově orientované definice cestovního ruchu.

2. **druhy cestovního ruchu** – zohledňují převážně jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky.

1.2.1 Formy cestovního ruchu

- **rekreační** – realizovaný ve vhodném přírodním prostředí s cílem odpočinku, reprodukce a zlepšení fyzické a psychické kondice,
- **kulturně-poznávací** – zaměřený na poznávání historie, kultury, tradic a zvyků vlastního i jiných národů, základem jsou sakrální i světské stavební a architektonické památky, umělecká díla, přírodní zajímavosti (jeskyně, vodopády, pralesy, pouště), společenské události (festivaly, slavnosti),
- **lázeňsko-léčebný** – zahrnující zdravotní prevenci, rehabilitaci, rekonvalescenci i léčení následků nemocí v lázních či jiných zdravotně příznivých prostředích,
- **sportovní** – jde nejen o vlastní sportovní aktivity (turistika, lyžování, golf, atd.), ale i pasivní diváctví na sportovních akcích,
- **společenský** – jde o setkávání příbuzných, vytváření přátelských vztahů a známostí lidí se stejnými zájmy a zálibami, společenský život,
- **náboženský** (poutní turistika) – návštěvy poutních a posvátných míst, církevních památek a účast na církevních obřadech a oslavách,
- **vzdělávací** – cílem je něco nového se naučit (jazyky, sporty, umělecké a řemeslné dovednosti, odborné profesní znalosti),
- **poznávání přírody** – návštěvy přírodních rezervací, národních parků, specifickým typem je ekoturistika, vedoucí k takovému chování v přírodním prostředí, jež ho co nejméně ohrožuje,
- **dobrodružný** – spojený s nebezpečím, testováním fyzických a psychických vlastností účastníků. Nejznámější je sjíždění divokých řek a vodopádů (rafting) a skákání z výšek (bungeejumping),
- **profesní** – zahrnuje obchodní služební cesty, účast na kongresech (kongresová turistika), účast na veletrzích a výstavách, a incentivní cestovní ruch (odměňující, povzbuzující), který má zlepšit vztahy se zaměstnanci, případně se zákazníky,
- **politický** – zahrnuje sjezdy, mítinky politických stran,

- **nákupní** – představuje cesty za nákupy,
- **specifický** – cestovní ruch mládeže, cestovní ruch třetí generace (seniorů), turistika pro vozíčkáře, lovecký cestovní ruch, motoristický cestovní ruch a další.

1.2.2 Druhy cestovního ruchu

Při členění cestovního ruchu vycházíme z těchto kritérií:

a) místo realizace

- **domácí CR** – cestovní ruch, při němž účastníci nepřekračují hranice své země,
- **zahraniční CR** – cestovní ruch, který zahrnuje příjezdy a výjezdy za hranice příslušného státu. Dále se člení z hlediska vztahu k národnímu hospodářství na:
  - aktivní zahraniční CR – příjezdy a pobyt zahraničních návštěvníků. Z pohledu příslušného státu je tento cestovní ruch přínosem platebních prostředků a přispívá tedy k aktivní straně platební bilance,
  - pasivní zahraniční CR – znamená pro příslušný stát vycestování vlastních občanů do zahraničí a jejich pobyt v zahraničí. Představuje výdej platebních prostředků do zahraničí a zatěžuje tedy pasivní stranu platební bilance.
- **tranzitní CR** – cestovní ruch spojený s průjezdem území určitého státu, který zahrnuje pobyt a je obvykle omezen určitým počtem hodin. Z pohledu národního hospodářství a platební bilance daného státu má stejný charakter jako aktivní cestovní ruch.

b) způsob účasti a formy úhrady nákladů

- **velký (komerční) CR** – účastníci si hradí účast pouze ze svých příjmů a o účasti svobodně rozhodují,
- **vázaný (sociální) CR** – úhrada účastníků je plně hrazena nebo doplňována ze společenských fondů (dříve fondů kulturních a sociálních potřeb, příspěvků nemocenského pojištění apod.). Účast a poskytnutí příspěvku je vázána na splnění určitých podmínek /např. zaměstnání nebo členství v určité organizaci, doporučení lékaře apod.). Vázaný cestovní ruch zahrnuje částečně lázeňské léčení, dřívější podnikovou rekreaci, dětskou letní rekreaci. Tento druh cestovního ruchu je projevem určité sociální politiky společnosti.

- c) způsob organizace a zabezpečení služeb cestovního ruchu
- **neorganizovaný CR** – vše potřebné si zajišťuje účastník cestovního ruchu sám, resp. pouze částečně využívá služeb cestovní kanceláře,
  - **organizovaný CR** – cestu i pobyt zajišťuje organizace, zejména cestovní kancelář, ale také např. odbory apod.
- d) délka účasti (délka trvání cesty)
- **krátkodobý CR** – charakterizován pobytem do 3 dnů mimo trvalé bydliště,
  - **dlouhodobý CR** – předpokládá cestovní pobyt delší než 3 dny mimo trvalé bydliště, nikoliv však delší než 6 měsíců.

Toto členění platí jak v domácím, tak i v zahraničním cestovním ruchu, a to i mezinárodně.

[2], [3]

1.3 Přínosy a dopady cestovního ruchu

Rozvoj cestovního ruchu představuje v současné době jedno z největších světových ekonomických odvětví. Řádně usměrňovaný a řízený cestovní ruch může maximalizovat výhody z něj vyplývající a minimalizovat případné negativní dopady. Při realizaci cestovního ruchu je tedy důležité zamyslet se nad dopady, které tento rozvoj způsobí a které se projeví v oblasti ekonomické, sociální, kulturní a ve vztahu k životnímu prostředí.

Následujícím přehledem se pokusím definovat nejdůležitější přínosy, resp. dopady cestovního ruchu v jednotlivých segmentech.

Ekonomická oblast

Cestovní ruch přispívá k oběhu zahraniční měny, dává vzniknout příjmům a novým pracovním místům, může podporovat nové žádoucí změny ve struktuře ekonomiky a posilovat rozvoj drobného podnikání ve vymezeném regionu:

- příjmy od zahraničních a domácích turistů v místě cestovního ruchu,
- vytváření podnikatelských příležitostí,
- zvyšování zaměstnanosti,
- vytváření investičních příležitostí,

- zlepšování celkové úrovně infrastruktury a vybavenosti nejen pro účastníky cestovního ruchu, ale i pro místní obyvatelstvo,
- příjmy z daní a různých poplatků, které jsou příjmy do místních rozpočtů a přispívají tak k dalšímu rozvoji, podněcování rozvoje řady místních ekonomických aktivit včetně místních řemesel apod.

Sociálně – kulturní oblast

Vlivy v sociální a kulturní oblasti jsou způsobeny vzájemným působením mezi hostiteli a návštěvníky:

- vytváření pracovních míst,
- podpora sociálního rozvoje v destinaci,
- zvyšování životního standardu místních obyvatel, kteří mohou rovněž využívat zařízení budovaná pro rozvoj cestovního ruchu (sportovní komplexy, cyklostezky atd.),
- pozitivní působení na záchranu místních tradic, zvyklostí, řemesel apod.,
- zrychlení procesu rozvoje a změny kultury v konkrétní oblasti, tzv. „přebírání jiné kultury“, kdy vliv silnější kultury ovlivní slabší,
- rozvoj pohraničního styku a turistiky v rámci rozvoje příhraniční spolupráce obcí a měst,
- negativní dopad na morálku (nárůst kriminality, prostituce nebo hazardních forem zábavy).

Oblast životního prostředí

Cestovní ruch ovlivňuje životní prostředí jak pozitivně, tak negativně. Rozvoj cestovního ruchu na jedné straně vede k rozvoji ochrany přírody, na druhé straně vysoký počet návštěvníků a některé rozvojové aktivity životní prostředí zatěžují.

- přínos, který přispívá k uznání a potřebě důležitosti ochrany životního prostředí veřejností a podpoře výchovy místních obyvatel k této ochraně,
- vytvoření chráněných zón a přírodních rezervací, jako důsledek rozvoje cestovního ruchu v destinaci,
- regulace počtu návštěvníků chráněných území.

2 MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU

S růstem dynamiky trhů služeb a intenzity konkurence se marketing stal klíčovým faktorem odlišení úspěšných a neúspěšných podniků. Dnes už silně konkurenční prostředí cestovního ruchu vyžaduje marketingovou orientaci – tedy orientaci na zákazníka, na jeho potřeby, které jsou respektovány jako základní priorita. Úspěšnost a spokojenost s prožitou dovolenou závisí ve velké míře na kvalitě poskytovaných služeb. Z toho tedy vyplývá, že i v této oblasti se bez marketingu neobejdeme a pokud chceme v cestovním ruchu uspět, musíme v první řadě myslet na kvalitu a úroveň marketingu.

2.1 Vymezení marketingu cestovního ruchu

Marketing, jako podnikatelská filozofie, která vychází z podmínek trhu a je na trh orientována, se v cestovním ruchu začal uplatňovat až v 60. letech minulého století. V této souvislosti marketing cestovního ruchu definujeme jako „*systematickou a koordinovanou orientaci podnikatelské, soukromé a státní politiky cestovního ruchu na místní, regionální, národní a nadnárodní úrovni na co nejlepší uspokojování potřeb určitých skupin zákazníků při dosažení zisku*“. [4]

Podle Morrisona „*marketing je plynulý proces probíhající v dílčích krocích, prostřednictvím něhož management v odvětví cestovního ruchu plánuje, zkoumá, naplňuje, kontroluje a vyhodnocuje činnosti navržené k zajištění jak zákaznickových potřeb a skrytých přání, tak i cílů vlastní organizace. K dosažení největší účinnosti vyžaduje marketing úsilí každého jednotlivce a jeho účinnost se dále může zvyšovat či snižovat činnostmi dalších komplementárních organizací*.“

Morrison přitom vychází ze šesti základních principů marketingu v rámci cestovního ruchu:

- uspokojení zákaznickových potřeb a přání,
- nepřetržitost podstaty marketingu,
- sled dílčích kroků v marketingu,
- klíčová úloha marketingového výzkumu,
- vzájemná vnitřní závislost organizací cestovního ruchu,
- široké a mnohostranné úsilí organizace. [5]

2.2 Odlišnosti marketingu cestovního ruchu

Marketing cestovního ruchu spadá pod marketing služeb, který se liší od marketingu výrobků. Ale také marketing cestovního ruchu se liší od marketingu služeb. Tyto odlišnosti j potřeba brát v potaz a můžeme je charakterizovat takto:

Odlišnosti marketingu služeb od marketingu výrobků:

- nehmotný charakter služeb,
- charakter výroby (místní a časová vázanost služeb),
- pomíjivost služeb,
- distribuční cesty,
- podmíněnost nákladů,
- vázanost služeb na jejich poskytovatele.

Odlišnosti marketingu cestovního ruchu od marketingu služeb:

- **větší důraz na úroveň a image** – úroveň a image je velmi důležitá pro vyvolání pozitivních pocitů zákazníka,
- **složitější a proměnlivější distribuční cesty** - v cestovním ruchu fyzicky neexistuje žádný distribuční systém. V tomto oboru působí jen skupina zprostředkovatelů, kteří významně ovlivňují nákupní rozhodnutí zákazníka,
- **kratší expozitura služeb** – vyplývá z nedělitelnosti služeb, z jejich okamžité spotřeby nebo pouze velmi malého odkladu spotřeby,
- **větší závislost na komplementárních firmách** – v cestovním ruchu je obvyklá velká závislost několika firem na sobě navzájem. Ovlivnění celkové kvality zákaznickovy dovolené začíná již v cestovní kanceláři, přes dopravní společnost až po společenskou akce během pobytu,
- **větší význam vnější stránky poskytování služeb** – v cestovním ruchu je více než jinde důležitý vzhled místa, kde se služba poskytuje,
- **výraznější vliv psychiky a emocí při nákupu služeb** – při nákupu služeb dochází mnohem častěji než při nákupu výrobků k emotivní vazbě mezi zákazníkem a poskytovatelem. Je-li služba kvalitní a zákazník spokojen, je zde velká pravděpodobnost, že se vrátí, aby si stejnou službu koupil znovu.

- **větší důraz na propagaci mimo sezónu** – důvodem je jednak to, že dovolené jsou plánovány dlouho dopředu a další příčinou je omezení kapacit v cestovním ruchu,
- **snazší kopírování služeb** – na rozdíl od výrobků většina služeb nemůže být chráněna patentem, je tedy zřejmé, že služby jsou více než cokoli jiného velmi snadno napodobitelné. [5]

Důsledkem těchto odlišností je potřeba specifických přístupů v marketingu. Dalším důsledkem zmiňovaných odlišností bylo, že se marketing cestovního ruchu vyvíjel pomaleji než marketing výrobků. Odvětví pohostinství a cestovního ruchu je tzv. „odvětví lidí“. Špičky v oboru jsou známé svou vysokou péčí jak o zákazníky, tak o své zaměstnance. [5]

2.3 Pět přístupů k marketingu cestovního ruchu

1. **Používání více než jen „4 P“ v rámci marketingového mixu** - například využití „8 P“ marketingu cestovního ruchu (viz kapitola 2.4).
2. **Větší význam ústní reklamy** - ústní reklama = ústní informace o zkušenostech s konzumovanými službami v minulosti, které získávají potenciální zákazníci od jiných lidí. Poskytování trvale kvalitních služeb a doprovodné vybavenosti je klíčovou součástí „pozitivní reklamy“.
3. **Používání pozitivní přitažlivosti reklamy** - zákazníci používají, díky nehmotnému charakteru služeb, mnohem častěji emotivního, iracionálního rozhodování při jejich nákupu. Z toho vyplývá, že je mnohem efektivnější zdůrazňovat tuto přitažlivost v rámci propagačních kampaní.
4. **Složitější ověřování inovací** - služby lze kopírovat mnohem snadněji než zboží, což je důvod pro to, aby firmy v oblasti cestovního ruchu byly připravené měnit a inovovat služby pro své zákazníky.
5. **Rostoucí význam dobrých vztahů s komplementárními firmami** - jedná se o budování kvalitních vztahů mezi spolupracujícími společnostmi (cestovní kanceláře, dopravci, atd.) a zákazníky na druhé straně. [5]

2.4 Marketingové principy a nástroje

Pro rozvoj cestovního ruchu lze využívat řadu marketingových principů a nástrojů. Pro účely mé diplomové práce uvedu následující : marketingový mix, marketingový informační systém (MIS), SWOT analýzu, marketingový plán, výběr cílových trhů.

2.4.1 Marketingový mix

Marketingový mix je soubor taktických nástrojů, které může poskytovatel určitých služeb využívat pro získání konkurenceschopnosti svého produktu a jeho prosazení se na trhu. Základní skupina marketingového mixu „4P“ (product, price, place, promotion) se pro marketing cestovního ruchu rozšiřuje o další „3P“ : people, packaging, partnership. Některé publikace uvádějí ještě další P – programming.

Produkt (Product)

Za produkt lze považovat to, co lze na trhu nabízet k pozornosti, k získání, k používání nebo ke spotřebě, co má schopnost uspokojit potřeby nebo přání druhých lidí. Proto sem řadíme jak fyzické předměty a služby, tak také osoby, místa, organizace, myšlenky, kulturní výtvoř apod.

Hodnotit produkt můžeme podle jeho **kvality**, která vyjadřuje způsobilost produktu plnit své funkce. V marketingovém pohledu je kvalita produktu taková, jakou ji vnímá a vidí zákazník. Zejména v marketingu cestovního ruchu je kvalita výsledkem spolupráce mnoha partnerských subjektů (dodavatelé, dopravci, zprostředkovatelé služeb cestovního ruchu, organizace podporující cestovní ruch). [1], [7]

Cena (Price)

Cena je základním prvkem marketingového mixu služeb, protože pro organizaci vytvářející zisk je v přímém vztahu s celkovými výnosy a dosahovaným ziskem. Od cenové politiky se odvíjí výše příjmů podniku. Cenová rozhodnutí jsou důležitá pro vnímání hodnoty a kvality služeb zákazníkem a hrají též významnou úlohu při budování image služby.

Organizace prodávající produkty cestovního ruchu, služeb pro využití volného času a ubytovacích a stravovacích služeb používají různé metody tvorby cen. Tyto metody se dělí do tří hlavních skupin:

- tvorba cen podle nákladů,
- tvorba cen podle poptávky,
- tvorba cen podle konkurence.

Pro organizaci cestovního ruchu, služeb pro využití volného času a ubytovacích a stravovacích služeb je tvorba cen nesnadným a složitým strategickým úkolem. Je strategickou i taktickou zbraní marketingu. [7]

Místo, distribuce a dostupnost (Place)

Místo je zcela nepochybně rozhodujícím aspektem marketingu, protože zákazníkům se může líbit nějaký produkt a mohou být ochotni za něj zaplatit, ale aby jej mohli kupovat, musí jim být dostupný.

Rozhodnutí o tom, jakými cestami se náš produkt dostane na trh a k zákazníkovi, patří mezi nejdůležitější a následně ovlivňuje použití ostatních marketingových nástrojů. Na rozdíl od jiných součástí marketingového mixu, distribuci nelze měnit operativně. Ve sféře cestovního ruchu dochází jak k **přímé distribuci**, kdy nejsou využívány služby zprostředkovatelů, tak k **nepřímé distribuci**, kdy se dopravci, dodavatelé služeb i marketingové organizace, nalézající se v místě destinace, obracejí na organizátory a zprostředkovatele služeb cestovního ruchu (touroperátoři, cestovní kanceláře, informační střediska, atd.). [7]

Propagace (Promotion)

Marketingové pojetí propagace bývá označováno jako komunikační či propagační mix. Propagace zvyšuje významnost služeb a může též přispět k jejich hmatatelnosti. Pro mnoho lidí marketing znamená propagaci, protože propagace je velice viditelnou, veřejnou tváří marketingu.

Komunikační mix obsahuje následující prvky:

- **Reklama** – jakákoli placená forma neosobní komunikace a propagace zboží a služeb. Volba médií závisí na cíli kampaně a finančních prostředcích.
- **Public relations** – jde o publicitu ve sdělovacích prostředcích, ale o jiné formy. Udržování dobrých vztahů s médii a veřejností napomáhají k dobrému obrazu firmy na veřejnosti, a řešit závažné události, které by jej jinak mohly poškodit.
- **Direct marketing** – je komunikační technika, která je založena na budování stálé vazby a dialogu se zákazníkem (zasílání propagačních materiálů poštou či e-mailem).
- **Podpora prodeje** – zahrnuje jakékoli krátkodobé stimuly pro povzbuzení nákupu nebo prodeje výrobku či služby (slevy, dárky, bonusy, kupóny, soutěže atd.).
- **Osobní prodej** – reprezentovaný přímou osobní komunikací s konečnými zákazníky či zprostředkovateli. Zaměřuje se na malé skupiny lidí, ale má větší účinnost a zpětnou vazbu. [7], [8]

Lidé (People)

Pro oblast služeb a cestovního ruchu je důležitý výběr a způsob řízení zaměstnanců. Je třeba pečlivě vybírat, školit, trénovat, motivovat i kontrolovat a oceňovat. Pozornost by měla být věnována vytváření podnikové komunikace, identity a kultury firmy. [6]

Balíčky služeb (Packaging)

Jedná se o komplex služeb, který vzniká ze spolupráce a partnerství více organizací, které své služby prezentují společně.

Produktové balíčky jsou mezi zákazníky oblíbené, protože jim šetří čas v místě pobytu a cena je obvykle nižší než součet komponentů. V cestovním ruchu jsou tyto balíčky známy například pod označením „all inclusive“.

Partnerství, spolupráce (Partnership)

Nezbytnou součástí cestovního ruchu je spolupráce mezi jednotlivými subjekty, ať už jsou to dopravci, ubytovatelé, zprostředkovatelé zábavy, cestovní kanceláře a agentury a nebo orgány státní správy a místních samospráv (ministerstva, infocentra, centrály a organizace činné v CR). Vzájemná spolupráce, koordinace a dobré vzájemné vztahy jsou základem

pro pozitivní výsledky v celkové ziskovosti subjektů a také spokojenosti účastníků cestovního ruchu.

Programování (Programming)

Rozumíme tím programové vytvoření nabídky takových služeb, aby subjekty působící v cestovním ruchu minimalizovaly neprodejné zásoby (např. co nejefektivněji využít neobsazené pokoje, místa v dopravním prostředku nebo místa na kulturní akci). Mohou to být například zvýhodněné zájezdy pro seniory mimo sezónu, slevy na ubytování mimo víkendy nebo levnější jízdenky a letenky zakoupené s časovým předstihem apod.

2.4.2 Marketingový informační systém (MIS)

Základem každého kvalifikovaného rozhodování a řízení, a tedy i řízení v oblasti marketingu, je zabezpečení a využití optimálního množství kvalitních a včasných informací. Je potřeba, aby byl vytvořen systém informací o průběžně se měnícím okolí, specifických požadavcích a podmínkách trhu, o připravenosti a schopnosti podniku na ně reagovat.

MIS můžeme definovat jako systém pracovníků, techniky a všech procedur vytvořených za účelem shromažďování, analýzy a vyhodnocování informací nezbytných pro kvalitnější plánování, organizování, řízení a kontrolu marketingových aktivit.

MIS zahrnuje čtyři základní podsystémy:

1. **vnitřní systém informací** – informace z interních zdrojů jsou nejrychlejší a levně dostupné, nemusí však plně vyhovovat marketingovému rozhodování,
2. **marketingový zpravodajský systém** – marketingové zprávy obsahující každodenní informace o vývoji marketingového prostředí (informace od dodavatelů, zprostředkovatelů, zákazníků, informace o konkurenci),
3. **marketingový výzkumný systém** – marketingový výzkum nám poskytne informace o tom, co se na trhu děje, chování, názory a postoje zákazníků,
4. **podpůrný systém marketingového rozhodování** – informace poskytované veřejnou správou (místní a regionální úřady, český statistický úřad apod.). [9]

V MIS rozlišujeme informace sekundární a primární:

- **sekundární informace** – pocházejí tzv. „z druhé ruky“. Tyto údaje už byly v minulosti shromážděny někým jiným. Jako významné informační prameny nám mohou sloužit informace městských a obecních úřadů jednotlivých obcí a měst, vzdělávacích institucí, turistických informačních středisek, agentur pro regionální rozvoj, cestovního ruchu apod.,
- **primární informace** – údaje jsou získávané přímo v terénu, od subjektů, kterými se zabýváme, a to např. formou osobního setkání, dotazníkového šetření nebo seminářů.

2.4.3 SWOT analýza

SWOT analýza zahrnuje široký okruh problémů, jejichž podstatným jádrem jsou otázky spojené s marketingovým prostředím. Pod pojmem marketingové prostředí rozumíme nejen vlastní trh, ale souhrn mnohých dalších faktorů, které ovlivňují bezprostředně nebo zprostředkovaně marketingové možnosti našeho místa. Marketingové prostředí dělíme na dvě kategorie: makroprostředí a mikroprostředí.

S-W analýza (Strengths and Weaknesses Analysis) – vymezení silných a slabých vnitřních činitelů firmy se provádí na těchto prvcích mikroprostředí:

- fyzické a přírodní prostředí místa – zeměpisná poloha, přírodní zdroje, kvalita životního prostředí, klima atd.,
- obyvatelstvo - skladba obyvatelstva, hustota osídlení, demografická struktura, vzdělanost atd.,
- ekonomika sledovaného místa – zaměstnanost v jednotlivých odvětvích, struktura podniků, profesní skladba atd.,
- trh práce – míra nezaměstnanosti, počet volných pracovních míst, problémové skupiny obyvatel, mzdové tarify atd.,
- technická infrastruktura a vybavenost – doprava, technické sítě, likvidace odpadů, bytová politika, školství, zdravotnictví, kultura, sport, obchod a služby atd.,
- podnikatelské prostředí – podpora podnikání, vyjasněnost majetkoprávních vztahů atd.,
- státní správa a samospráva – její kvalita, vstřícnost a koncepčnost.

Aby analýza silných a slabých stránek měla opravdu vysokou vypovídající schopnost, musíme sledovat jednotlivé charakteristiky daného místa (obce) s ohledem na tytéž charakteristiky v rámci širšího regionu či státu.

Součástí SWOT analýzy je **O-T analýza** (Opportunities and Threats Analysis) - analýza příležitostí a hrozeb na mikroúrovni. O-T analýza je spíše analýzou trendů ovlivňující obec, i organizace v ní působící zvenčí, na makroúrovni. Mohou to být určité změny v organizaci území, vytvoření nových samosprávních celků, nové technologické postupy, využití nových surovinových zdrojů, technické inovace, změny přírodního prostředí a klimatu, demografické trendy, změny životního stylu, legislativní rámec EU apod. [10]

2.4.4 Výběr cílových trhů

Na trhu se konfrontuje nabídka s poptávkou, případně s potřebami zákazníků a cena s kupní silou. Jelikož potřeby a poptávka zákazníků i jejich možnosti jsou rozdílné, měla by být i nabídka v cestovním ruchu diferenciována, což je problém při výběru cílového trhu. Cílový trh sestává ze zákazníků, kteří mají podobné vlastnosti a požadavky a kterým jsme se rozhodli nabídnout konkrétní službu.

Při výběru cílových trhů vycházíme z co nejlepší znalosti zákazníků, z toho co mají společného a v čem se naopak odlišují, např. základní sociodemografické charakteristiky (věk, místo, bydliště, ekonomická aktivita, vzdělání, životní úroveň atd.). Na základě těchto znalostí a současně z objektivního posouzení našich podnikatelských možností vybereme nejvhodnější cílovou skupinu.

2.4.5 Marketingový plán

Podle Kotlera „*marketingový plán je hlavním nástrojem pro usměrňování a koordinování marketingového úsilí.* [11]

Marketingový plán obsahuje tyto části:

1. **prováděcí shrnutí** – stručný přehled navrhovaného plánu pro rychlou a zběžnou informaci vedení firmy,

2. **běžná marketingová studie** – základní údaje o trhu, produktu, konkurenci, distribuci a makroprostředí,
3. **rozbor příležitostí a výsledků** – příležitosti a ohrožení, silné a slabé stránky, výsledky stojící před produktem,
4. **cíle** – žádoucí stav, kterého chceme dosáhnout, např. objem prodeje, tržního podílu, zisku apod.,
5. **marketingová strategie** – využívaný marketingový přístup ke splnění cílů plánu,
6. **akční programy** – specifikují co bude učiněno, kdo to udělá, kdy to bude učiněno, kolik to bude stát,
7. **prohlášení o předpokládaném očekávaném finančním výsledku** – očekávaný zisk nebo ztráta,
8. **kontrola** – způsob sledování plánu.

3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Regionální rozvoj je představován komplexem procesů, které probíhají v rámci regionu a přispívají zejména k pozitivním změnám v sociálně ekonomické situaci regionu. Podporou regionálního rozvoje se zabývá regionální politika.

Dle zákona o podpoře regionálního rozvoje (zákon č. 248/2000 Sb.) se regionálním rozvojem rozumí růst ekonomického potenciálu regionů, zvyšování jejich konkurenceschopnosti a životní úrovně jejich obyvatel, přispívající k sociálně ekonomickému rozvoji celé země.

Cílem podpory regionálního rozvoje pak je přispívat k vyváženému rozvoji regionů a snižování rozdílů mezi úrovněmi jejich rozvoje. [12]

3.1 Vymezení základních pojmů

Regionální politika

Definice pojmu regionální politika existuje hned několik desítek. Obecně se dá však říci, že je to soubor opatření a nástrojů, pomocí kterých dochází ke snížení nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji jednotlivých regionů. [13]

V České republice se používá definice, která je vymezena v zákoně o podpoře regionálního rozvoje (zákon č. 248/2000 Sb.) : „*Regionální politika představuje koncepční a výkonnou činnost státu a regionálních orgánů, která stanovuje hlavní směry a strategické cíle regionálního rozvoje na celostátní a regionální úrovni a vytváří metody a postupy k zajištění realizace těchto cílů. Uskutečňuje se především prostřednictvím systémových opatření a pravidel k podpoře regionálního rozvoje.*“ [12]

Region

Region je chápán jako územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona. [12]

Mikroregion

Jedná se o sdružení obcí vznikající přirozenou dobrovolnou integrací do větších celků pro řešení nadmístních projektů.

Mikroregion je zpravidla větší území, než je území jedné obce. Má však společné problémy či rysy, případně se jedná o přirozené spádové území, kde je více subjektů, nejčastěji obcí spolupracujících na řešení společných či obdobných problémů. Spolupráce v jeho rámci se mohou zúčastňovat nejen obce a jejich svazky, ale i místní podnikatelé, občanská sdružení, nadace, zájmová sdružení občanů i podnikatelů a nakonec i fyzické osoby. Mikroregion vzniká tím, že určitá část jeho obyvatel začne spolupracovat na řešení společných problémů. Mikroregiony mají většinou obdobné podmínky jak geografické, tak i ekonomické a historické. Toto je důležité pro další spolupráci a její setrvání. [14]

Spolupráce mezi obcemi

Spolupráce mezi obcemi je řešena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zařízení) a uskutečňuje se zejména:

- na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí,
- zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi.

[16]

3.2 Předpoklady regionální politiky

K realizaci regionální politiky musí nositelé politiky zajistit splnění třech základních předpokladů:

1. existence programů (strategií) regionálního rozvoje ve formě tzv. programových dokumentů, které specifikují priority, cíle a opatření k jejich dosažení,
2. zajištění zdrojů na realizaci programů a strategií (finančních, technických a lidských),
3. vytvoření institucionálního rámce pro přípravu programových dokumentů, realizaci programů a projektů.

Programové dokumenty rozvoje regionu tvoří dva základní typy dokumentů, které se zpracovávají na celostátní nebo regionální úrovni. Patří k nim regionální strategie a programy.

- *Regionální strategie* představují dokumenty pro stanovení hlavních cílů a směrů rozvoje regionu a opatření k jejich dosažení ve střednědobém nebo dlouhodobém horizontu.
- *Programy regionálního rozvoje* v návaznosti na strategii obsahují konkrétní cíle, priority a opatření pro konkrétní region, pro konkrétně vymezené časové období a s konkrétními přidělenými prostředky.

Finanční zdroje pro podporu regionálního rozvoje mohou být *národní* (státní rozpočet, rozpočty krajů, místní rozpočty) a *zahraniční*, mohou to být veřejné prostředky nebo zdroje privátní.

Institucionální rámec regionální politiky tvoří zákony, předpisy, nařízení (nařízení o strukturálních fondech, zákon o podpoře regionálního rozvoje apod.) a dále instituce na státní, regionální a místní úrovni pro přípravu strategií, programů a projektů na jejich realizaci. [12]

3.3 Regionální uspořádání ČR

V Evropské unii se pro vzájemná porovnávání používají NUTS (La nomenclature des unités territoriales statistiques) – význam pro statistickou potřebu EUROSTATU (statistická služba EU). Po dohodě s EUROSTATEM byl na území ČR stanoven 5-ti stupňový hierarchický systém územních statistických jednotek NUTS v této podobě:

- **NUTS I** = celé území ČR
- **NUTS II** = 8 regionů soudržnosti (Praha, Střední Čechy, Severozápad, jihozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko)
- **NUTS III** = 14 nových krajů (Praha, Středočeský, Budějovický, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Jihlavský, Brněnský, Olomoucký, Zlínský, Ostravský)
- **NUTS IV** = 77 současných okresů

- NUTS V = obce

Od 1. ledna 2000 je území České republiky rozděleno na 14 krajů a 77 okresů (zrušeny k 31. prosinci 2002) včetně území hlavního města Prahy. Základní regionální strukturu tvoří kraje

(současně také statistické územní jednotky NUTS III). [13]

3.4 Principy trvale udržitelného územního rozvoje a cestovní ruch

Termín trvale udržitelný rozvoj odráží vzájemnou závislost mezi prostředím a rozvojem území ve snaze o dosažení kvalitnějšího života pro každého. Udržitelnost vyžaduje, aby současná generace zanechala životní prostředí ve stejně dobrých, či lepších podmínkách, než ho našla.

Podle WTO udržitelný rozvoj turistiky uspokojuje potřeby současných turistů a hostitelských regionů a zároveň chrání a zvyšuje tyto možnosti do budoucna.

Produkty trvale udržitelné turistiky jsou produkty, které fungují v souladu s místním životním prostředím, společností a kulturou tak, aby z nich životní prostředí, společnost a kultura měly požitky a aby se nestaly obětí rozvoje turistiky.

Mezi základní charakteristické rysy trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu můžeme řadit:

- cestovní ruch zaměřený na kvalitu zážitků
- cestovní ruch založený na aktivitách, které respektují charakter místního regionu
- cestovní ruch zohledňující a respektující potřeby místní komunity
- cestovní ruch pohybující se v mezích možností využití místních zdrojů (minimalizace spotřeby energie, řízení, odpadového hospodářství, recyklační technologie)
- cestovní ruch, který neomezuje ostatní odvětví při uplatňování principů udržitelnosti

Státní podpora ČR bude zaměřena, zejména pokud jde o Státní program podpory cestovního ruchu, pouze na podporu projektů, které budou v souladu s požadavky trvale udržitelného cestovního ruchu. [15]

4 FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ NA PODPORU CESTOVNÍHO RUCHU

V zásadě lze způsob financování popsat ve dvou rovinách. Buď příslušná města nebo obce jsou schopna financovat rozvojový projekt z *vlastních zdrojů*, a pokud ne, existuje varianta čerpání finančních prostředků z *ostatních (vnějších) zdrojů*.

Vlastním zdrojem rozumíme především finanční prostředky, které je schopna obec nebo město uvolnit z vlastního rozpočtu bez kombinace s jinými způsoby financování (úvěr od banky, sponzorský dar apod.). Tento model financování si však mohou dovolit pouze silné obce resp. Města, protože převážná část veřejné správy má v této oblasti potíže s naplněním rozpočtu.

Druhý způsob financování zasluhuje větší pozornost, protože může být tvořen řadou dotačních titulů a podpor, které poskytuje stát nebo Evropská unie (dále jen EU), jako vhodná kombinace s vlastními zdroji. Tyto dotace jsou však vázány na splnění celé řady podmínek a vycházejí z platných právních předpisů nebo unijních předpisů. Administrativní stránka věci (žádost, splnění podmínek, vhodnost projektu apod.) rovněž hraje nezastupitelnou roli v systému poskytování dotačních titulů.

4.1 Finanční zdroje EU

4.1.1 Předvstupní fondy – PHARE

Předvstupní nástroje Evropské unie byly určeny pro kandidátské země, jak bylo navrženo Evropskou komisí, s cílem napomáhat kandidátským zemím při řešení konkrétních úkolů při zavádění *acquis communautaire*. Činnost předvstupních nástrojů je většinou omezena vstupem ČR do Evropské unie. Po 1.5.2004 tyto nástroje pouze dobíhají.

Program PHARE se zařadil mezi ekonomické nástroje Evropského Společenství zaměřené na podporu reforem v zemích střední a východní Evropy. Účelem tohoto nástroje bylo ulehčit přípravu zemí střední a východní Evropy na vstup a následné členství v EU. Hlavním cílem bylo pomoci kandidátským zemím splnit široký soubor podmínek z oblasti politické a hospodářské, které byly stanoveny Evropskou radou v roce 1993 na zasedání v Kodani. Prostřednictvím tohoto programu byly zejména financovány projekty, které

napomáhaly překlenou hospodářskou a politickou propast mezi zeměmi bývalého východního bloku a západní Evropy. Co do objemu prostředků se stal nejvýznamnějším nástrojem pomoci kandidátských zemí.

V současnosti běží několik programů Phare, jejichž cílem je zlepšení situace malých a středních podniků, zlepšení infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů či podpora odstraňování povodňových škod. [21], [22]

Část každoroční alokace je v posledních letech věnována přípravě na přijímání prostředků ze strukturálních fondů EU v jednotlivých regionech a související institucionální přípravě. Po vstupu České republiky do EU jej nahradil Společný regionální operační program.

4.1.2 Strukturální fondy (SF)

Strukturální fondy Evropské unie jsou spravovány Evropskou komisí a slouží k financování strukturální pomoci Společenství, která je směřována převážně do chudších regionů členských států a s jejíž pomocí je posilována hospodářská a sociální soudržnost EU tak, aby byly splněny výzvy jednotného vnitřního trhu.

Strukturální fondy jsou jedním z nejvýznamnějších nástrojů regionální a strukturální politiky EU.

SF slouží k naplňování cílů, které si EU stanovila pro období 2000 – 2006:

- **Cíl 1** – Podpora rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů (pro regiony s HDP pod hranicí 75 % průměru EU).
- **Cíl 2** – Podpora hospodářské a sociální konverze regionů, které čelí strukturálním obtížím.
- **Cíl 3** – Podpora přizpůsobování a modernizace politik a systémů vzdělávání, rekvalifikací a zaměstnanosti.

V současné době existují čtyři strukturální fondy, ze kterých členské státy čerpají finance prostřednictvím "národních" programových dokumentů :

- **Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)**

Byl založen v roce 1975 a dodnes je objemem finančních prostředků největším fondem. Ze zdrojů ERDF jsou financovány projekty v regionech spadajících do cílů 1 a 2.

➤ **Evropský sociální fond (ESF)**

Založen v roce 1960 a je hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti. ESF je zaměřen na nezaměstnanou mládež, dlouhodobě nezaměstnané a sociálně znevýhodněné skupiny a ženy v rámci všech 3 cílů regionální politiky EU.

➤ **Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství (EAGGF)**

Funguje od roku 1962 a z jeho zdrojů je financován rozvoj venkovských oblastí. EAGGF je rozdělen do dvou sekcí. Orientační sekce podporuje rozvoj venkova v souladu s cílem 1, což se promítá do modernizace a racionalizace zemědělské výroby. Záruční sekce působí v oblastech vývozních kompetencí, stabilizací cen, atp.

➤ **Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)**

Založen v roce 1994 za účelem zajištění financování rozvoje přímořských regionů i rybářského odvětví.

Prostředky ze strukturálních fondů jsou poskytovány prostřednictvím tzv. operačních programů, na které je vyčleněno 94 % rozpočtu SF). [21], [22]

Operační programy v rámci cestovního ruchu – SROP

Česká republika má v Rámci podpory Společenství připravené čtyři sektorové operační programy a jeden regionální - Společný regionální operační program (SROP).

- OP Průmysl a podnikání (OP PP)
- OP Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ)
- OP Infrastruktura (OP I)
- OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ)
- **Společný regionální operační program (SROP)**

Pro čerpání finančních prostředků na rozvoj cestovního ruchu je využíván SROP, jehož realizace je spolufinancována ze strukturálních fondů EU (ERDF a ESF – příspěvky

mohou představovat maximálně 75 % z celkových přípustných nákladů), z veřejných zdrojů ČR (státního rozpočtu – MMR, kraje, obce, Státní fond dopravní infrastruktury a Státní fond životního prostředí ČR) a ze soukromých zdrojů.

SROP je souhrnným dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti (celé území České republiky s výjimkou hl. města Prahy), které mohou být v období 2004 - 2006 podporovány ze strukturálních fondů EU v rámci Cíle 1. SROP se zaměřuje na podporu aktivit spadajících především do působnosti krajů a obcí a jeho cílem je dosáhnout vyváženého a udržitelného ekonomického rozvoje regionů.

SROP je v ČR realizován prostřednictvím regionálních implementačních agentur a vedoucím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR). Je jedním ze čtyř operačních programů, které Česká republika připravila pro čerpání strukturálních fondů.

SROP podporuje aktivity v následujících oblastech:

- Priorita 1: Regionální podpora podnikání
- Priorita 2: Regionální rozvoj infrastruktury
- Priorita 3: Rozvoj lidských zdrojů v regionech
- **Priorita 4: Rozvoj cestovního ruchu**

Priorita Rozvoj cestovního ruchu v obcích a regionech má dvě opatření, z nichž jedno je zaměřeno na podporu služeb pro cestovní ruch (neinvestiční projekty), druhé pak na rozvoj infrastruktury, potřebné pro cestovní ruch (investiční projekty).

Struktura SROP je následující :

SROP : Priorita 4 – Rozvoj cestovního ruchu

Opatření 4.1 – Rozvoj služeb cestovního ruchu

Podopatření 4.1.1 Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu

Podopatření 4.1.2 Podpora lokálních služeb cestovního ruchu

Opatření 4.2 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

Podopatření 4.2.1 Podpora národní infrastruktury cestovního ruchu

Podopatření 4.2.2 Podpora místní infrastruktury cestovního ruchu

Opatření 4.1 - Rozvoj služeb pro cestovní ruch

V rámci tohoto opatření budou podporovány subjekty, poskytující služby pro cestovní ruch. Mezi tyto subjekty možno počítat akce spojené s vytvářením partnerství veřejného a soukromého sektoru (spolková, poradenská a informační činnost), zabezpečením výměny a šíření jednotných informací prostřednictvím moderních technologií, podporou marketingových studií pro cestovní ruch, podporou účasti na veletrzích, pořádání symposií a konferencí o cestovním ruchu, podporou tvorby propagačních materiálů, tvorbou standardů pro cestovní ruch a se zaváděním jednotného systému značení aktivit pro cestovní ruch.

V rámci opatření bude poskytnuta neinvestiční podpora na uhrazení nákladů spojených s poskytováním výše uvedených služeb.

Podopatření 4.1.1 - Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu – v jeho rámci budou podporovány služby mající nadregionální či nadnárodní charakter či význam

Podopatření 4.1.2 - Podpora lokálních služeb cestovního ruchu – v jeho rámci bude podporováno poskytování služeb, majících regionální či místní charakter.

Opatření 4.2 - Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

V rámci tohoto opatření budou podporovány investiční projekty, zaměřené na rozvoj infrastruktury potřebné pro cestovní ruch. Podpora může být použita na pořízení hmotného či nehmotného investičního majetku, zejména budov a pozemků bezprostředně s nimi souvisejícími, staveb, strojů a zařízení, dopravních prostředků, informačních systémů a dále na rekonstrukci a modernizaci investičních systémů a investičního majetku bezprostředně souvisejícího s realizací projektu.

Podopatření 4.2.1 - Podpora národní infrastruktury cestovního ruchu – v jeho rámci bude podpořen omezený počet několika větších projektů cestovního ruchu nadregionálního významu, zaměřených na ucelené produkty cestovního ruchu v ČR (minimální velikost 5 mil. EUR). Jde o významné projekty z oblasti kongresové či lázeňské turistiky, produkty ekoturistiky, sportovně-rekreační komplexy rozšiřující možnosti ČR, produkty kulturní a církevní turistiky či další specifické produkty mající nadregionální či mezinárodní přesah nebo mezinárodní význam. V rámci tohoto podopatření bude rovněž podpořeno budování celostátního informačního systému cestovního ruchu.

Podopatření 4.2.2 - Podpora místní infrastruktury cestovního ruchu – v jeho rámci budou podporovány ucelenější projekty regionálního či místního významu, zaměřené na rozvoj infrastruktury potřebné pro cestovní ruch v obcích a regionech. Půjde o projekty zaměřené na revitalizaci kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví pro jejich využití v rozvoji cestovního ruchu, rozvoj místních či regionálních informačních systémů cestovního ruchu, výstavbu či obnovu vybavenosti v oblasti sportu, rekreace, lázeňství, obnovu a rozvoj turistických stezek, cyklostezek včetně doplňkových zařízení. [21], [22], [23], [24]

4.1.3 Fond soudržnosti (CF)

Fond soudržnosti (byl založen v roce 1993) je doplňkovým fondem, který stojí vedle strukturálních fondů. Je to významný nástroj, který poskytuje finanční prostředky na velké investiční projekty v oblasti životního prostředí a infrastruktury. Možnost čerpat z tohoto fondu mají státy, jejichž HDP je nižší než 90 % průměru EU.

4.1.4 Iniciativy Společenství – INTERREG III, LEADER+

Iniciativy jsou speciálním nástrojem strukturální politiky k řešení specifických problémů dotýkajících se celého území EU, které doplňují jiné programy Evropské unie nebo usnadňují jejich realizaci. Vyhláší a řídí je Evropská komise.

Česká republika se účastní v současném programovém období (do roku 2006) pouze iniciativ Equal a Interreg III. Iniciativa Leader+ byla pro plánovací období 2004-2006 v ČR začleněna do OP RVMZ. Na Iniciativy bylo v programovacím období 2000 – 2006 vyčleněno max. 5, 35 % rozpočtu strukturálních fondů.

Pro podporu projektů rozvoje cestovního ruchu v ČR je v rámci programovacího období 2000-2006 vhodná iniciativa INTERREG III a iniciativa LEADER+.

INTERREG III

Program INTERREG III, jež má tři části, je jednou z iniciativ Evropských společenství, která byla schválena Evropskou komisí pro členské země Evropské unie a je nástrojem pro překonání nevýhod plynoucích z příhraniční pozice dané oblasti v letech 2000-2006. Tato iniciativa je financována z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) a je aplikována

jen v členských zemích. Část A se týká přeshraniční spolupráce, část B je zaměřena na nadnárodní spolupráci a část C podporuje meziregionální spolupráci.

INTERREG IIIA

Program podporuje přímou spolupráci mezi sousedními regiony, která vede k rozvoji přeshraničních hospodářských a sociálních center na základě společných strategií udržitelného územního rozvoje; podporuje aktivity v sousedních příhraničních regionech, včetně oblastí na vnějších hranicích a i na určitých mořských hranicích.

Iniciativa Společenství INTERREG IIIA je v České republice realizována podle územního členění prostřednictvím pěti samostatných programů:

1. Česko - Sasko
2. Česko - Bavorsko
3. Česko - Rakousko
4. Česko - Slovensko
5. Česko - Polsko

Program INTERREG IIIA je zaměřen zejména na rozsahem menší projekty s konkrétním dopadem na dotyčnou příhraniční oblast. Při výběru projektů je kladen větší důraz na skutečné přeshraniční dopady a na prvek sbližování lidí a institucí v průběhu přípravy a následné realizace projektů. Vybírány jsou pouze takové projekty, které mohou prokázat přeshraniční dopad na obou stranách hranice.

Oprávnění žadatelé - veřejnoprávní subjekty a subjekty neziskového sektoru (kraje, obce, svazky obcí, neziskové organizace apod.).

INTERREG IIIB

Program podporuje mezinárodní (nadmárodní) spolupráci mezi národními, regionálními a místními orgány s cílem podpořit vyšší stupeň územní integrace velkých skupin evropských regionů. Snahou je dosažení udržitelného, harmonického a vyrovnaného rozvoje a vyšší územní integrace s kandidátskými a dalšími sousedními zeměmi. Výsledky spolupráce mohou být nadnárodní studie, strategie, pilotní akce, srovnávací analýzy apod.

Oprávnění žadatelé - subjekty oprávněnými k účasti na programu jsou jak veřejné, tak i soukromé právnické osoby, které se zabývají územním plánováním, regionální nebo ekonomickou politikou či jinou obdobnou problematikou.

Evropa je pro realizaci programu Interreg IIIB rozdělena do třinácti území, z nichž největším a nejkomplexnějším je území CADSES – středoevropské, jaderské, podunajské a jihovýchodní evropské území. Tento prostor zahrnuje osmnáct zemí včetně České republiky.

INTERREG IIIC

Program podporuje meziregionální spolupráci vedoucí k lepší efektivitě politik a nástrojů regionálního rozvoje a soudržnosti na základě tvorby sítí. Program podporuje evropská projektová partnerství mezi městy, regiony a jinými subjekty činnými v městském a regionálním rozvoji. Cílem programu je iniciovat intenzivnější výměnu zkušeností a vypracování společných strategií a aktivit v oblasti regionálního rozvoje. Program umožňuje nesousedícím regionům spolupracovat v rámci společných sítí, individuálních kooperačních projektů anebo v operacích regionálního rámce. Kromě toho klade program zvláštní důraz na výzvu a možnosti, které se nabízejí regionům podél vnější hranice Evropské unie.

Prostor spolupráce programu INTERREG IIIC zahrnuje celé území Evropské unie, program podporuje i účast třetích států.

Oprávnění žadatelé - regionální úřady nebo orgány odpovídající svým charakterem regionálním úřadům s dostačující kapacitou převzít plnou odpovědnost za správu a čerpání veřejných fondů v rámci RFO (například veřejná správa na regionální úrovni NUTS II nebo ekvivalentní orgány), regionální a místní orgány, městské orgány (zejména pro oblast urbanistického rozvoje) nebo regionální rozvojové agentury kompetentní spravovat veřejné fondy.

LEADER+

Tato iniciativa není v plánovacím období 2004–2006 otevřena v ČR jako samostatný finanční zdroj, ale aktivity typu LEADER+ mohou být začleněny v rámci příslušných programových dokumentů. V rámci OP Zemědělství se ČR rozhodla realizovat přechodné

opatření LEADER+ v podobě výběru omezeného počtu pilotních místních akčních skupin a spolufinancování realizace jejich integrovaných strategií místního rozvoje. [21], [24]

Pro následující rozpočtové období Evropské unie 2007 – 2013 jsou definovány nové cíle politiky soudržnosti EU, programy podpor pro členské státy, alokace zdrojů atd.

4.2 Finanční zdroje ČR

V rámci České republiky mohou města, obce a podnikatelské subjekty pro účely cestovního ruchu využít především podporu z Programu obnovy venkova a Státního programu podpory cestovního ruchu, které jsou zajišťovány Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR) jako součást regionální politiky České republiky.

Organizace, které sehrávají rozhodující úlohu při realizaci rozvojových programů, představují:

- **Česká centrála cestovního ruchu (ČCCR)** – Czech Tourism – státní příspěvková organizace v působnosti MMR. Poskytuje metodickou pomoc při realizaci jednotlivých produktů cestovního ruchu, jejich propagaci, apod.
- **Centrum pro regionální rozvoj České republiky (CRR ČR)** a jeho pobočky - státní příspěvková organizace, založená Ministerstvem pro místní rozvoj, která již od roku 1997 aktivně podporuje regionální politiku vlády ČR. Základním cílem všech činností CRR ČR je pomoci úspěšně realizovat projekty schválené ke spolufinancování z prostředků EU, a tak zajistit maximální využití prostředků poskytnutých České republice z fondů EU.
- **Regionální rozvojové agentury (RRA)**
- Zájmová profesní sdružení cestovního ruchu

4.2.1 Program obnovy venkova (POV)

Mezi nejvýznamnější celoplošné regionální rozvojové programy České republiky patří „Program obnovy venkova“ (POV). Byl schválen vládou v roce 1998 a věcně navazuje na „Program obnovy vesnice“ ze začátku 90. let. Bez nadsázky lze říci, že se vznikem

Ministerstva pro místní rozvoj ČR dostal původní, lehce stagnující program nové impulsy. Postupně se do něj zapojila převážná většina obcí venkovského charakteru.

POV sleduje jeden základní cíl, a tím je celková obroda duchovní, společenské a ekonomické stránky života na venkově tak, aby se vesnické oblasti staly přitažlivým místem nabízejícím plnohodnotný život, který by byl v základních směrech srovnatelný se životem ve městech, při samozřejmém zachování přirozených výhod venkovského prostředí.

Tento program podporuje obyvatele venkovských obcí a jejich samosprávy, aby především vlastními silami a s využitím státních dotací usilovali o obnovu venkovské zástavby, občanské vybavenosti, veřejných prostranství a zeleně, o celkově harmonický rozvoj zdravého životního prostředí a udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny. [17]

Aktuální oblasti podpory pro rozvoj obce:

Dotační titul č. 1 - Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti

Dotaci lze poskytnout obci na opravy a údržbu veškerých objektů ve vlastnictví obce a to ve výši 60% nákladů akce v běžném roce (u kulturních památek 70%). Obce z tohoto titulu opravují především školy, školky, tělocvičny, obecní úřady, prodejny, zdravotnická zařízení, drobné sakrální stavby, hasičské zbrojnice a další svůj majetek.

Dotační titul č. 2 - Komplexní úprava veřejných prostranství

Dotaci lze poskytnout obci na úpravu veřejných prostranství ve výši max. 40% nákladů běžného roku (u vesnických památkových rezervací a zón až 60%). Obce z tohoto dotačního titulu upravují svá veřejná prostranství, návsi, prostory okolo škol, sportovních zařízení, vybavení parků a další místa. Hojně je tento titul využíván při obnově obcí po provedené plynofikaci, rozvodech sítí a dalších stavebních akcích.

Dotační titul č. 3 - Obnova a zřizování veřejné zeleně

Tento dotační titul byl oddělen od dotačního titulu komplexní úprava veřejných prostranství a obec může na zeleň získat dotaci až ve výši 60% nákladů. Pomocí tohoto

titulu se daří obnovovat v obcích tradiční zeleň, udržují a budují se zatravněné plochy. Význam má tento titul i při ozeleňování prostor kolem nové bytové výstavby v obcích.

Dotační titul č. 4 - Rekonstrukce místních komunikací, výstavba cyklistických a pěších stezek, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení

Dotaci lze poskytnout ve výši 40% nákladů běžného roku. Jedná se o jediný dotační titul na údržbu a opravu obecních komunikací a veřejného osvětlení, neboť obce nejsou příjemci státního příspěvku na údržbu veřejných komunikací jako Správa a údržba silnic. V zájmu rozvoje venkovské turistiky je možno z tohoto titulu budovat a obnovovat cyklistické a pěší stezky, pokud nebudou tyto akce zařazeny do společného projektu více obcí (dotační titul 7 - integrované projekty venkovských mikroregionů).

Dotační titul č. 6 - Projekty obcí na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice

Dotaci lze poskytnout v max. výši 70% nákladů projektu v běžném roce. Tento dotační titul existuje od roku 1997 a má v podstatě pomoci realizovat myšlenku Programu obnovy vesnice formou poradců pro více obcí zapojených do POV a dále byly založeny dvě školy obnovy venkova celostátního významu.

Dotační titul č. 7 - Integrované projekty venkovských mikroregionů

Dotaci lze poskytnout na zpracování a realizaci projektů propojujících obnovu občanské vybavenosti a technické infrastruktury s aktivní politikou zaměstnanosti, podporou malého a středního nezemědělského podnikání, podporou zemědělského podnikání a péčí o krajinu. Tento dotační titul má sloužit k rozvoji mikroregionů a má být využit zejména pro získání další finanční pomoci např. ze zdrojů Phare a jiných titulů EU. Tento dotační titul existuje od r. 1998 a obce mohou získat až 70% nákladů projektu v běžném roce. [25]

4.2.2 Státní program podpory cestovního ruchu (SPPCR)

Státní program podpory cestovního ruchu (SPPCR) je součástí Koncepce státní politiky cestovního ruchu. Hlavním cílem Programu by mělo být zajištění uvolnění skrytého potenciálu cestovního ruchu a snahou státu by také mělo být dosažení růstu podílu

cestovního ruchu na prosperitě regionů, který by byl v souladu s podmínkami trvale udržitelného rozvoje. Cíle tohoto Programu se realizují formou podprogramů, které se každoročně konkretizují a schvalují vládou ČR. V roce 2004 bylo schváleno pokračování realizace programu i včetně zaměření jednotlivých podprogramů v letech 2004 -2007. Podprogramy jsou zaměřeny na :

Podprogram č. 1 - Podpora rozvoje lázeňství

Podprogram je zaměřen na rekonstrukci a vybudování lázeňské infrastruktury v majetku měst nebo obcí. Podpora je poskytována formou systémové investiční dotace, která může dosáhnou max. 50% celkových způsobilých výdajů akce.

Podprogram č. 2 - Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační infrastrukturu

Podprogram je zaměřen na podporu budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační aktivity. Příjemcem dotace může být občanské sdružení (sportovní a turistické svazky, kluby, spolky apod.) nebo podnikatelský subjekt (právnícká i fyzická osoba). Podpora je poskytována formou systémové investiční dotace, která může dosáhnou max. 50% celkových způsobilých výdajů akce.

Podprogram č. 3 – Podpora prezentace ČR jako destinace cestovního ruchu

Je určen obcím, svazkům obcí, krajům, podnikatelským subjektům, občanským sdružením a obecně prospěšným společnostem na propagační a marketingové aktivity zaměřené na prezentaci ČR jako destinace cestovního ruchu ve formě dotace až do výše 50 % celkových rozpočtových neinvestičních nákladů akce v příslušném roce.

Pro rok 2006 byly přiznány dotace projektům v rámci dvou podprogramů Státního programu podpory cestovního ruchu 2006 – Podprogram č. 1 a 2. [24]

4.2.3 Databáze dotačních titulů EU

„Databáze dotačních titulů EU“ je databázová aplikace, která slouží k získání základních informací o aktuálních dotačních programech v ČR. Zdrojem dat je databáze dotačních programů od různých vyhlašovatelů, která poskytuje jednotnou a přehlednou informaci o možnostech spolufinancování rozvojových projektů z veřejných zdrojů.

Tato aplikace je dostupná na stránkách MMR v sekci Dotace. Obsahuje informace o jednotlivých podporách financovaných z fondů EU, výzvách k předkládání žádostí a relevantních kontaktech i dokumentech pro žadatele. Vyhledávání vhodných dotačních programů se provádí pomocí vybraných kritérií (např. oblasti intervence, regionu, či typu žadatele) i fulltextově.

Po získání základních informací o vhodné dotaci se může uživatel obrátit prostřednictvím internetu, na základě zobrazeného odkazu v aplikaci, na vyhlášovatele (příslušné ministerstvo nebo jinou instituci) pro detailní informace.

5 PŘÍNOS TEORETICKÝCH POZNATKŮ PRO DALŠÍ ŘEŠENÍ

Cestovní ruch lze charakterizovat jako neustále se vyvíjející oblast národního hospodářství, která ve světě nabírá stále většího významu. Služby cestovního ruchu, jejich sortiment a kvalita, patří mezi podstatné faktory, které ovlivňují spokojenost účastníků cestovního ruchu. Z toho tedy vyplývá, že i v této oblasti se bez marketingu neobejdeme a pokud chceme v cestovním ruchu uspět, musíme v první řadě myslet na kvalitu a úroveň marketingu.

Cílem první části mé diplomové práce bylo zhodnotit teoretické poznatky, které budou v dalších kapitolách (v analytické a projektové části) dle potřeby následně využity.

V teoretické části se věnuji čtyřem okruhům, které jsou podstatné pro řešení problematiky rozvíjení cestovního ruchu v regionu. Zabývám se obecně cestovním ruchem, jeho různými druhy a formami, dále marketingem cestovního ruchu, který hraje klíčovou roli pro spokojenost zákazníků, regionálním rozvojem a možnostmi financování projektů na podporu cestovního ruchu.

V poslední kapitole jsem provedla analýzu všech dostupných zdrojů, které jsou v současné době aktuální pro využití v případech přípravy a realizace projektů rozvoje cestovního ruchu na národní i regionální úrovni. Vzhledem ke stále nedostačujícím zdrojům obcí, krajů či regionů potřebných k dalšímu rozvoji je právě spolufinancování projektů stimulem k iniciaci aktivit těchto celků.

Snažila jsem se o komplexní pohled, který mi umožní řešit danou problematiku a následně vytvořit „Strategii rozvoje mikroregionu Hornovsacko v oblasti cestovního ruchu“.

II. ANALYTICKÁ ČÁST

6 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MIKROREGIONU HORNOVSACKO

6.1 Územní vymezení a charakteristika „Sdružení obcí Hornovsacká dráha“

„Sdružení obcí Hornovsacká dráha“ je mikroregion obcí Horního Vsacka, ležící ve východní části České republiky u státních hranic se Slovenskou republikou. Je to subregion mikroregionu Vsetínsko, který je součástí NUTS II Střední Morava, Zlínského kraje, okresu Vsetín. Valašsko – Hornovsacko sousedí s mikroregiony Rožnovsko, Střední Vsetínsko a Hornolidečsko. Dále v textu budu používat pouze označení „sdružení“ či „mikroregion Hornovsacko“.

Horní Vsacko se rozprostírá na území Javorníků a Vsetínských vrchů, podél řeky Vsetínské Bečvy od Vsetína až po Velké Karlovice. Jako většina Valašska má i tato oblast horský charakter umocněný sevřením mezi dva horské hřebeny – Javorníky a Vsetínské vrchy.

„Sdružení Hornovsacká dráha“ je dobrovolný svazek deseti obcí a měst se sídlem Karolinka, Radniční náměstí č.p. 42, PSČ: 756 05.

Jsou to katastrální území obcí a měst - Vsetín, Ústí, Janová, Hovězí, Huslenky, Zděchov, Halenkov, Nový Hrozenkov, Karolinka, Velké Karlovice.

Obr. 1. Územní vymezení Hornovsacka

Obr. 2. Územní vymezení mikroregionu Vsetínsko

Hlavní činnosti sdružení jsou spojeny s dopravou a cestovním ruchem. Obce Horního Vsacka spojila v roce 1994 spolupráce při snaze zachovat základní prvek dopravní obslužnosti regionu - železniční trať ze Vsetína do Velkých Karlovic, která měla být při restrukturalizaci Českých drah zrušena. V roce 1998 vzniklo sdružení obcí Sdružení Hornovsacká dráha, které navázalo na osvědčenou předchozí spolupráci obcí ve snaze zlepšit nepříznivou ekonomickou situaci oblasti a zamezit odlivu obyvatelstva.

Předmětem činnosti svazku v oblastech, uvedených v § 50 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, platném znění je:

- a) spoluvytvářet systém dopravní obslužnosti Horního Vsacka,
- b) zdokonalování systémů veřejné dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,
- c) propagace svazku a zájmového území cestovního ruchu,
- d) zachovat a provozovat železniční trať Vsetín - Velké Karlovice. [26]

Centrum pozornosti sdružení se postupně začalo přesouvat výrazněji do oblasti cestovního ruchu a oživení podnikatelských aktivit v této oblasti. Mimo zatraktivnění zimní rekreace v oblasti se sdružení začalo intenzivně zabývat i zázemím pro letní turistiku. Významnou aktivitou sdružení v posledním období a prioritou období následujícího je navázání spolupráce s podnikateli v oblasti cestovního ruchu především v oblasti marketingu a propagace a posílení možností rozvoje podnikatelských aktivit.

6.2 Historie a přírodní charakter území

Zatímco jiné krajiny České republiky počítají svou historií na tisíce let, krajina Valašska byla až do 1. poloviny 14. století neproniknutelným jedlobukovým pralesem, který tvořil hranici mezi Českým a Uherským královstvím. Teprve v 1. polovině 16. století začíná kolonizace lesních porostů za účelem chovu dobytka a zpracování dřeva. 2. polovina 16. století je spojena s příchodem Valachů a uplatňováním nových hospodářských postupů i ve vyšších polohách. Vznikla pro Valašsko charakteristická mozaika lesů, luk, pastvin a v nich roztroušených usedlostí. Průmyslová revoluce 19. století přinesla vznik průmyslových podniků. Významnou změnou a impulsem pro hospodářský rozvoj oblasti bylo vybudování železniční tratě ze Vsetína v roce 1908.

Horský charakter území spolu s pastevním způsobem hospodaření a kdysi opožděným rozvojem průmyslu zpomalil vliv lidské činnosti na přetváření přírody a horské celky si tak na mnoha místech zachovaly neporušené přírodní krásy.

Povrch regionu je značně členitý a provázejí jím horská pásma Beskyd (nejvyšší kóta okresu Čertův mlýn 1 206 m n.m.), Vsetínských vrchů a Javorníků (Velký Javorník 1 071 m n.m.). Území je typicky venkovský mikroregion. Obce Horního Vsacka jsou svým charakterem velmi podobné obci Velké Karlovice, která je již mnoho desetiletí mekou zimních sportů a turistiky nejen na Valašsku, ale i v celém Zlínském kraji.

Klimatické poměry jsou ovlivňovány především nadmořskou výškou. Průměrné roční teploty se pohybují v údolích mezi 8-9°C, na hřebenech jen okolo 5°C. Atmosférické srážky vykazují v dlouhodobém průměru velké rozdíly a pohybují se kolem 900 mm za rok, s rostoucí nadmořskou výškou se tato hodnota zvyšuje. Členitost povrchu způsobuje velkou klimatickou rozdílnost podnebí v intervalu sedmi stupňů.

Vyšší polohy jsou pokryty převážně lesními komplexy. Lesnatost okresu je velmi vysoká. Zalesněná území leží v oblasti přirozené akumulace vod. Kromě této vodohospodářské funkce je třeba vyzvednout i jejich další funkce, které mají vliv na ochranu půdy před vodní erozí a význam klimatický, rekreační, estetický a výrobní.

Většina území regionu je zařazena do zemědělské přírodní oblasti vrchovinná 3, což představuje vůbec nejhorší podmínky pro zemědělství. V rámci celé České republiky nalezneme srovnatelné nepříznivé podmínky jen v některých pohraničních okresech.

Celý Okres Vsetín je celkově chudý na podzemní vody v důsledku geologické stavby. Podmínky pro tvorbu podzemních vod nejsou v regionu příznivé. Přesto jsou neodmyslitelnou součástí valašské hornaté krajiny vývěry podzemních vod - prameny, které jsou často upraveny do studánek. Zvláštním druhem podzemních vod jsou vody minerální. Vydátnost minerálních výronů je však malá. Zřídla minerálních vod se prakticky nevyužívají.

Celé území leží v Chráněné krajinné oblasti Beskydy. Z hlediska chráněných oblastí se mikroregion řadí mezi oblasti mezinárodního významu. Životní prostředí regionu patří v ČR k nejméně znečištěným. Mimořádné předpoklady této oblasti, dané přírodními podmínkami, relativně dobrá kvalita životního prostředí spolu s vysokou lesnatostí a charakteristickým, převážně horským reliéfem činí okres turisticky atraktivním. [18]

6.3 Lidské zdroje

6.3.1 Obyvatelstvo

Na území mikroregionu žilo k 31.12. 2004 **45 362 obyvatel**, z toho 28 350 obyvatel žilo ve Vsetíně. Nejnižší počet obyvatel má obec Ústí (584 obyvatel). Přehled počtu obyvatel v jednotlivých obcích regionu je uveden v příloze (Příloha P I).

Vývoj počtu trvale bydlících obyvatel mikroregionu ukazuje následující tabulka (Tab. 1). V posledních deseti letech se projevuje tendence mírného poklesu počtu obyvatel v mikroregionu, stejně jako v celém Vsetínském okrese i Zlínském kraji. Pouze tři obce zaznamenaly mírný nárůst populace, a to obce Ústí, Janová a Hovězí, které leží nejbližší městu Vsetín (Příloha P I).

Tab. 1. Počet trvale bydlících obyvatel mikroregionu Hornovsacko v letech 1996 – 2004 [27]

	Počet trvale bydlících obyvatel				
	1996	1998	2000	2002	2004
Mikroregion Hornovsacko	48 052	47 763	46 682	45 816	45 362

Důležitým demografickým ukazatelem je **věkové složení populace**. Podle údajů z 31.12. 2004 byl v regionu *degresivní typ populace* (postproduktivní skupina obyvatel převažuje nad předproduktivní složkou obyvatelstva), viz Tab. 2. Věková struktura obyvatel mikroregionu a okresu Vsetín se téměř nelišila, zatímco při srovnání se Zlínským krajem je složení obyvatelstva v regionu méně příznivé.

Při rozlišení **pohlaví obyvatelstva** má větší zastoupení populace žen než mužů, a to o 3%.

Tab. 2. Struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku v mikroregionu Hornovsacko k 31.12. 2004 [27]

	Počet obyvatel			v tom ve věkové skupině		
	celkem	muži	ženy	0-14 let	15-59 let	60 a více
Mikroregion Hornovsacko	45 362	22 036	23 326	6 861	29 799	8 702
	100%	48, 6 %	51, 4 %	15, 1 %	65, 7 %	19, 2 %

Podrobné údaje o struktuře obyvatelstva podle věku a pohlaví v jednotlivých obcích je uveden v příloze (Příloha P I).

Nejserioznější informace o **úrovni vzdělání** poskytují sčítání lidu, domů a bytů, která se konají v pravidelných desetiletých intervalech. Úroveň vzdělanosti se zjišťuje jako nejvyšší dokončený stupeň školního vzdělání u obyvatelstva staršího 15-ti let.

Úroveň vzdělání obyvatel mikroregionu se nijak neliší od vzdělanostní struktury celého okresu Vsetín a Zlínského kraje. Při sčítání v roce 2001 se ukázalo, že došlo k výraznému

zvýšení vzdělání obyvatelstva od sčítání v roce 1991. Došlo ke zvýšení podílu osob s vysokoškolským, vyšším a středoškolským vzděláním, naopak poklesl počet osob se vzděláním základním. Podrobné údaje o vývoji vzdělanostní struktury obyvatelstva jsou uvedeny v příloze (Příloha P I).

Tab. 3. Vzdělanostní struktura obyvatelstva starších 15 let v roce 2001 [27]

	obyvatelé nad 15 let celkem	z toho mají nejvyšší dosažené vzdělání			
		základní	vyučen a střední odborné	úplné střední	vysokoškolské
Mikroregion Hornovsacko	38 475	9 318	14 270	10 052	2 948
	100 %	24,2 %	37 %	26 %	7,6 %

6.3.2 Osídlení

Sdružení obcí Hornovsacká dráha zahrnuje 8 obcí a 2 města. Nejvýznamnějším centrem osídlení je město Vsetín s 28 350 obyvateli, což představuje 62 % z celkového počtu obyvatel mikroregionu. Nejmenšími obcemi, které nedosahují počtu obyvatel nad 1000, jsou obec Ústí, Janová a Zděchov. Ostatní obce a město Karolinka mají počet obyvatel mezi 2 a 3 tis. Podrobné údaje o počtu obyvatel v jednotlivých obcích jsou uvedeny v příloze. (Příloha P I).

Tab. 4. Velikostní skupina obcí mikroregionu Hornovsacko [27]

Velikostní skupina obce	Počet obcí	Podíl obyvatel (%)
do 100	-	-
200-499	-	-
500 – 999	3	4
1000 – 1999	-	-
2000 – 4999	6	33
5000 a více	1	63
celkem	10	100

6.3.3 Bydlení

Domovní a bytový fond je jedním z rozhodujících faktorů životní úrovně obyvatelstva. Při posledním sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 měl mikroregion celkem 7 225 domů a 75 016 bytů, z toho bylo 84 % domů a 89 % bytů obydlených trvale. Největší obydlenost byla zjištěna ve Vsetíně, naopak nejmenší v obci Velké Karlovice, kde je relativně velký podíl rekreačních chalup.

Následující údaje jsou uvedeny za celý okres Vsetín, přičemž se příliš neliší od mikroregionu Hornovsacko.

Podíl neobydlených objektů (domů a bytů) se, při porovnání posledních dvou sčítání (1991 a 2001), *zvyšil*. Jedním ze způsobů, jak zabránit znehodnocování těchto neobydlených budov, je změna jejich užívání na rekreační chalupy. Tím by se rovněž šetřilo přírodní prostředí, které by nebylo zatěžováno výstavbou nových rekreačních objektů.

Počet bytů a domů se z dlouhodobého hlediska v mikroregionu *zvyšoval*, což bylo způsobeno především rychlejším tempem nové výstavby a snížením počtu demolicí, případně převodů mezi neobydlené budovy, určené pro rekreační účely.

Tab. 5. Počet domů a bytů v mikroregionu Hornovsacko v roce 2001 [27]

	Domy celkem	z toho trvale obydľ.	z toho		Byty celkem	z toho trvale obydľ.	z toho	
			BD	RD			v BD	v RD
Mikroregion	7 225	6 057	699	5 238	75 016	66 592	33 580	32 285
Hornovsacko	100 %	83,8 %	11,5 %	86,5 %	100 %	88,8 %	44,8 %	43 %

Z jednotlivých druhů budov jsou rozhodujícím druhem rodinné domy, které v roce 2001 tvořily 86,5 % trvale obydlených domů. Tato skutečnost je dána tím, že součástí mikroregionu jsou pouze dvě města, z toho Vsetín (28 350 obyvatel) má 543 bytových domů s 9 071 byty a Karolinka (2 884 obyvatel) má 51 bytových domů s 539 byty.

Podrobné údaje o vývoji počtu domů a bytů v obcích mikroregionu jsou uvedeny v příloze (Příloha P II).

6.4 Trh práce a zaměstnanost

6.4.1 Ekonomická aktivita

Nejúcelenějším a nejvíce vypovídajícím zdrojem o zaměstnanosti a ekonomické aktivitě obyvatelstva v jednotlivých obcích je sčítání lidu, domů a bytů prováděné v desetiletých intervalech. Při posledním sčítání v roce 2001 bylo v mikroregionu celkem 23 412 ekonomicky aktivních obyvatel, což je 52 %. V jejich složení podle pohlaví převládali muži (54,4 %).

Rozdělení ekonomicky aktivních obyvatel na jednotlivé sektory hospodářství ukazuje, že nejvíce pracovníků je zaměstnáno v terciárním sektoru (služby) – 10 549, tj. 45 %, a v sekundárním sektoru (průmysl, stavebnictví) – 10 571 osob, tj. 45,1 %. V primárním sektoru (zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství) pracuje pouze 833 osob, tj. 3,5 %. To je dáno především charakterem území, kdy většina území mikroregionu se nachází v oblasti vrchoviny až hornatiny.

Tab. 6. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v mikroregionu Hornovsacko dle SLBD 2001[27]

	Ekonomicky aktivní			v tom pracujících v odvětví				Vyjíždě-jící za prací z obce
	celkem	v tom		zeměd., lesnictví a rybolov	průmysl	Stavebnictví	služby a ostatní ekon. činnosti	
		muži	ženy					
Hornovsacko	23 412	12 736	10 676	833	8 763	1 808	10 549	7 296
v %	100	54,4	45,6	3,5	37,4	7,7	45	31,2
Okres Vsetín	73 991	40 660	33 331	2 814	28 885	6 541	30 913	28 840
v %	100	55	45	3,8	39	8,8	41,8	39

Mimo svou obec vyjíždělo za prací 7 296 osob, tj. 31,2 % z celkového počtu ekonomicky aktivních. Nejvyšší vyjížděku vykazovala v roce 2001 obec Ústí (72 %), Huslenky (71,5 %) a Janová (70 %). Naopak nejméně osob za prací vyjíždělo z města Vsetína (20 %).

Průmysl a služby

Mikroregion Hornovsacko patří mezi oblasti, kde dochází k výrazným strukturálním změnám v průmyslové oblasti s přímým dopadem na zaměstnanost a nároky na rekvalifikaci ekonomicky činného obyvatelstva. Struktura hospodářství je ovlivněna historickým vývojem a zdejšími přírodními podmínkami. V 90. letech minulého století došlo v celém okrese Vsetín, tak jako v ČR, k významným transformačním změnám (privatizace, restrukturalizace podniků). Byla omezena výroba ve velkých podnicích, na druhé straně s rozvojem soukromého podnikání vznikla řada malých a středních firem, jak ve výrobní sféře, tak v oblasti služeb.

Nejvíce jsou zastoupeny tyto průmyslové obory – strojírenství, elektrotechnika, sklářství, dřevařství.

V mikroregionu působí celkem 13 203 ekonomických subjektů, což představuje asi 45% z celkového počtu subjektů okresu Vsetín. Nejvíce jich je zastoupeno ve Vsetíně (8445) a v obci Velké Karlovice (1090). [28]

Údaje o rozhodujících zaměstnavatelích mikroregionu a společnostech s mezinárodní účastí v mikroregionu jsou uvedeny v příloze (Příloha P III).

Velký potenciál, který skýtá mikroregion Hornovsacko, jsou příznivé přírodní podmínky pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu. Tato oblast podnikání se postupně rozvíjí a může představovat v budoucnu zvýšení podnikatelských aktivit a vytvoření dalších nových pracovních míst.

6.4.2 Nezaměstnanost

V důsledku politických a hospodářských změn po roce 1989 se podstatně změnila i podmínky pro pracovní realizaci obyvatelstva.

Míra nezaměstnanosti se v mikroregionu Hornovsacko pohybuje nad úrovní okresu Vsetín i celého Zlínského kraje. Dle údajů poskytnutých Úřadem práce Vsetín byla míra nezaměstnanosti k 31.12. 2005 v mikroregionu 11,86 %, což je pokles oproti stejnému období minulého roku o 2,9%. [18]

Podrobnější údaje o míře nezaměstnanosti v jednotlivých obcích mikroregionu jsou uvedeny v příloze (příloha P IV).

Tab. 7. Míra nezaměstnanosti v mikroregionu Hornovsacko v letech 2004 a 2005 [18]

	Míra nezaměstnanosti k 31.12. (%)	
	2004	2005
Hornovsacko	13,95	11,86
Okres Vsetín	10,89	10,79
Celkem ČR	9,5	8,9

Celoročně nejvyšší míru nezaměstnanosti má obec Halenkov (16,34 %) a Karolinka (15,21 %), především z důvodu nedostatku vhodných pracovních příležitostí, které by odpovídaly profesní struktuře obyvatelstva. K této situaci přispělo v roce 2005 hromadné propouštění firmy CRYSTALEX a.s., sklárny Karolinka a firmy NBT Halenkov a.s. v likvidaci.

Další významná hromadná propouštění proběhla ve firmách IPEK a.s., závod Vsetín a ZPS Prefix a.s., Vsetín. Nemělo to však silný dopad na vývoj míry nezaměstnanosti celého mikroregionu (byl zaznamenán meziroční pokles), což lze vysvětlit tím, že se zlepšila

celková situace na trhu práce, pracovní místa na trhu práce jsou a propouštění zaměstnanci se na ně umisťují. [18]

Dlouhodobá vysoká míra nezaměstnanosti mikroregionu je ovlivněna především rozpadem tradičních průmyslových podniků - Zbrojovky Vsetín a.s. a MEZ Vsetín a.s. Nové subjekty působící v areálech těchto podniků nedosáhly úrovně původní zaměstnanosti. Negativní úlohu v mikroregionu rovněž sehrává horší dopravní obslužnost, jedná se o periferní oblast u hranic se Slovenskou republikou. Vhodné jsou zde podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a pro agroturistiku.

6.5 Infrastruktura

V této kapitole analyzují pouze obecně stav infrastruktury v mikroregionu, který vypovídá o celkové životní úrovni a vybavenosti obcí. Podrobná analýza infrastruktury cestovního ruchu v mikroregionu je z důvodu její rozsáhlosti uvedena zvlášť v následující kapitole.

6.5.1 Občanské vybavení a služby

V rámci mikroregionu je jako středisko služeb celého území město Vsetín. Základní vybavení a služby jsou ve všech obcích mikroregionu, případně jsou dosažitelné v sousední obci. V každé obci se nachází prodejna potravin. Samostatná pošta chybí jen ve dvou obcích. Peněžní ústavy se nachází ve 4 obcích. Ze služeb je nejvíce zastoupeno kadeřnictví. Veřejná knihovna je k dispozici téměř ve všech obcích mikroregionu, kino ve 4 obcích. Podrobné údaje o službách a občanské vybavenosti v jednotlivých obcích jsou uvedeny v příloze (Příloha P VI).

6.5.2 Školství

V současné době jsou v mikroregionu zastoupeny všechny stupně škol, včetně vysokoškolského studia. Základní školství v mikroregionu je zastoupeno v každé obci a vyhovuje jeho současným potřebám, mateřská škola není zřízena pouze ve Zděchově, centrum učňovského, středního školství a vysokého školství je město Vsetín. Působí zde 16 základních škol, z nichž 3 jsou zvláštní, 18 mateřských škol, 6 středních škol a učilišť, 1 vyšší odborná škola a 1 detašované pracoviště vysoké školy. Nachází se zde také 2 základní umělecké školy (Vsetín, Karolinka).

Přehled školských zařízení v mikroregionu je uveden v příloze (Příloha P V).

6.5.3 Zdravotnická a sociální péče

Primární zdravotní péče v mikroregionu (praktičtí lékaři pro dospělé, pro děti a dorost, stomatologové) je zajišťována prostřednictvím privátních zdravotnických zařízení a je zastoupena téměř ve všech obcích mikroregionu, schází pouze u těch nejmenších obcí (Ústí, Janová). Specializované ambulantní služby jsou zajišťovány samostatnými ambulancemi privátních lékařů především ve Vsetíně.

Nemocniční lůžková péče je zajišťována Nemocnicí Vsetín, zdravotní pohotovostní služba je ve Vsetíně a v Novém Hrozenkově.

Nejrozsáhlejší služby v oblasti sociální péče zajišťuje organizace Sociální služby Vsetín, jejímž zřizovatelem je Zlínský kraj. V mikroregionu se nachází dvě zařízení této organizace – Domov důchodců Vsetín. Domov důchodců Karolinka.

Vybavenost obcí mikroregionu v oblasti zdravotnictví je uvedena v příloze (Příloha P VI).

6.5.4 Technická infrastruktura

Zásobování obyvatel pitnou vodou

Situace v zásobování pitnou vodou je na území mikroregionu na dobré úrovni. Výrobu a dodávku pitné vody zajišťuje v mikroregionu společnost Vodovody a kanalizace, a.s. Vsetín. Převážná část výroby pitné vody v mikroregionu je zabezpečována úpravnou povrchové vody Karolinka a prameništěm podzemní vody Vsetín – Ohrada.

Vlastní zásobování pitnou vodou se realizuje především prostřednictvím veřejných vodovodů, propojených do ucelených systémů zásobování.

Kvalita vody a technický stav stávající vodovodní sítě je hodnocen jako dobrý, pouze místně se vyskytuje potřeba po lhůtě své životnosti a bude jej nutno vyměnit. [29], [30]

Odkanalizování, ČOV

Podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci je v mikroregionu výrazně nižší než celorepublikový průměr. Převážná část odpadních vod produkována v obcích

mikroregionu je vypouštěna bez předčištění, často v mnoha kanalizačních svodech, do místních vodotečí, což má negativní vliv na životní prostředí. Ve většině obcí je vybudována alespoň v části obce kanalizační síť. Kanalizace není v obcích Huslenky, Janová, Hovězí, Ústí, Zděchov.

Čistírnu odpadních vod mají vybudovanou tyto obce: Vsetín, Halenkov, Karolinka, Velké Karlovice.

Obce mikroregionu jsou zapojeny do společného projektu odkanalizování obcí „Čistá Bečva“, na základě kterého se ucházejí o finanční pomoc z EU (programu ISPA). [29], [30]

Odpadové hospodářství

V současné době se v mikroregionu nachází jedna provozovaná skládka, kam je ukládán komunální a stavební odpad z celého území: skládka Velké Karlovice. Většina obcí mikroregionu se zapojila do systému tříděného odpadu. Svoz komunálního odpadu v mikroregionu zajišťuje několik firem. Mezi největší provozovatele svozu odpadu patří firma Technické služby s.r.o., Vsetín; Městský bytový podnik Karolinka; Služby obce Huslenky. [20]

Elektrifikace

Zásobování elektrickou energií je převážně hodnoceno jako dobré, kapacitně dostačující, Vzniká pouze rozdíl mezi většími obcemi a menšími obcemi. Největší problémem je stav části zastaralého distribučního vedení, který způsobuje místní výpadky dodávky elektrické energie, jež se omezeně vyskytují zvláště u rozsáhlejších vnitroobecních distribučních sítí v horských oblastech. [19]

Telefonizace

V oblasti vybavenosti domácností pevnými telefonními linkami dodavatele Český Telecom je poptávka téměř pokryta. Je to způsobeno především tím, že malé obce plní funkci rekreační a podnikání. Z toho důvodu je také menší zájem o větší počet telefonních přípojek do hospodářské sféry. V současné době pokračuje, tak jako v celé republice, rozsáhlá rekonstrukce telefonních rozvodů, místních sdělovacích kabelů a telefonních ústředí. Pokrytí signálem komunikačních sítí Eurotel, T-Mobile, Vodafone je na nižší

úrovni v horských oblastech, v ostatních částech území je na dobré a dostačující úrovni. Telefonizace je celkově hodnocena na uspokojivé úrovni. Slabinou je radiový příjem anténních signálů, včetně televizních, zvláště v horských oblastech. [19]

6.5.5 Dopravní infrastruktura

Stav dopravní infrastruktury v mikroregionu z hlediska zajištění rychlé, bezpečné a ekologicky přijatelné dostupnosti mikroregionu, se jeví jako nevyhovující. Napojení na celostátní dopravní síť - dálnice neexistuje. Špatná dostupnost mikroregionu a nedostatečná komunikační síť je jednou z největších bariér vzniku nových podnikatelských aktivit na území celého okresu Vsetín.

Základní páteří dopravní obslužnosti je kombinace železniční a silniční dopravy - silnice č. 487 (Vsetín – Velké Karlovice – hranice ČR/SR), která patří k nejzatíženějším silnicím v celém okrese Vsetín, a železniční trať Vsetín – Velké Karlovice.

Mikroregionem prochází značná část tranzitní dopravy, což je dáno jeho významnou dopravní polohou se silničním tahem východ – západ s navázáním na hranice ČR/SR ve Velkých Karlovicích. Kapacita silnic ovšem zaostává za bouřlivým rozvojem počtu automobilů, což se projevuje i na stále se zhoršujícím stavu silnic. Velmi závažným problémem mikroregionu jsou vlivy nadměrné dopravy na životní prostředí, především zastavěných území měst a obcí. V této oblasti zůstává prioritou odvedení dopravy mimo zastavěné území sídel.

6.6 Cestovní ruch

Informace pro zpracování této kapitoly jsem získala převážně z primárních zdrojů, a to zejména vlastním výzkumem, jelikož tuto oblast dobře znám jak po kulturní tak po sportovní stránce, a také od ostatních subjektů – formou osobního setkání a konzultací se starosty obcí a členy Sdružení obcí Hornovsacká dráha.

Cestovní a turistický ruch je jedna z oblastí, kde má oblast Hornovsacka výborné podmínky a svým potenciálem je velmi významným prvkem pro další rozvoj regionu. Nachází se v malebné přírodě Beskyd, Vsetínských vrchů a Javorníků. Životní prostředí v regionu dosahuje nadprůměrné kvality, což dokazuje i to, že celá část této oblasti se nachází v CHKO Beskydy. V obcích Horního Vsacka je množství turistických zajímavostí

a atraktivit, které by neměly být skryty návštěvníkům. Jedná se o kraj s hlubokou historií, první písemné zprávy jsou z 14. – 16. stol.. Region představuje harmonický celek moderní doby, historické tradice a krásné přírody, která zanechává trvalou vzpomínku asi v každém návštěvníkovi.

6.6.1 Kulturní akce a lidové tradice

Na mnoha vesnicích se dodnes udržují tradiční lidové zvyky a slavnosti, které jsou ve většině případech spíše místního charakteru. Jde především o hodové slavnosti, masopustní oslavy, vodění medvěda, kácení a stavění máje, poutě, vítání jara. Mezi nejvýznamnější pravidelně konané kulturní události, z nichž některé mají mezinárodní charakter a každoročně přilákají množství turistů, patří:

- Chrám a tvrz - soutěž sborového zpěvu ve Vsetíně
- Valašský krpec - mezinárodní folklórní festival ve Vsetíně
- Valašské záření - kulturní festival ve Vsetíně
- Přehlídka amatérských divadelních souborů: (festival pořádá Obec Hovězí)
- Jazzový festival Josefa Anderse - Vsetín
- INTERFOTOKLUB – mezinárodní soutěžní přehlídka fotoklubů ve Vsetíně
- Letní filmový maratón (pořádá Filmový klub ve Vsetíně)
- vystoupení cimbálových muzik, lidové zábavy a plesy
- folklórní zvyky při stavění a kácení máje

Některé z valašských tradic a zvyků jsou znázorněny v příloze (Příloha P 8).

Hranice mikroregionu svým významem přesahují i některé sportovní akce, které jsou zde organizovány:

- Valašská rallye
- Zděchovská grapa - motocyklové závody do vrchu (Zděchov)
- Mezinárodní týden turistiky na Valašsku
- Běh Terryho Foxe (Vsetín)
- Valašský MTB král - závod horských kol (Huslenky)
- Valašská padesátka - závod horských kol (Vsetín – Velké Karlovice)

6.6.2 Kulturní, historické a přírodní památky

Mikroregion nabízí návštěvníkům řadu kulturních a historických památek a pamětihodností. V příloze (Příloha 16) jsou znázorněny ukázky valašské architektury. Nejzajímavější soubory lidové architektury lze spatřit např.:

Velké Karlovice

- (vznik v r. 1714)
- barokní dřevěný kostel Panny Marie Sněžné s areálem roubených staveb (fara, roubená stáj) – mimořádně hodnotná roubená architektura kostela z roku 1754
- bývalý kupecký dům, čp. 267 – hodnotná lidová architektura z r. 1813, dnes Karlovské muzeum - stálá expozice ze života valašského lidu, výstavní síň a galerie
- Karlovské fojtství z r. 1793 (budova fojtství, vjezdová brána, stodola, hospodářské budovy)
- boží muka u silnice, hodnotná lidová kamenická práce z r. 1780
- usedlost „Na Sihle“, čp. 117 z r. 1841
- kaple sv. Jana u silnice na Soláň
- židovský hřbitov z druhé pol. 19. stol.
- prales Razula – státní přírodní rezervace; Jezerné – jezero s výskytem ohrožené vodní fauny
- Bernešky – květnaté louky a výhledy; památné tisy a lípy

Vsetín

- (první zmínka z r. 1308)
- Renesanční zámek z počátku 17. stol. – nyní okresní vlastivědné muzeum Vsetín, zámecký park
- Maštaliska – bývalý panský dvůr z roku 1710
- Stará radnice z r. 1721 – nyní galerie a reprezentační prostory MěÚ Vsetín
- Raně barokní římskokatolický kostel Nanebevzetí Panny Marie z 2. poloviny 17. století
- 2 evangelické kostely z r. 1783 a 1827
- 2 barokní plastiky na Horním náměstí
- Novorenezanční Nová radnice z r. 1899

- Funkcionalistické stavby: budova Komerční banky Vsetín a bývalý obchodní dům Rodinger (prodejna metrového textilu) na Dolním náměstí,
- Budova snahy – bývalého Prostředního šenku z r. 1730 a vedle stojící objekt bývalé Občanské záložny z r. 1896 se sgrafiti Mikoláše Alše na ulici Palackého
- Bývalý hotel Březáček na Dolním náměstí se sgrafiti Jana Kobzáně

Zděchov

- (vznik v r.1623)
- klasicistní farní kostel „Proměnění Páně“ a kamenný kříž z r. 1778
- pomník padlým z I. a II. svět.války
- Hajdovy paseky; jalovcový pasínek Jarošov s ohroženou faunou a flórou; památné lípy
- Pulčinské skály

Nový Hrozenkov

- (vznik v r. 1649)
- římskokatolický kostel z r. 1789 s oltářem, který pochází z r. 1690
- kaplička, pomník a společný hrob partyzánů na hřbitově
- typické dřevěné valašské domy z 18. a 19. stol
- na přelomu 19. a 20. stol. zde pobývala řada umělců, např. J. Uprka a H. Sweiger
- památník národního umělce Antonína Strnadla v roubené chalupě z r. 1835 – soubor kreseb vytvořený pro výstavu salašnictví v r. 1936, doplněný o řadu předmětů a památek souvisejících s chovem ovcí

Ústí

- socha sv. Jana Nepomuckého na břehu řeky Bečvy z r. 1775
- zvon z r. 1816 ve zvonici na hřbitově
- několik zachovalých roubených stavení
- pomník obětí 2. svět.války
- lesy a louky se vzácnou květenou

Karolinka

- Raťkovský shluk valašských dřevěnic - celkem 21 objektů roubené lidové architektury
- Sklářny Crystalex, Charlota a Moser
- kostel z r. 1997
- ateliér a galerie akademického malíře I. Hartingera
- ojedinělý výskyt tisů

Janová

- (první zmínka v r. 1505)
- Janovské paseky – údolí se zástavbou staré lidové architektury směrem na Cáb
- Památník obětem 2.svět.války
- zvonice z r.1891
- kaple na hřbitově z r. 1890
- hřebenové louky se vstavači a orchidejemi

Hovězí

- (první zmínka v r.1505)
- farní kostel sv. Máří Magdalény z r. 1733
- socha sv. Jana Nepomuckého z r. 1712
- zámek Kaštýl z r.1718
- kamenný kříž na místním hřbitově z r. 1792
- v obci barokní kalvárie z konce 18. stol., přivezená z Olomouce

Huslenky

- (vznik v r. 1949)
- evangelický kostel z let 1873 – 1892
- partyzánský památník
- bývalý Thonetův zámeček v Kychové, dnes slouží jako dětská léčebna
- Galovské lúky; výskyt rysa a medvěda – Pod Makytou

Halenkov

- (vznik v r. 1654)

- barokní farní kostel z r. 1788
- zvonička a zámeček Thonetů – údolí Dinotice
- kaplička v Hluboké, v Lušové
- zvonařská dílna rodiny Tkadleců
- Panský dvůr s kamenným erbem rodu Illesházů z pol. 17.stol.
- obnovená charakteristická drobná roubená lidová stavba z 18. stol.
- na hřbitově společný hrob padlých příslušníků 1. čs. armádního sboru
- památný topol; květnaté louky s výskytem orchidejí

Mikroregion se nachází v CHKO Beskydy, je zde několik přírodních rezervací a památek (NPR Razula, NPR Pulčinské skály, PR Galovské lúky, PR Kutaný, PP Bečevná, PP Brodská, PP Ježovka, PP Stříbrník, atd.). Nachází se zde hustá síť značených turistických cest s řadou východisek a atraktivních a zajímavých míst.

Prales Razula – státní přírodní rezervace se zachovalými zbytky jedlo-bukového pralesa ve Velkých Karlovicích

Pulčinské skály - rozsáhlý pískovcový skalní útvar v blízkosti obce Zděchov, na jehož vrcholu stával hrad, pobořený v 17. století. Romantické prostředí je oblíbeno turisty, samotné skály byly roku 1989 prohlášeny za Národní přírodní rezervaci

CHKO Beskydy - je svou rozlohou 1 160 km² největší chráněnou krajinnou oblastí v České republice. Rozkládá se v členité hornatině Vnějších Západních Karpat, zaujímá téměř celé území Moravskoslezských Beskyd, podstatnou část Vsetínských vrchů a moravskou část Javorníků tvořících hranici se Slovenskem. Důvodem vyhlášení CHKO Beskydy byly zejména původní pralesovité lesní porosty s výskytem vzácných karpatských živočišných i rostlinných druhů, druhově pestrá luční společenstva, unikátní povrchové i podzemní pseudokrasové jevy a rovněž mimořádná estetická hodnota a pestrost ojedinělého typu krajiny vzniklého historickým soužitím člověka s tímto územím.

Vsetínské vrchy – charakterizují je protáhlé hřebeny s hlubokými údolními erozního původu. Jsou porostlé smrkovými a smíšenými lesy, které se střídají s horskými loukami a typickými Valašskými pasekářskými usedlostmi. Vrcholy mírně zvlňženého hřbetu ve středu pohoří jsou Vsácký Cáb (842 m), Lušovka (875 m), Tanečnice (912 m), Soláň (861 m) a za ní po úseku Benešky to je nejvyšší vrchol Vysoká (1024 m). V oblasti jsou četné

sesuvy a skalnaté srázy mrazových srubů. Nejvyšším bodem je vrchol vysoké (1024 m). Převážná část Vsetínských vrchů spadá do CHKO Beskydy. Oblast je prostoupena hustou sítí značených turistických cest.

Javorníky – součást Moravskoslovenských Karpat. Hlavní hřeben tvoří část hranice mezi Českou a Slovenskou republikou. Největší výšky dosahuje vrcholy Velkého Javorníku (1071 m) a Malého Javorníku (1019 m). Dělí se na Ráztockou a Pulčínskou hornatinu, kde se nachází chráněný přírodní výtvar Pulčínské skály. Celé území Javorníků je zahrnuto do CHKO Beskydy.

Krása valašské přírody v jednotlivých ročních obdobích je zachycena na fotografiích v příloze (Příloha P 8).

6.6.3 Ubytování, stravování a nevýrobní služby

Pokud se jedná o rozmístění ubytovacích zařízení, existují v mikroregionu značné rozdíly mezi jednotlivými obcemi. Přes 75% všech ubytovacích zařízení je soustředěno ve Velkých Karlovicích a okolních obcích – jsou to převážně horské hotely, chaty a penziony, ale také velký počet ubytování v soukromí, zatímco ostatní obce mají minimum ubytovacích kapacit. Ubytovací zařízení hotelového typu jsou soustředěna do měst a rekreačních center. V mikroregionu se nachází několik kempů a tábořišť. Agroturistika je zastoupena v minimální míře.

V oblasti služeb ve stravování se ve všech obcích nachází pohostinství s nabídkou základního občerstvení a nápojů. Ve všech obcích jsou také v provozu restaurace, které nabízejí teplou stravu po celý den. Tak jako u ubytovacích zařízení, je převážná část stravovacích zařízení soustředěna ve Vsetíně a turistických centrech mikroregionu.

V mikroregionu se také nachází síť doprovodných služeb, jako je kadeřnictví, kosmetika, čistírna, foto, půjčovny, lékárna, atd.

Podrobný přehled ubytovacích a stravovacích zařízení, včetně služeb a občanské vybavenosti je uveden v příloze (Příloha P VI).

6.6.4 Sportovní zařízení a podmínky pro aktivní turistiku

Mikroregion má výborné podmínky pro aktivní turistiku a to jak v letní sezóně, tak v zimní, což je znázorněno na fotografiích v příloze (Příloha P 8).

V zimní sezóně je oblast vyhledávaná především pro velký počet lyžařských vleků a pro výborné podmínky běžkařské turistiky, která se z velké míry shoduje s turistickými trasami pro pěší turistiku, přičemž nejvyužívanější jsou hřebenové trasy.

V letním období jsou zde výborné podmínky pro pěší turistiku a cykloturistiku, je zde hustá síť značených turistických tras a cyklotras.

V případě dalších zařízení ke sportovnímu vyžití, jsou opět soustředěna ve větší míře ve Vsetíně a v turistických střediscích.

Podrobný přehled sportovních a kulturních zařízení v mikroregionu je uveden v příloze (Příloha P VII).

Cykloturistické trasy

V mapách je Valašsko protkáno několika desítkami kilometrů cyklotras, Hornovsacko samotné nabízí 257 km tras pro cyklisty.

V posledních létech dochází k obrovskému rozvoji turistiky a především cykloturistiky. To byl jeden z důvodů proč Klub českých turistů zpracoval a projednal s Ministerstvem dopravy metodický návod pro jednotně značený systém cykloturistických tras na území ČR. TJ Rožnov se sdružením REGION BESKYDY – VALAŠSKO zpracovala doporučené cykloturistické trasy v celém vsetínském okrese, projednala je s Lesy ČR a CHKO Beskydy a na základě odsouhlasení byla zpracována cykloturistická mapa. Doporučující cykloturistické trasy byly voleny tak, aby neohrožovaly pěší turisty.

Vzrůstající počet cyklistů na silnicích v Hornovsacku a zájem tuzemských i zahraničních turistů, velký boom cyklistiky ve volném čase a také cyklistika jako tradiční způsob dopravy do zaměstnání vyvolávají potřebu vytvořit vhodné podmínky nejen cykloturistům, ale i ostatním zmíněným skupinám.

S rozvojem cyklistiky nejen jako dopravního prostředku, ale i určité formy turistiky, je žádoucí řešit na území měst a obcí cyklistickou dopravu v návaznosti na cykloturistické trasy v regionu a připravovanou cyklostezku MORAVA (podél toku řeky Bečva a Moravy).

V roce 2004 byla dokončena cyklostezka ze Vsetína do Janové v délce 2,5 km. V budoucnu bude tato komunikace součástí pátevní cyklostezky v délce 54 km, která povede z Valašského Meziříčí přes Bystřičku do Velkých Karlovic.

V rámci projektu „Rozvoj běžkařských a cykloturistických tras mikroregionu obcí Horního Vsacka“ probíhá vybavení cyklotras příslušenstvím, jako je značení cyklostezek, vybavení mobilními odpadkovými koši, budování odpočíváren a doplňkových informačních tabulí.

Podrobný přehled značených cyklistických tras v mikroregionu je uveden v příloze (Příloha P VII).

Turistické trasy

Území mikroregionu je turisty vyhledávanou oblastí, která nabízí neomezené možnosti pro vyznavače jak cykloturistiky, tak pěší turistiky. V letních měsících je vyznavačům pěší turistiky k dispozici přes 300 km značených turistických tras (do nadmořské výšky 1 150 m n.m.). Většina z nich je popsána v příloze (Příloha P VII).

Naučné stezky

Mezi pěší trasy lze zařadit i naučné stezky vedoucí přes přírodně cenná území, doplněné zastávkami s vysvětlujícím textem. V mikroregionu bylo Českým svazem ochránců přírody vybudováno několik naučných stezek, které netradičním způsobem provázejí zájemce o šetrnou turistiku po jejích trasách.

Značené naučné stezky nacházející se v mikroregionu jsou popsány v příloze (Příloha P VII).

Běžecké trasy

V mikroregionu jsou výborné podmínky pro běžkařskou turistiku. V současnosti probíhá projekt „Rozvoj běžkařských a cykloturistických tras mikroregionu obcí Horního Vsacka“, jehož výsledkem je přes 100 km dlouhý komplexní systém různě náročných běžeckých tras na hřebeni Vsetínských a Javornických vrchů. Asi 52 km je strojově upravováno lyžařskými rolbami na úpravu běžkařských tratí, které Sdružení pořídilo s dotací Zlínského kraje. Celý systém tras je provázán komplexním informačním

systemem. Ve druhé etapě projektu bude řešeno budování stylových přístřešků pro turisty (tzv. odpočíváren) a doplňkové informační tabule.

Podrobný přehled většiny značených lyžařských stop v mikroregionu je uveden v příloze (Příloha P VII).

Lyžařská střediska

Mikroregion má díky příznivým přírodním podmínkám výborné podmínky pro lyžování. V regionu se nachází asi 31 lyžařských středisek, z toho 14 v obci Velké Karlovice, která je považována za meku zimních sportů a turistiky ve Zlínském kraji. Větší lyžařské areály nabízí kvalitní a dostatečné služby, co se týká úpravy tratí, možnosti občerstvení, stravování a ubytování a jsou vhodné i pro náročnější klientelu. Menší lyžařská střediska a vleky jsou určené spíše místnímu obyvatelstvu.

Přehled převážné většiny lyžařských středisek v mikroregionu je uveden v příloze (Příloha P VII).

6.6.5 Informační centra

Významnou roli v podpoře a rozvoji cestovního ruchu v regionu zastávají informační centra, která poskytují informace turistům a návštěvníkům o možnostech turistického, kulturního, sportovního vyžití jak v okrese Vsetín, tak za hranicemi okresu. Informační střediska jsou zřízena ve Vsetíně a Velkých Karlovicích. Perspektivně bude každá z obcí Horního Vsacka vybavena elektronickými informačními panely.

Městské informační centrum Vsetín – poskytuje informace o kulturních, sportovních a společenských akcích v regionu. Dále nabízí informace o možnostech ubytování a stravování v okrese Vsetín, o možnostech sportovního vyžití – turistické a cykloturistické stezky, lyžařská střediska atd. Informační centrum Vsetín je řádným členem Asociace turistických informačních center ČR.

Informační centrum Velké Karlovice – poskytuje informace o službách, turistice, kulturních památkách. Zajišťuje ubytování v hotelích, rekreačních střediscích, penzionech a v soukromí. Další služby poskytované tímto centrem jsou např. zajištění jednodenních

skupinových zájezdů, školních výletů a exkurzí, svoz rekreatů. Ve středisku je možné zakoupit mapy, pohlednice, valašské pasy a další suvenýry.

7 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je prvním krokem při formulaci globální strategie, která analyzuje příležitosti a hrozby sledovaného prostředí a jeho interní silné a slabé stránky. Při sestavování SWOT analýzy jsem vycházela především ze získaných informací o dané oblasti, které jsem specifikovala v předešlé kapitole, a z výsledků vlastního šetření.

7.1 Silné stránky (Strengths)

- S1: velké množství přírodních, kulturních a historických památek,
- S2: celé území leží v CHKO Beskydy,
- S3: nadprůměrná úroveň životního prostředí v mikroregionu v rámci celé ČR, kvalitní přírodní prostředí horského typu v Javorníkách a Vsetínských vrších, relativně nízké škodliviny v ovzduší a nadprůměrná čistota horních částí místních toků,
- S4: díky své horské poloze v neporušené přírodě Beskyd, Vsetínských vrchů a Javorníků nabízí region výborné podmínky pro sportovní cestovní ruch - jak pro zimní, tak letní rekreaci a turistiku,
- S5: hustá síť značených turistických cest, cyklotras, naučných stezek, běžeckých tras, množství lyžařských středisek,
- S6: v rekreačních centrech dostatek ubytovacích a stravovacích zařízení vzhledem k turistické návštěvnosti regionu,
- S7: bohatá folklorní tradice Valašska (tradiční lidové zvyky a slavnosti),
- S8: pořádání tradičních kulturních a sportovních akcí (např. Vsetínský krpec, Letní filmový maratón, Mezinárodní týden turistiky na Valašsku, Valašská rallye apod.),
- S9: existence turistického informačního centra ve Vsetíně a Velkých Karlovicích,
- S10: vliv existence Valašského království na zvýšení turistické atraktivity a image mikroregionu,

7.2 Slabé stránky (Weaknesses)

- W1: nedostatečná spolupráce veřejného a podnikatelského sektoru,
- W2: nedostatečná koordinace činností v cestovním ruchu,
- W3: nedostatečná propagace mikroregionu jako celku v rámci republiky a v zahraničí,
- W4: není vytvořen jednotný informační systém cestovního ruchu Hornovsacka (směrové značení důležitých cílů a turistických tras),
- W5: nízká nabídka a kvalita poskytovaných služeb v cestovním ruchu,
- W6: nízká nabídka ubytovacích kapacit vyšších kategorií,
- W7: nízká nabídka doprovodných služeb pro turisty, (půjčovna a servis kol, lyžařského vybavení, směnárny atd.),
- W8: nedostatek doprovodné turistické a cykloturistické infrastruktury (odpočívadla, přístřešky, stolky, mobilní odpadkové koše, informační tabule atd.),
- W9: malý počet hraničních přechodů na turistických stezkách na hřebenech Javorníků = nevýhoda pro rozvoj mezinárodního cestovního ruchu,
- W10: malá nabídka v oblasti agroturistiky,
- W11: omezení ve využití území kvůli existenci CHKO (limitující režim pro hospodářské činnosti - zemědělství, cestovní ruch - na území CHKO),
- W12: špatná dopravní dostupnost (nedostatečné dopravní napojení na dálniční a rychlostní silniční síť, nízká průchodnost hlavních silničních tras, jediná trasa železniční tratě s omezenou možností rozšíření).

7.3 Ohrožení (Threats)

- T1: legislativa, která ztěžuje podmínky podnikání,
- T2: nedostatečná státní podpora pro rozvoj cestovního ruchu zejména ve venkovských oblastech,
- T3: nepřipravenost na tvorbu projektů splňujících požadavky EU pro čerpání finančních zdrojů,

- T4: konkurence sousední turistické nabídky,
- T5: odchod mladých lidí z mikroregionu,
- T6: problémy na hranici se SR, resp. bezpečnostní prevence, vlivy nelegální migrace - četnost nelegálních přestupů jako celkové omezení možnosti rozšiřování především turistické legální prostupnosti hranice,
- T7: příhraniční režim a možný nárůst kriminality z důvodu nelegálního přechodu hranic,
- T8: nepříznivé počasí.

7.4 Příležitosti (Opportunities)

- O1: zvyšující se zájem turistů o regionální oblasti,
- O2: trendem je aktivní dovolená,
- O3: zájem státní správy a samosprávy obcí o rozvoj cestovního ruchu v oblasti,
- O4: využití prostředků EU pro rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu,
- O5: využití dotací MMR v rámci Programu obnovy venkova dle dotačních titulů,
- O6: zájem investorů o podnikatelské aktivity vedoucí k rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu.

Tento výčet faktorů silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb oblasti hraje významnou roli pro posouzení rozvoje cestovního ruchu v dané oblasti. Měla by zde být snaha negativní faktory eliminovat a zaměřit se na příležitosti, které rozvoj cestovního ruchu na daném území podpoří.

8 DÍLČÍ ZÁVĚR Z ANALYTICKÉ ČÁSTI

V analytické části jsem se snažila o celkový pohled na současnou situaci mikoregionu Hornovsacko v těchto oblastech – přírodní charakter území, lidské zdroje, trh práce a infrastruktura, včetně podrobné infrastruktury cestovního ruchu. Na základě zjištěných údajů jsem zhodnotila současnou situaci daného území v cestovním ruchu ve SWOT analýze, rozdělené na silné a slabé stránky oblasti, příležitosti a ohrožení oblasti. V projektové části pak zpracuji návrhy, kterými se pokusím slabé stránky oblasti eliminovat a zaměřím se i na příležitosti, které rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti podpoří.

Použila jsem jak primární, tak sekundární zdroje informací, zejména dostupné statistiky z úřadu práce, z Českého statistického úřadu ve Zlíně a z Městského úřadu Vsetín, které jsem dále zpracovala a doplnila vlastním komentářem. Zbylou část analýzy jsem zpracovala z vlastních zdrojů a šetření, což se týká hlavně podkapitoly o cestovním ruchu a SWOT analýzy.

Hornovsacký mikoregion spadá do etnografické oblasti Valašska, která je známá především bohatou folklorní tradicí, malebnou přírodou a typickou valašskou architekturou. Je zde tedy velký potenciál pro rozvoj rekreačních, kulturně-poznávacích a přírodně-poznávacích forem cestovního ruchu. Při dalším rozvoji nabídky produktů cestovního ruchu pro rekreanty je tedy nutné zaměřit se na zdůraznění místních zajímavostí, zejména přírodních atraktivit a rezervací, kulturních a historických památek, lidových tradic a folklorních programů.

V mikoregionu jsou výborné podmínky také pro sportovní turistiku. Je potřeba zviditelnit nabídku pěších, cyklistických a naučných stezek, lyžařských středisek a běžeckých tras, kterými je valašská příroda hustě protkána, a prezentovat mikoregion jako turistické středisko vhodné pro aktivní trávení volného času.

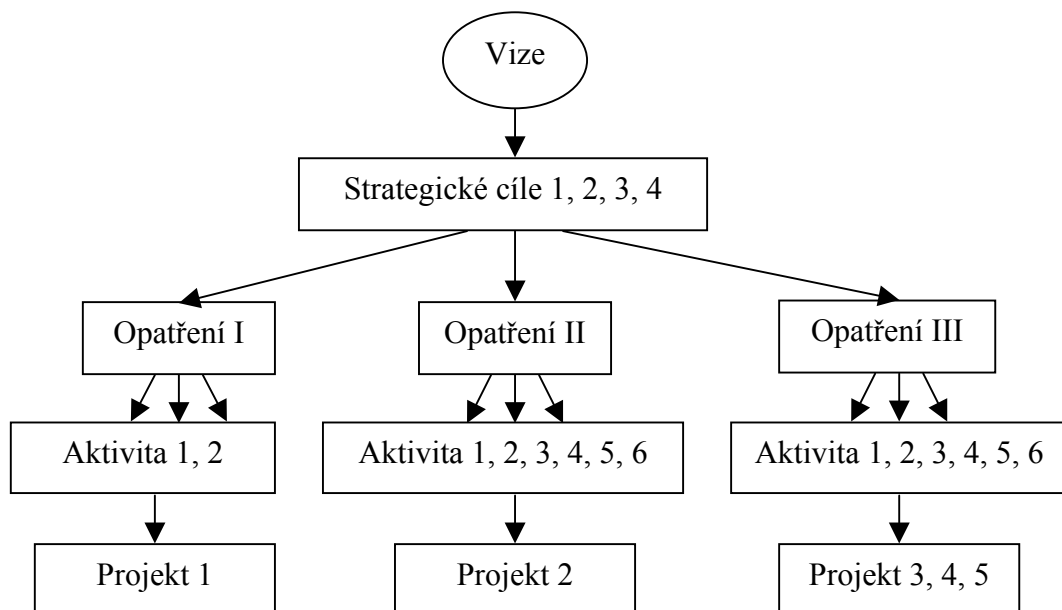
Místní obyvatelé by měli být podrobně informováni o významu cestovního ruchu pro svou obec, o jeho možnostech využití (agroturistika) a o výhodách a nevýhodách s cestovním ruchem souvisejících. Je nutné se trvale zasazovat o udržení a posílení identity kulturního života v obcích, udržování a rozvoje řemeslných tradic. Protože cestovní ruch vytváří lepší podmínky pro život především místním obyvatelům, je třeba zviditelnit a zpřístupnit jednotlivé místní aktivity i turistům.

Pro další rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu je důležitá jednak spolupráce veřejného (obce a Sdružení) a podnikatelského sektoru, ale také koordinace činností rozvoje cestovního ruchu, která se jeví jako nedostatečná. Proto by v mikroregionu měla být pověřena koordinační činností jedna agentura nebo Turistické informační centrum, které by zastřešovalo rozvojové aktivity v oblasti cestovního ruchu v mikroregionu.

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

9 STRATEGIE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU HORNOVSACKO

V úvodu projektové části jsem formulovala strategickou vizi a následně navrhla strategii rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku. Tato strategie definuje strategické cíle rozvoje cestovního ruchu a opatření ke zlepšení současného stavu. Při návrhu strategie jsem vycházela ze shromážděných informací a zejména z provedené SWOT analýzy. V další části jsem navrhla pět konkrétních projektů naplňujících danou strategii a jeden z nich, který považuji za prioritní, jsem podrobně rozpracovala. V závěru projektové části je zhodnocení rizik spojených s těmito projekty. Samostatná kapitola je také věnována popisu již navržených projektů nejen pro cestovní ruch, které s rozvojem cestovního ruchu v Hornovsackém mikroregionu souvisí.

Obr. 3. Obecné schéma struktury projektové části strategického plánu rozvoje cestovního ruchu Hornovsacka

9.1 Strategická vize

Strategická vize je popis ideálního výsledného stavu rozvoje v delším časovém horizontu (cca 10 let i více), rámcově určující globální cíl a základní cesty a výsledky rozvojového procesu.

Základem strategické vize Hornovsacka je důraz na využití potenciálních možností cestovního ruchu v mikroregionu k urychlení ekonomického rozvoje a zlepšení životní úrovně.

Na základě zpracovaných údajů jsem zformulovala následující strategickou vizi:

Zvýšením atraktivity a konkurenceschopnosti území, zvýšením kvality života v obcích a podporou rozvoje cestovního ruchu a malého a drobného podnikání docílit zvýšení počtu turistů i možnosti krátkodobé rekreace a využít tak potenciál cestovního ruchu Hornovsacka.

9.2 Strategické cíle

Strategické cíle jsou základní vývojové tendence dlouhodobého rozvoje regionu, směřující k naplnění vize. Stanovila jsem následující strategické cíle regionu:

1. Koordinace rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku.
2. Vytvoření podmínek pro stabilizaci a růst podnikatelských aktivit v oblasti Hornovsacka.
3. Zkvalitnění a rozšíření nabídky služeb v cestovním ruchu i atraktivity území.
4. Zviditelnění mikroregionu jako turistické destinace v rámci Zlínského kraje, České republiky i dalších zemí.

9.3 Opatření a aktivity

K realizaci strategických cílů slouží jednotlivá opatření, jejichž zaměření je širšího, obecnějšího charakteru. Ta představují vlastní způsob dosažení cílů a sehrávají klíčovou roli v projektové části. Finální část pak představují tzv. typové aktivity, na které v další kapitole navazuje seznam konkrétních projektů.

U každého opatření je naznačena vazba na SWOT analýzu a strategické cíle.

9.3.1 Opatření I: Koordinace rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku a spolupráce s regionálními aktéry cestovního ruchu

Vazba opatření na strategické cíle: 1, 2

Vazba opatření na SWOT:

S8, S9, W1, W2, O3, O4, O5, O6, T4, T5, T1, T2, T3

Aktivity:

1. koordinace rozvojových aktivit jedním subjektem – regionální agentura či projektový manager,
2. partnerská spolupráce veřejného a podnikatelského sektoru.

9.3.2 Opatření II: Budování infrastruktury cestovního ruchu a rozvoj služeb pro turisty

Vazba opatření na strategické cíle: 3

Vazba opatření na SWOT:

S1, S2, S3, S4, S5, S6, W5, W6, W7, W8, W9, W10, O1, O2, O3, O4, O5, O6, T1, T2, T3

Aktivity:

1. zpřístupnění služeb a atraktivit (Valašská Koliba Hovězí, sklářské muzeum Karolinka) pro návštěvníky,
2. podpora vzniku a obnovy ubytovacích a stravovacích zařízení, zaměření se na ubytovací zařízení vyšší kategorie,
3. rekonstrukce nevyužívaných subjektů pro potřeby služeb cestovního ruchu,
4. rozvoj sítě turistických stezek a cyklotras, běžkařských tratí,
5. budování a obnova doprovodné turistické a cykloturistické infrastruktury (odpočívadla, přístřešky, stolky, informační tabule, aj.),

6. zabezpečení doprovodných turistických služeb pro turisty (půjčovna a servis kol, směnárna, aj.).

9.3.3 Opatření III: Prezentace a propagace mikroregionu, tvorba image

Vazba opatření na strategické cíle: 4

Vazba opatření na SWOT:

S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10, S11, W3, W4, O1, O3, O4, O5, T1, T2, T3, T5

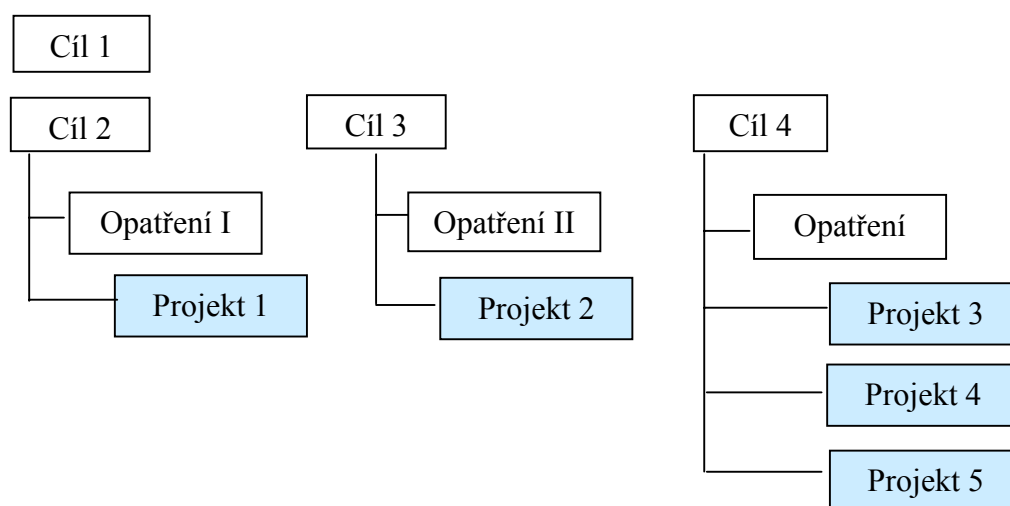
Aktivita:

1. vydání komplexních propagačních materiálů mikroregionu,
2. využití nových distribučních kanálů, zejména internetu, který současná informační společnost vyžaduje – informační kampaň formou pronájmu odkazů na internetových serverech,
3. vytvoření oficiálního informačního systému - www stránky mikroregionu a jejich provázanost s již existujícími stránkami obcí a informačních center,
4. informační kampaně – účast na veletrzích, organizace konferencí, eventuelně seminářů o cestovním ruchu (spolupráce s ostatními regiony, prezentace společného produktu),
5. zkvalitnění služeb turistických informačních center mikroregionu, zejména aktuálnost a úplnost poskytovaných informací, vytvoření a aktualizace databáze co možná nejširšího okruhu informací, vytvoření systému aktualizace a třídění informací pro různé cílové skupiny s cílem zvýšení kapacity a komfortu nabídky služeb,
6. vytvoření jednotného informačního systému cestovního ruchu Hornovsacka (jednotný grafický a komunikační styl pro propagaci Hornovsacka, jednotné směrové značení důležitých cílů, cyklistických a pěších tras, informačních tabulí, informačních center, aj.).

10 KATALOG VYBRANÝCH PROJEKTŮ

V této kapitole uvádím pouze vybrané projekty na podporu rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu, které naplňují strategické cíle formulované v úvodu projektové části. Vypracování kompletního katalogu projektů, naplňujících navrženou strategii rozvoje cestovního ruchu, přesahuje rámec této diplomové práce.

Jedná se o pět projektů, které se vztahují k jednotlivým strategickým cílům. Jejich vzájemné vazby jsou naznačeny v následujícím schématu (Obr. 4.)

Obr. 4. Návaznost jednotlivých projektů na cíle a opatření

10.1 Projekt 1: Vytvoření pracovního místa projektového manažera

Tento projekt považuji za stěžejní v rámci navržené strategie rozvoje cestovního ruchu Hornovsacka, proto se jím podrobně zabývám v samostatné kapitole.

10.2 Projekt 2: Vybudování lávky pro cyklisty a pěší přes řeku Bečvu u Valašské Koliby

Vazba projektu na opatření a strategické cíle: cíl 3, opatření II

Cíle projektu:

Cílem projektu je podpora rozvoje turistiky zpřístupněním služeb a atraktivit Valašska – konkrétně Valašská Koliba a Autokemp.

Charakteristika projektu:

Část obce Hovězí „U splavu“ je rekreačně a turisticky velmi atraktivní. Leží v srdci Valašska, 8 km od města Vsetín proti toku Vsetínské Bečvy. Na jejím levém břehu se nachází multifunkční areál Valašské Koliby (ubytování, stylová restaurace, letní posezení, tenisové kurty, dětské hřiště) a Autokemp. Podél pravého břehu Bečvy prochází hlavní cyklostezka Vsetín – Velké Karlovice. Doposud v této rekreační oblasti nebyly propojeny oba břehy řeky Bečvy, nejbližší most je vzdálený 1 km, v centru obce Hovězí. Výstavba lávky umožní cykloturistům, turistům a jiným návštěvníkům regionu navštívit velmi atraktivní rekreační areál, kde si mimo ochutnávky krajových specialit mohou odpočinout jinou formou pohybu jako je tenis či plavání, dětské hřiště aj.

Výstupy projektu:

Mostní objekt určený pro cykloturisty a pěší přes řeku Bečvu, který propojí hlavní cyklostezku (Vsetín – Velké Karlovice) procházející na pravém břehu Bečvy a Valašskou Kolibu a Autokemp na levém břehu řeky.

Odhad nákladů projektu a zdroje finančních prostředků na jejich úhradu:

Náklady.....1 190 000 Kč

Dotace – POV (50 %)..... 595 000 Kč

10.3 Projekt 3: Vytvoření www stránek mikroregionu

Vazba projektu na opatření a strategické cíle: cíl 4, opatření III

Cíle projektu:

Cílem projektu je vytvořit kvalitní nástroj pro prezentaci a propagaci mikroregionu, který by přiváděl tisíce návštěvníků nejen na webové stránky mikroregionu Hornovsacka, nýbrž i do mikroregionu samotného.

Charakteristika projektu:

V současné době chybí jednotný oficiální informační systém Hornovsacka, který by byl kvalitním a spolehlivým zdrojem volně přístupných informací pro celosvětové spektrum jeho uživatelů. Existují pouze www stránky jednotlivých obcí mikroregionu, které však obsahují pouze základní, neucelené údaje týkající se dané obce. Sdružení obcí Hornovsacká dráha má své stránky www.hornovsacka.cz, které obsahují pouze základní informace o tomto sdružení a jeho činnosti. Je potřeba vytvořit oficiální informační systém Hornovsacka, který by byl spolehlivým a vyčerpávajícím zdrojem informací, zajistit jeho provázanost s již existujícími stránkami obcí a sdružení, a jeho průběžnou aktualizaci, rozšiřování, prohlubování a zpřesňování jednotlivých údajů.

Výstupy projektu:

Webové stránky mikroregionu Hornovsacko ve dvou jazykových mutacích (AJ, NJ), strukturované na 4 základní tématické okruhy:

1. Historie a současnost
2. Turistika (Přírodní zajímavosti, Historické památky, Kulturní vyžití, Sportovní vyžití)
3. Služby (Ubytování, Stravování, Ostatní služby)
4. Profil obcí

Odhad nákladů projektu a zdroje finančních prostředků na jejich úhradu:

Náklady (tvorba a sběr dat, zprovoznění webu)..... 600 000 Kč

Dotace - Fond mikroprojektů (iniciativa Interreg IIIA ČR-SR).....450 000 Kč (75 %)

10.4 Projekt 4: Vydání komplexních propagačních materiálů Hornovsacka

Vazba projektu na opatření a strategické cíle: cíl 4, opatření III

Cíle projektu:

Cílem projektu je zviditelnění a prezentace Hornovsackého mikroregionu, a to prostřednictvím propagačních materiálů Hornovsacka, které by měly u turistů probudit zájem o tento mikroregion a motivovat je k návštěvě.

Charakteristika projektu:

Mikroregion Hornovsacka je turisticky velmi atraktivní, ale doposud nevydal žádný tištěný materiál, čímž plně nevyužívá svůj potenciál. Částečná prezentace mikroregionu je zahrnuta v propagačních publikacích Valašska, Vsetínska a Zlínského kraje, nikoliv však samostatně. Propagační materiály mikroregionu jako celku by přispěly k jeho zviditelnění a dostání se do povědomí i obyvatel nepocházejících z této oblasti. Zmíněné materiály by měly být k dispozici v informačních centrech, v cestovních kancelářích a ve všech turisticky významnějších místech jako jsou muzea, historické památky, kulturní a sportovní zařízení, ubytovací zařízení atd.

Výstupy projektu:

Propagační materiály v počtu 50 tis.ks / rok, tématicky zaměřené na jednotlivé skupiny návštěvníků, vyhotovené ve 4 jazykových mutacích – AJ, NJ, PJ, RJ, v maximálním formátu A5, vytištěné na křídovém papíře s barevnými fotografiemi a na obyčejném barevném papíře.

Jedná se o sérii tištěných materiálů:

1. průvodce pro cykloturisty - seznam a popis cyklostezek, jednoduchá mapa,
2. průvodce pro pěší turisty - seznam a popis turistických tras včetně naučných stezek, jednoduchá mapa,
3. průvodce pro motorizované turisty - stručný popis významných pamětihodností, přehled atraktivních a zajímavých míst, jednoduchá mapka,
4. brožurka s tematikou zimních aktivit - seznam a stručný popis lyžařských středisek a běžeckých tras,

5. brožurka s tematikou letních aktivit – přehled bazénů a přírodních koupališť, komerčně využívaných sportovišť jako tenisové kurty, hřiště pro plážový volejbal, minigolf, apod., přehled cykloturistických a turistických tras,
6. informační letáky s přehledem komerčně využívaných sportovišť s kontakty a aktuálními cenami (tenisové kurty, squashová centra, bazény, fitnesscentra, minigolf, jízda na koni, lyžařské vleky apod.),
7. katalog ubytovacích, stravovacích zařízení a služeb,
8. ročenky turistických, sportovních, kulturních, společenských a folklorních akcí,
9. rozkládačka mikroregionu Hornovsacko o 11 polích věnovaných jednotlivým obcím a mikroregionu jako celku,
10. turistická a cykloturistická mapa.

Odhad nákladů na realizaci projektu a zdroje finančních prostředků na jejich úhradu:

Náklady .....400 000 Kč

Dotace – SROP (75 %).....300 000 Kč

10.5 Projekt 5: Pronájem odkazů na internetových serverech

Vazba projektu na opatření a strategické cíle: cíl 4, opatření III

Cíle projektu:

Cílem projektu je zviditelnění mikroregionu jako turistické destinace v rámci celé české republiky i dalších zemí, a to prostřednictvím nového distribučního kanálu – internetu.

Charakteristika projektu:

Žijeme v době počítačového boomu, a tak současná informační společnost vyžaduje využití internetu jako distribučního kanálu. Nejčastější formou reklamy na internetu je „reklamní banner“, také nazýván jako „proužková reklama“. Jedná se o obrázek, který odkazuje na inzerenta a může být buď statický nebo dynamický. Doporučuji zkušební pronájem odkazů na dobu jednoho týdne v zimě, na jaře, v létě a na podzim. Po roce se vyhodnotí efektivnost této reklamní kampaně vzhledem k vynaloženým finančním

prostředkům a na základě zhodnocení výsledků se rozhodne o pokračování zvolené reklamní kampaně, popř. o výběru jiného typu internetové reklamy.

Výstupy projektu:

Pronájem odkazů po dobu čtyř týdnů během jednoho roku na nejnavštěvovanějších internetových serverech o cestovním ruchu v ČR, Německu, Holandsku, Polsku a na Slovensku formou reklamních bannerů.

Odhad nákladů na realizaci projektu a zdroje finančních prostředků na jejich úhradu:

Náklady.....100 000 Kč

Dotace – SROP (75 %).....75 000 Kč

11 VYBRANÝ PROJEKT NA PODPORU ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU HORNOVSACKO

Vzhledem k tomu, že detailní popis všech navrhovaných projektů uvedených v předešlé kapitole by přesahoval rámec této diplomové práce, zvolila jsem pro účely navrhované strategie rozvoje cestovního ruchu pouze jeden z nich, který je podle mého názoru prioritní a podpoří rozvoj cestovního ruchu ve vymezené oblasti. Tento projekt je už v současné době částečně rozpracován, proto jsem při sestavování časového plánu přípravy a realizace projektu vycházela z doporučení členů Sdružení obcí Hornovsacká dráha.

1. Název projektu

Vytvoření pracovního místa projektového manažera Hornovsacka

2. Vazba projektu na strategické cíle a opatření

Strategický cíl 1 a 2, opatření I

3. Lokalizace projektu

Kraj Zlínský, okres Vsetín, obec Karolinka.

Projekt bude realizován na území Zlínského kraje. Kancelář projektového manažera Hornovsacka bude zřízena v Karolince (Radniční 42, 756 05 Karolinka), v místě sídla Sdružení obcí Hornovsacká dráha.

4. Investor projektu

Investorem projektu je Sdružení Hornovsacká dráha se sídlem: Radniční 42, 756 05 Karolinka.

5. Cíle projektu (globální, specifické)

Specifickým cílem projektu je koordinace a realizace rozvojových aktivit v oblasti cestovního ruchu na Horním Vsacku a vytvoření funkčního partnerství relevantních aktérů rozvoje cestovního ruchu v oblasti.

Globálním cílem projektu v konečné fázi je dosáhnout rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku a tím i v celém Zlínském kraji.

6. Výchozí situace a zdůvodnění projektu

Kooperace subjektů v cestovním ruchu (informační centra, cestovní kanceláře, touroperátoři, podnikatelé, pořadatelé kulturních a sportovních akcí, apod.) v mikroregionu je špatně organizována, a to jak uvnitř regionu, tak navenek. Kooperace veřejného a podnikatelského sektoru se jeví jako nedostatečná. Chybí zde jednotný postup rozvojových aktivit, propagace a marketingových aktivit v cestovním ruchu.

Pro další rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu je důležitá především koordinace činností rozvoje cestovního ruchu, kterou by měl být vykonávat jeden subjekt – regionální rozvojová agentura či projektový manager, a to v souladu s rozvojovou strategií „Strategický rozvojový plán Sdružení Hornovsacko“.

Jednou z podstatných aktivit projektu je vytvoření partnerství relevantních aktérů rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku.

7. Konkrétní výstupy projektu

- zřízení pracovního místa projektového manažera svazku obcí Sdružení Hornovsacká dráha:
  - kvalifikovaný pracovník splňující podmínky pro výkon činnosti projektového manažera, který bude nápomocen veřejným i neveřejným subjektům s přípravou projektů v cestovním ruchu na Hornovsacku, s vyhledáváním zdrojů pro jejich realizaci, zajistí kooperaci a komunikaci mezi jednotlivými partnery projektu - společné plánování rozvojových aktivit, vzájemná podpora, apod, udrží efektivní alokaci finančních prostředků získaných pro rozvoj Horního Vsacka,
  - zázemí pro provozování pracovní náplně projektového manažera (kancelářské prostory a jejich vybavení),
- vytvoření partnerství veřejného a podnikatelského sektoru v souladu s modelem řízení cestovního ruchu v ČR,
- příprava a koordinace projektů a rozvojových záměrů v oblasti rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku,
- příprava a koordinace propagace a marketingových aktivit v oblasti Hornovsacka (informační kampaně, propagační materiály, konference a semináře o cestovním ruchu).

Činnost projektového manažera bude směřovat k přípravě a realizaci rozvojových aktivit, které by měly nastartovat rozvojové procesy na Hornovsacku, a to:

- nárůst zájmu o služby a produkty cestovního ruchu ve Zlínském kraji,
- stabilizaci podmínek pro rozvoj podnikání na Hornovsacku,
- vznik nových pracovních míst (sportovní a rekreační centra, restaurace, ubytování, ost. služby cestovního ruchu),
- rozvoj kulturních aktivit,
- zviditelnění Zlínského kraje jako turistické destinace v rámci ČR a dalších zemích.

8. Řešení projektu

Etapy (fáze) projektu

Přípravná fáze (od 12/2005 do 01/2006)

Tato fáze řeší všechny důležité činnosti pro vznik pracovního místa projektového manažera.

- Definování náplně práce Projektového manažera
  - koordinace činností v souvislosti se vznikem a realizací rozvojových aktivit,
  - pomoc s přípravou eventuelně příprava projektů pro rozvoj Hornovsacka,
  - vyhledávání zdrojů (finančních prostředků) pro rozvoj Hornovsacka,
  - zprostředkování komunikace mezi hlavními aktéry rozvoje Hornovsacka,
  - koordinace, příprava a realizace propagačních a marketingových aktivit Hornovsacka ve spolupráci s partnery z podnikatelského sektoru,
  - příprava rozpočtu Sdružení Hornovsacká dráha,
  - pomoc podnikatelským subjektům s přípravou rozvojových projektů,
  - vytvoření a uchování fungujícího a stabilního zázemí pro rozvojové aktivity na Horním Vsacku.
- Předběžné kvalifikační a odborné požadavky na pozici projektového manažera Hornovsacka
  - ukončené vysokoškolské resp. středoškolské vzdělání,
  - organizační a komunikační dovednosti, flexibilita, znalost práce na PC,
  - schopnost týmové práce,

- výhodou je zkušenost s řízením projektů a koncepčními pracemi, orientace v oblasti ekonomických činností veřejného nebo soukromého sektoru nebo v oblasti cestovního ruchu,
  - výhodou je komunikační znalost jednoho světového jazyka
  - řidičský průkaz skupiny B.
- Výběrové řízení na projektového manažera Hornovsacka
  - Ohodnocení pracovního místa
  - Rozhodnutí o kancelářských prostorech a jejich vybavení
  - Zpracování podkladových dokumentů pro podání žádosti o dotaci v rámci programu SROP (Společný regionální operační program – dotace z EU, spravovány kraji)

Na základě výše uvedených činností je výstupem této etapy navržený koncept řešení projektu.

Realizační fáze (od 02/2006 – do 05/2008)

V této fázi dojde k činnostem souvisejících se vznikem nového pracovního místa projektového manažera Hornovsacka a zprovozněním kanceláře k jeho činnosti. Jde především o:

- Chod kanceláře projektového manažera:
  - realizace a zprovoznění kancelářských prostor,
  - zaškolení projektového manažera,
  - činnosti spojené s vykonáváním pracovní náplně projektového manažera,
  - naplňování monitorovacích ukazatelů projektu a jeho administrace.

Provozní fáze (od 02/2006 – do 05/2008)

Provozní fáze bude trvat od února 2006 do května 2008. V této fázi bude docházet k vlastnímu provozování činnosti projektového manažera, kdy bude naplňovat aktivity plynoucí ze Strategického rozvojového plánu Sdružení Hornovsacká dráha .

Fáze udržitelnosti (od 06/2008 – do 2010)

Udržitelnost projektu je plánována na 5 let po předložení žádosti do grantového schématu SROP. Důležitým předpokladem dalšího fungování kanceláře projektového manažera je pokračování v rozvojových aktivitách v oblasti cestovního ruchu na Hornovsacku i v dalších letech po ukončení realizační fáze projektu (31.5.2008).

Veškeré náklady na projektového manažera a chod jeho kanceláře bude hradit Sdružení Hornovsacká dráha.

Funkční partnerství regionálních aktérů cestovního ruchu na Hornovsacku

Podstatnou aktivitou projektu je vytvoření partnerství relevantních aktérů rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku.

V podnikatelském sektoru to jsou podnikatelské subjekty mající zájem na komplexním řešení rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku, podnikatelské subjekty poskytující služby v turistickém ruchu nebo předkládající projekty pro rozvoj cestovního ruchu v oblasti v rámci svých podnikatelských zájmů, jako např.

- cestovní kanceláře,
- subjekty poskytující ubytovací a restaurační služby,
- dopravci,
- provozovatelé sportovních a kulturních zařízení,
- finanční instituce,
- další subjekty poskytující další služby související s CR a volným časem.

Podnikatelský sektor je reprezentován nejvýznamnějšími firmami podílejícími se na rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu:

- HP Tronic s.r.o. (hotely Laterna, Horal, Galík),
- Horská chata kohutka, josef kocurek,
- Horská chata Vsacký Cáb s.r.o.,
- Zdeněk Mudrák KAMU s.r.o. (Koliba Hovězí, Hotelový dům Vsetín),
- Sdružení pro Solán (sdružení podnikatelských subjektů v CR v oblasti Soláně).

Veřejný sektor reprezentují orgány státní správy vytvářející samostatnou iniciativu pro rozvoj cestovního ruchu na Hornovsacku a veřejné instituce (Infocentra, neziskové organizace) nacházející se na území Horního Vsacka nebo v jeho okolí, mající zájem na komplexním přístupu k řešení rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku nebo ty instituce jimž bude realizací projektu uspokojena jakákoliv potřeba.

Za veřejný sektor jsou to konkrétně jednotlivé obce Sdružení Hornovsacká dráha a Zlínský kraj, jehož prioritním cílem je stimulace rozvoje cestovního ruchu na území kraje. Rovněž Zlínský kraj se bude podílet na spolufinancování projektu a bude garantem souladu rozvojových aktivit na Hornovsacku s rozvojovými strategiemi Zlínského kraje.

- Zlínský kraj – tř.Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín, IČ: 70 89 13 20
- Obec Halenkov - Halenkov 655, 756 03 Halenkov, IČ: 00303763
- Obec Hovězí - Hovězí 2, 756 01 Hovězí, IČ: 00303801
- Obec Huslenky - Huslenky 494, 756 02 Huslenky, IČ: 00303828
- Obec Janová - Janová 200, 755 01 Vsetín, IČ: 00851841
- Město Karolinka - Radniční nám. 42, 756 05 Karolinka, IČ: 00303909
- Obec Nový Hrozenkov - Nový Hrozenkov 454, 756 04 Nový Hrozenkov, IČ: 00304131
- Obec Ústí - Ústí 76, 755 01 Vsetín, IČ: 00851825
- Obec Velké Karlovice - Velké Karlovice 70, 756 06 Velké Karlovice, IČ: 00304417
- Město Vsetín - Svárov 1080, 755 24 Vsetín, IČ: 00304450
- Obec Zděchov - Zděchov 175, 756 07 Zděchov, IČ: 00304484

Partneři budou na realizaci projektu participovat na základě Smlouvy o partnerství, budou realizaci projektu spolufinancovat, budou zajišťovat odborné poradenství pro oblast cestovního ruchu a budou se podílet na propagaci a marketingových aktivitách oblasti.

Na principu partnerství je založeno samotné Sdružení Hornovsacká dráha zastoupené 8 obcemi a 2 městy Horního Vsacka.

Marketingový mix

Produkt (Product)

Produktem v rámci předkládaného projektu je místo Projektového manažera Hornovsacka, jehož hlavní pracovní náplní bude realizace Strategického rozvojového plánu Sdružení Hornovsacká dráha:

- pomoc s přípravou projektů členů Sdružení Hornovsacká dráha a podnikatelských subjektů,
- vyhledávání zdrojů pro realizaci rozvojových aktivit,
- koordinace činností v souvislosti se vznikem a realizací rozvojových aktivit,
- komunikace a kooperace s aktéry rozvoje Hornovsacka,
- koordinace a realizace propagace a marketingových aktivit v oblasti Horního Vsacka
- vytvoření a uchování fungujícího a stabilního zázemí pro rozvojové aktivity na Horním Vsacku.

Propagace (Promotion)

Pro účely propagace služeb projektového manažera Hornovsacka bude využito těchto nosičů informací:

- Webové stránky Sdružení Hornovsacká dráha (<http://www.hornovsacko.cz>),
- Informace přímo v kanceláři projektového manažera,
- Informace v informačních centrech Hornovsacka,
- Informace na obecních úřadech jednotlivých obcí Sdružení Hornovsacká, dráha
- Informace u partnerů projektu,
- Informace distribuované z vlastní iniciativy zainteresovaných podnikatelských subjektů.

Součástí realizace projektu je:

- tvorba propagačních materiálů zaměřených na různé typy klientů ve čtyřech jazykových mutacích - angličtina, němčina, polština, ruština (50 000 ks),
- informační kampaně (pronájem odkazů na nejnavštěvovanějších internetových serverech o cestovním ruchu v ČR , Německu, Holandsku a jiných zemích (5), účast na veletrzích,

- organizace konferencí eventuelně seminářů o cestovním ruchu.

Distribuce (place)

Distribuce služeb se bude bezprostředně týkat míst kde bude služba poskytována, což je kancelář projektového manažera Sdružení Hornovsacká dráha v Karolince.

Distribuce propagačních materiálů bude zajištěna prostřednictvím:

- informačních center,
- prezentací na veletrzích,
- prezentací na odborných konferencích o cestovním ruchu,
- prostřednictvím jednotlivých partnerů,
- prostřednictvím sportovních, kulturních a ubytovacích zařízení oblasti.

Cena (Price)

Z hlediska poskytovaných služeb při vykonávání pracovní náplně projektového manažera bude cena nulová, protože předkladatel projektu (Sdružení Hornovsacká dráha) nepředpokládá zpoplatnění těchto služeb.

V rámci předkládaného projektu jsou cenou celkové náklady na provozování činnosti projektového manažera.

9. Přibližný časový plán přípravy a realizace projektu

Tab. 8. Harmonogram projektu

		2005			2006													
		10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.	Fáze 0 – příprava projektu, jednání s partnery, ...			X	X													
2.	Fáze 1 – Výběrové řízení na projektového manažera				X													
3.	Fáze 2 – Předložení projektu do SROP				X													
4.	Fáze 3 – Realizace projektu					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

2007												2008												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X								

10. Odhad nákladů na realizaci projektu a zdrojů financování

Předpokládaný rozsah finančních nákladů na vytvoření a provozování pracovního místa projektového manažera je uveden v následující tabulce. Sdružení není schopno tyto náklady pokrýt z vlastních zdrojů, je proto nutné požádat o příslušnou dotaci z ERDF prostřednictvím SROP / Společný regionální operační program /, tak aby celý projekt byl dostatečně zajištěn z finančního hlediska. Dotace mohou dosáhnout až 75 % celkových uznatelných nákladů projektu. Dalším zdrojem financování je Ministerstvo pro místní rozvoj / MMR /, od nějž se předpokládá dotace ve výši 15 % celkových uznatelných nákladů projektu.

Tab. 9. Náklady na provozování činnosti projektového manažera do 05/2008

Položka	NÁKLADY	Podíl na celkových nákladech
Investiční náklady	110 000	3,06 %
Neinvestiční náklady	3 490 000	96,94 %
CELKEM	3 600 000	100 %

Tab. 10. Zdroje financování projektu

Položka	ZDROJE	Podíl na celkových zdrojích
Dotace – ERDF	2 667 960	74,11 %
Vlastní zdroje Sdružení obcí	392 040	10,89 %
Příspěvek ČR (ZK)	540 000	15 %
CELKEM	3 600 000	100 %

11. Závěrečné shrnující hodnocení projektu

Navržený projekt řeší problematiku rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku na území Zlínského kraje prostřednictvím pracovního místa projektového manažera Hornovsacka z důvodu realizace rozvojových aktivit v cestovním ruchu a využití potenciálu oblasti.

Výsledky a dopady projektu povedou k rozvoji cestovního ruchu v kraji a vycházejí z předpokladu, že Hornovsacko a jeho potenciál v oblasti uspokojování širokého spektra turistických potřeb, jsou jasným přínosem pro rozvoj CR v celém Zlínském kraji.

Realizací projektu vznikne nové pracovní místo projektového manažera Hornovsacka a tím i potřebné zázemí k realizaci rozvojových záměrů v cestovním ruchu na Hornovsacku, bude vytvořeno funkční partnerství veřejného a podnikatelského sektoru a zajištěna propagace a marketingové aktivity.

12 SOUVISEJÍCÍ AKTIVITY

V této kapitole jsou stručně popsány projekty, které proběhly nebo stále probíhají na území Hornovsacka a souvisí s cestovním ruchem. Vzhledem k vnitřním vazbám mohou být všechny projekty navržené v katalogu vybraných projektů plně funkční, pokud se v určitých oblastech zrealizují i související aktivity nejen pro cestovní ruch, přičemž cestovní ruch je na těchto aktivitách závislý.

1. Rozvoj venkova na Valašsku

Hlavním cílem je osvojování schopností účastníků rozvoje území pro založení Místní akční skupiny a příprava Strategie rozvoje regionu dle podmínek programu Leader+.

Projekt byl podán v prosinci roku 2005 do podopatření č. 2.1.4 „Rozvoj venkova (Podopatření typu Leader+)“ Operačního programu rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství.

Hlavní aktivity projektu:

- vytvoření databáze projektových záměrů
- provedení analýzy území
- informování a vzdělávání populace pro podporu aktivní účasti v procesu rozvoje
- založení Místní akční skupiny
- vypracování integrované rozvojové strategie území

Rozpočet projektu: 380 000,- Kč.

2. Integrovaný dopravní systém Horního Vsacka

Projekt rozšířil nabídku služeb pro cestující na Hornovsacku a provedl především úsporu času obyvatel a návštěvníků regionu.

Projekt je dotažen do fáze realizačního projektu, předáno dopravcům ČSAD a ČD, KÚ Zlín, čeká na sjednocení společných elektronických odbarvovačů a bude spuštěn.

náklady na dokumentaci	120 000,- Kč
náklady na jednání a koordinační porady	15 000,- Kč
náklady celkem	135 000,- Kč

3. Rozvoj cestovního ruchu na Valašsku, nákup techniky na údržbu běžkařských tratí

Jednalo se o projekt spolufinancovaný z POV Zlínského kraje, v rámci kterého byli zakoupeny 2 stroje na údržbu běžkařských tratí, a to rolba SNOW RABBIT a sněžný skútr SKI-DOO 2 včetně stopovačů. Těmito stroji je udržován hřeben Vsetínských vrchů a tratě v jednotlivých obcích, především ale na zmíněném hřebeni.

náklady na pořízení 1 950 000,- Kč

Zhodnocení ekonomických dopadů projektu“

Realizace projektu významně pozitivně ovlivnila počet návštěvníků horských oblastí, z čehož profitovali především ubytovací kapacity a restaurační zařízení. Opravy na údržbu strojů jsou na sezónu vyčísleny a předpokládány cca na 50 000,- Kč na rolbu a 5 000,- Kč na skútr. Náklady na samotnou údržbu budou cca 300 000,- Kč a vzhledem k nárůstu cen pohonných hmot je třeba počítat se zvýšením cca 25 %.

4. Spolupráce Valašska a Hornokysucka při rozvoji cestovního ruchu v regionu

Projekt je realizován ze strukturálních fondů, Interreg IIIA (Česko – Slovensko). Hlavním cílem je úprava průjezdních profilů a oprav povrchů tratí, které jsou využívány běžkaři v zimním období a cykloturisty v letních měsících na hřebenech Vsetínských vrchů a Javorníků. Součástí je i umístění stojanů (infopanelů) v rámci medializace.

náklady celkem 4 900 000,- Kč

Zhodnocení ekonomických dopadů projektu:

Projektem dojde ke zvýšenému nárůstu návštěvníků, zvýšení počtu podnikatelských subjektů v cestovním ruchu a tím snížení nezaměstnanosti a tím dojde k dalšímu oživení ekonomického růstu v regionu v rámci rozvoje cestovního ruchu. Také se předpokládá, že bude snížena nákladovost a čas údržby díky stavebním úpravám. Dále se rozšíří rozvoj cestovního ruchu do dalších oblastí regionu, především na jižní část Javorníků.

5. Prohloubení spolupráce Vsetínska a Hornokysucka v oblasti cestovního ruchu

Projekt je spolufinancován v rámci mikroprojektů při Interreg IIIA a je zaměřen na medializaci cyklistických produktů týkajících se návaznosti na páteřní cyklostezku Bečva. Projekt zahrnuje zmapování tras, přípravu interaktivních mapových podkladů pro připojení doprovodných služeb (ubytování, restaurace, zdravotnická pomoc, cykloservisy a půjčovny aj.). Výstupy budou zveřejněny na internetových stránkách regionu.

náklady celkem 602 000,- Kč

Zhodnocení ekonomických dopadů projektu:

Nejsou známy, ale dle reakcí veřejnosti, především podnikatelské, se domníváme, že tento projekt bude hlavním stimulem pro nastartování nové infrastruktury cestovního ruchu a významnou měrou oživí dění v tomto regionu a s tím související nabídku pracovních míst.

6. Program ISPA: Projekt „Čistá Bečva“

Mikroregion Vsetínsko od roku 2000 připravuje projekt Čistá Bečva do programu ISPA, který je zaměřen na odkanalizování obcí mikroregionu Vsetínsko. V listopadu roku 2002 Evropská komise schválila finanční memorandum – podporu ve výši 70 % uznatelných nákladů, což představuje 1 mld. Kč. Celkové náklady byly stanoveny na 1,5 mld.Kč. Navrhované řešení zahrnuje skupinu vzájemně souvisejících 40 projektů, řešících problematiku čištění odpadních vod v 15 obcích se 105 tis. Obyvateli (tj. 71 % obyvatel bývalého okresu Vsetín). Projekt patří k nejvýznamnějším akcím podpořených z evropských fondů v ČR. Evropská komise konstatovala:

- jedná se o kvalitně připravený projekt vytvořený na základě evropské spolupráce.
- poprvé bude sloužit jako vzorový pro ČR i kandidátské země.
- poprvé v historii kohezních i předkohezních fondů byly zařazeny i neprioritní obce nespĺňující limit nad 2000 EQ (Směrnice 91/271/EC).
- Evropská komise bude sledovat zda využijeme tuto příležitost. Umožní nám přístup i k jiným formám dotace, které se otevřou po vstupu do EU v roce 2004.

13 ZHODNOCENÍ RIZIK SPOJENÝCH S REALIZACÍ VYBRANÝCH PROJEKTŮ

Riziko je neoddelitelnou součástí řízení projektů. S jeho existencí je spojena jak naděje na výsledky, které jsou lepší než-li očekávané, tak hrozba, že tomu bude naopak. Významné je pro nás nalézt a vymezit základní rizikové faktory, tedy takové faktory, které jsou příčinou či zdrojem rizika.

Prvotním rizikem všech projektů je **nezpracování rozvojových projektů a rozvojové strategie**. Zpracování těchto dokumentů do fáze konkrétní připravenosti k realizaci je jedním ze základních aspektů budoucí využitelnosti a přínosů projektu. Potenciálním problémům bude předcházeno přesnou definicí zadání s důrazem na konkrétní výstupy po stránce věcné náplně i časového harmonogramu.

U všech projektů, které jsou financovány z dotací, hrozí riziko **nesplnění podmínek přidělení dotace** (např. nedodržení termínu realizace projektu). Žadateli pak hrozí zamítnutí slíbené dotace, což by negativně ovlivnilo realizaci projektu. Je proto nutné, aby žadatel v případě možného zpoždění realizace aktivit požádal o prodloužení termínu dokončení projektu.

Využívání finančních podpor z EU a ČR je podmíněno dobrou znalostí a bezchybnou orientací ve finančních otázkách a požadavcích, které nárok na získání finančních podpor doprovázejí.

V případě, že **žádost o dotaci neuspěje** v konkurenci předložených žádostí a nebude podpořena, musí investor přehodnotit ekonomickou analýzu projektu a rozhodnout o další realizaci projektu s financováním z vlastních prostředků, případně o dalších možnostech financování nebo o pozastavení, případně úplném zastavení projektu.

V souvislosti s vybranými projekty se vyskytují **finanční rizika** jako například nezajištění dostatečných finančních zdrojů investora v čase, zvýšení nákladů během řešení, což má vliv na termín realizace a dokončení aktivit a z toho vyplývají ztráty z důvodu zpoždění realizace aktivit atd.

Vzhledem k vnitřním vazbám mohou být navržené projekty plně funkční, pokud se v určitých oblastech zrealizují i související aktivity nejen pro cestovní ruch, které jsou uvedené v kapitole 12. Dalším rizikem tedy je, že se nepodaří tyto aktivity včas zrealizovat zrealizovat.

Kromě již zmíněných rizik, které platí pro všechny vybrané projekty, každý projekt má vlastní specifické rizikové faktory.

Vytvoření pracovního místa projektového manažera

Existuje zde riziko špatného odhadu efektů, které projekt na daném území vyvolá. To znamená, že podnikatelé nebudou příliš ochotni spolupracovat v oblasti koordinace rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu. V tom případě bude záležet na projektovém manažerovi, jakými způsoby zajistí partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Dalším rizikem je špatný výběr projektového manažera, který nebude schopen zajistit koordinaci všech aktivit, spolupráci subjektů cestovního ruchu, nebude schopen sám vytvářet konkurenceschopné projekty a rozvojové záměry v oblasti rozvoje cestovního ruchu v oblasti atd. Proto je důležité klást velký důraz na výběr vhodného kandidáta při výběrovém řízení.

Vybudování lávky přes řeku Bečvu

U stavebního projektu hrozí již v jeho přípravné fázi riziko **nezískání všech dokumentů a povolení státní správy potřebných pro podání žádosti o dotaci**. Zpracování všech podkladových dokumentů pro žádost o dotaci je základním aspektem dalšího vývoje projektu. Je proto nutné s dostatečným časovým předstihem získat potřebné dokumenty ke stavebnímu povolení. Dalším rizikem jsou třeba špatné klimatické podmínky, ohrožující termín dokončení stavby, špatný výběr stavební firmy atd.

Vytvoření www stránek mikroregionu

Zřízení internetových stránek se může setkat s malou návštěvností. Dalším problémem může být nezájem o spolupráci obcí Hornovsackého mikroregionu a jejich možná neúčast na vytvoření stránek a jejich aktualizaci, která by měla zajistit doplnění stávajících informací o nové možnosti turistického vyžití, dopravy, ubytování a stravování a zdokonalit tak materiálně –technickou základnu, která je jedním z hlavních činitelů

cestovního ruchu. Proto bude nutné koordinovat spolupráci jednotlivých obcí, popřípadě pořádat setkání jejich představitelů a konzultovat s nimi jejich potřeby a vyvolat u nich zájem o zapojení se do programu.

Tvorba propagačních materiálů Hornovsacka

Interním problémem se může stát neobornost a malý zájem o distribuci propagačních materiálů a propagační činnost Hornovsacka v rámci informačních center, podnikatelů nabízejících ubytování a stravování či měst a obcí samotných. V tom případě by i sebelepší propagační materiály zůstaly prakticky nevyužity. Musí být proto kladen důraz na výběr profesionálních zaměstnanců, popř. odborné zaškolení stávajících zaměstnanců.

Pronájem odkazů na internetových serverech

Klasické bannery jsou nejrozšířenějším reklamním formátem, který se na internetu masivně rozšířil. Je zde ale riziko nízké návštěvnosti. Jejich míra prokliku / CTR / s postupem času stále klesá - oproti cca 2,5 % při prvních měřeních v roce 1996 se v současnosti podle průzkumů jejich CTR pohybuje kolem 0,1-0,6 % a to jen u nejméně úspěšných kampaní. Za příčinu se většinou považuje takzvaná "banner blindness" neboli slepota k bannerům. Uživatelé internetu od bannerů očekávají pouze reklamní sdělení a na jejich přítomnost na stránkách jsou tak zvyklí, že je při procházení webu podvědomě přehlížejí. Je proto vhodné se zaměřit na propagaci konkrétního turistického produktu určeného pro užší cílovou skupinu turistů.

14 DÍLČÍ ZÁVĚR PROJEKTOVÉ ČÁSTI

Projektová část naznačuje, jakým směrem by se měl mikroregion v oblasti cestovního ruchu ubírat. Měl by především zajistit koordinaci rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu, spolupráci relevantních aktérů rozvoje cestovního ruchu, kvalitní propagaci Hornovsacka a rozvoj služeb cestovního ruchu.

Celkově přínos projektu Strategie rozvoje Hornovsacka v oblasti cestovního ruchu tkví v poznání mezer v oblasti cestovního ruchu, zejména v jeho propagaci a koordinaci rozvojových aktivit.

Kromě přínosů vytvoření pracovního místa projektového manažera, který je v této práci stěžejní, vidím přínosy tohoto projektu v návrhu, jak zvýšit a zkvalitnit propagaci kraje. Ať už je to vytvoření kvalitního a komplexního propagačního materiálu či prezentace na internetu, všechny zmíněné skutečnosti mají vliv na zvýšení návštěvnosti a atraktivity Hornovsacka.

Vzhledem k finanční náročnosti projektů a nedostatečným finančním prostředkům mikroregionu jsou navržené projekty realizovatelné za předpokladu vícezdrojového finančního krytí, které je u každého projektu naznačeno.

Co se týká časového harmonogramu a návaznosti projektů, prioritou je vytvoření pracovního místa projektového manažera, do jehož kompetence spadá realizace ostatních projektů, tzn. že v jeho pracovní náplni je také příprava a koordinace propagace a marketingových aktivit a příprava a koordinace rozvojových záměrů v oblasti rozvoje cestovního ruchu na Hornovsacku.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce je navržení strategie a projektů, které by přispěly k rozvoji cestovního ruchu Hornovsackého mikroregionu a zvýšily by tak počty účastníků cestovního ruchu v této oblasti.

Mikroregion Hornovsacko má bezesporu spoustu přírodních, historických a kulturních zajímavostí, které může nabídnout. V této souvislosti je velmi důležité si uvědomit, že rozvoj cestovního ruchu přináší s sebou ekonomickou prosperitu, která obvykle přispívá k dynamickému rozvoji dané oblasti. Ačkoliv se všichni shodují v názoru, že cestovní ruch představuje významný přínos pro život v dané oblasti, je tento ve většině případů ponechán svému osudu a je čistě závislý na podnikatelských aktivitách jednotlivých provozovatelů zařízení cestovního ruchu.

Úspěšnost regionálního cestovního ruchu je závislá na dostatečné spolupráci subjektů, které se na daném cestovním ruchu v regionu podílejí. Turista (zákazník) vnímá turistickou atraktivitu místa jako celek, ať už jsou to hotely, restaurace, obchody, sportovní areály, historické památky atd. Aby byl zaručen správný chod dané oblasti, je zapotřebí spolupráce všech složek na odpovídající úrovni. Tím budou pro turistu (zákazníka) vytvořeny podmínky, které vyžaduje.

Úspěšný rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu by měl zajistit projektový manager, jehož činnost je navržena v projektové části této práce. Ten by měl koordinovat rozvojové aktivity v oblasti cestovního ruchu v mikroregionu a zajišťovat kooperaci relevantních aktérů rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu.

Je velmi důležité uvědomit si, že kromě turistů do kraje přichází i větší poptávka po zboží a službách, větší počet kulturních akcí a větší příliv finančních prostředků. V konečném důsledku se to projeví na dalším rozvoji mikroregionu a na zvýšení životní úrovně obyvatel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] FORET, M., FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
- [2] PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : Idea Servis, 1999. ISBN 80-85970-29-5.
- [3] HOLEČEK, M., MARIOT, P., STRÍDA, M. *Zeměpis cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství České geografické společnosti, 1999. ISBN 80-86034-39-9.
- [4] KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : Ekopress, 2004. 173 s. ISBN 80-86119-56-4.
- [5] MORRISON, A. M. *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : Victoria Publishing, 1995. 523 s. ISBN 80-85605-90-2.
- [6] JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. 180 s. ISBN 80-7169-995-0.
- [7] HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9.
- [8] PAYNE, A. *Marketing služeb*. Praha : Grada Publishing, 2000. 195 s. ISBN 80-7161-276-X.
- [9] ŠUMBEROVÁ, P., KOZÁK, V. *Základy marketingu*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2001. 101 s. ISBN 80-7318-011-4.
- [10] HLADKÁ, J., *Technika cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 1997. 161 s. ISBN 88-7169-476.
- [11] KOTLER, P. *Marketing management*. 9. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998. 712 s. ISBN 80-7169-600-5.
- [12] SKOKAN, K.: *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: Repronis Ostrava, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5.

- [13] WOKOUN, R. a kolektiv. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 3. vyd. Praha: IFEC 2001. 266 s. ISBN 80-86412-08-3.
- [14] KNOLL, V., KNOLL, J. *Svazek nebo sdružení a další formy spolupráce obcí*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002. ISBN 80-903093-2-1.
- [15] VAŠKO, M. *Cestovní ruch a regionální rozvoj*, 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2002. 95 s. ISBN 80-245-0445-6.
- [16] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zařízení).
- [17] *Nová regionální politika*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a DaDa, a.s. Praha: Východočeská tiskárna, spol.s.r.o., Pardubice, 2002. 96 s. ISBN 80-903064-1-1.
- [18] Závěrečná zpráva o situaci na trhu práce za rok 2005, Úřad práce Vsetín, únor 2006.
- [19] Integrovaný projekt pro rozvoj Mikroregionu Vsetínsko, Městský úřad Vsetín, 2003.
- [20] Vratislav Mareš, MěÚ Vsetín, odbor životního prostředí, odpadové hospodářství, leden 2006.
- [21] *Fondy Evropské unie* [online]. c2003-2006 [cit. 2006-03-15]. Dostupný z WWW: <www.strukturalni-fondy.cz>.
- [22] *Centrum pro regionální rozvoj České republiky* [online]. c2004 [cit. 2006-03-15]. Dostupný z WWW: <www.crr.cz>.
- [23] *Business Info* [online]. Česká agentura na podporu obchodu/CzechTrade, 1997-2006 [cit. 2006-03-15]. Dostupný z WWW: <www.businessinfo.cz>.
- [24] *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, c1996-2006 [cit. 2006-03-15]. Dostupný z WWW: <www.mmr.cz>.
- [25] *Program obnovy venkova* [online]. 2002 [cit. 2006-03-15]. Dostupný z WWW: <www.isu.cu/pov>.
- [26] *Sdružení Hornovsacká dráha* [online]. c2004 [cit. 2005-11-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.hornovsacka.cz/>>.
- [27] *Český statistický úřad Zlín* [online]. Český statistický úřad, c2006 [cit. 2005-12-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/home>>.

- [28] *Administrativní registr ekonomických subjektů – ARES* [online]. 2002-2006 [cit. 2005-12-16]. Dostupný z WWW: <www.info.mfcr.cz/ares>.
- [29] *Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.* [online]. c2005 [cit. 2005-12-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.vakvs.cz/>>.
- [30] *Města a obce online* [online]. 1996-2005 [cit. 2005-12-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesta.obce.cz/>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR	Cestovní ruch.
WTO	World Tourism Organisation.
MIS	Marketingový informační systém.
EU	Evropská unie.
ČR	Česká republika
ES	Evropské společenství
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje.
ESF	Evropský sociální fond.
EAGGF	Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství.
FIFG	Finanční nástroj pro podporu rybolovu.
CF	Fond soudržnosti.
OP PP	Operační program Průmysl a podnikání.
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů.
OP I	Operační program Infrastruktura.
OP RVMZ	Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.
SROP	Společný regionální operační program.
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj.
ČCCR	Česká centrála cestovního ruchu.
CRR ČR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky.
RRA	Regionální rozvojová agentura.
POV	Program obnovy venkova.
SPPCR	Státní program podpory cestovního ruchu.
CHKO	Chráněná krajinná oblast.
SR	Slovenská republika

NPR	Národní přírodní rezervace.
PP	Přírodní památka.
atd.	A tak dále.
apod.	A podobně.
NUTS	La nomenclature des unités territoriales statistiques – územní jednotky.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Územní vymezení Hornovsacka	49
Obr. 2. Územní vymezení mikroregionu Vsetínsko	50
Obr. 3. Obecné schéma struktury projektové části strategického plánu rozvoje cestovního ruchu Hornovsacka	79
Obr. 4. Návaznost jednotlivých projektů na cíle a opatření	83

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Počet trvale bydlících obyvatel mikroregionu Hornovsacko v letech 1996 – 2004	53
Tab. 2. Struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku v mikroregionu Hornovsacko k 31.12. 2004	53
Tab. 3. Vzdělanostní struktura obyvatelstva starších 15 let v roce 2001	54
Tab. 4. Velikostní skupina obcí mikroregionu Hornovsacko	55
Tab. 5. Počet domů a bytů v mikroregionu Hornovsacko v roce 2001	55
Tab. 6. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v mikroregionu Hornovsacko dle SLBD 2001	57
Tab. 7. Míra nezaměstnanosti v mikroregionu Hornovsacko v letech 2004 a 2005	58
Tab. 8. Harmonogram projektu.....	97
Tab. 9. Náklady na provozování činnosti projektového manažera do 05/2008.....	98
Tab. 10. Zdroje financování projektu	98

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha P I Počet a struktura obyvatel v obcích mikroregionu.
- Příloha P II Počet domů a bytů v obcích mikroregionu v letech 1991 a 2001
- Příloha P III Rozhodující zaměstnavatelé v mikroregionu
- příloha P IV Míra nezaměstnanosti v obcích mikroregionu v letech 2004 a 2005
- Příloha P V Školská zařízení v mikroregionu
- Příloha P VI Ubytovací s stravovací zařízení v obcích mikroregionu
- Příloha P VII Sportovní podmínky v mikroregionu
- Příloha P 8 Fotografie z Valašska

PŘÍLOHA P I : POČET A STRUKTURA OBYVATEL V OBCÍCH MIKROREGIONU

Struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku v mikroregionu k 31.12. 2004

obec	Počet obyvatel			v tom ve věkové skupině		
	celkem	muži	ženy	0-14 let	15-59 let	60 a více
Halenkov	2 390	1 191	1 199	383	1 561	446
Hovězí	2 356	1 171	1 185	403	1 520	433
Huslenky	2 079	1 052	1 027	325	1 357	397
Janová	723	361	362	107	477	139
Karolinka	2 884	1 453	1 431	424	1 891	569
Nový Hrozenkov	2 714	1 371	1 343	451	1 755	508
Ústí	584	297	287	96	373	115
Velké Karlovice	2 650	1 304	1 346	385	1 705	560
Vsetín	28 350	13 530	14 820	4 199	18 734	5 417
Zděchov	632	306	326	88	426	118
Mikroregion Hornovsacko	45 362	22 036	23 326	6 861	29 799	8 702
Okres Vsetín	146 001	71 459	74 542	22 745	95 502	27 754
Zlínský kraj	590 706	287 675	303 031	88 606	417 629	84 471
Mikroregion Hornovsacko	100%	48,6 %	51,4 %	15,1 %	65,7 %	19,2 %
Okres Vsetín	100%	48,9 %	51,1 %	15,6 %	65,4 %	19 %
Zlínský kraj	100%	48,7 %	51,3 %	15 %	70,7 %	14,3 %

Zdroj: ČSÚ Zlín

Vývoj počtu obyvatel v obcích Hornovsacka v letech 1996 - 2004

obec	Počet trvale bydlících obyvatel				
	1996	1998	2000	2002	2004
Halenkov	2 383	2 372	2 368	2 386	2 390
Hovězí	2 289	2 302	2 320	2 336	2 356
Huslenky	2 107	2 105	2 101	2 101	2 079
Janová	670	654	634	717	723
Karolinka	2 943	2 957	2 927	2 912	2 884
Nový Hrozenkov	2 820	2 782	2 786	2 711	2 714
Ústí	546	569	614	598	584
Velké Karlovice	2 782	2 743	2 707	2 665	2 650
Vsetín	30 856	30 627	29 556	28 731	28 350
Zděchov	656	652	669	659	632
Mikroregion Hornosacko	48 052	47 763	46 682	45 816	45 362
Okres Vsetín	148 545	148 207	148 133	146 474	146 001
Zlínský kraj	600 203	598 789	597 890	593 130	590 706

Zdroj: ČSÚ Zlín

*Vzdělanostní struktura obyvatelstva starších 15 let v roce 2001 v obcích
Hornosacka*

Obce	obyvatelé nad 15 let celkem	z toho mají nejvyšší dosažené vzdělání			
		základní a neukončené	vyučen a střední odborné	úplné střední	vysokoškolské
Halenkov	1 960	559	827	424	75
Hovězí	1 880	496	829	410	84
Huslenky	1 696	529	737	327	43
Janová	575	144	226	148	28
Karolinka	2 416	772	1 031	464	72
Nový Hrozenkov	2 246	671	970	416	99
Ústí	496	114	207	121	34
Velké Karlovice	2 252	705	839	522	116
Vsetín	24 403	5 151	8 369	7 113	2 378
Zděchov	551	177	235	107	19
Hornovsacko	38 475	9 318	14 270	10 052	2 948
v %	100	24,2	37	26	7,6
Okres Vsetín 2001	121 688	30 590	46 619	29 935	9 078
v %	100	25,1	38,3	24,6	7,5
Okres Vsetín 1991	114 426	40 236	40 807	24 973	6 560
v %	100	35,2	35,7	21,8	5,7
rozdíl v %	-	- 10,1	2,6	2,8	1,8

Zdroj: ČSÚ Zlín

**PŘÍLOHA P II : POČET DOMŮ A BYTŮ V OBCÍCH
MIKROREGIONU V LETECH 1991 A 2001**

Obec	Domy celkem	z toho trvale obydľ.	z toho		Byty celkem	z toho trvale obydľ.	z toho	
			BD	RD			v BD	v RD
Halenkov	675	571	29	534	870	749	150	593
Hovězí	666	567	12	551	884	766	94	668
Huslenky	666	541	i.d.	535	737	606	10	592
Janová	239	189	i.d.	185	278	226	4	220
Karolinka	523	408	51	346	1 102	967	539	419
Nový Hrozenkov	800	649	23	620	1 025	843	121	716
Ústí	179	154	3	151	210	184	11	173
Velké Karlovice	914	677	35	628	1 124	872	194	664
Vsetín	2 356	2 134	543	1 524	11 713	10 971	9 071	1 755
Zděchov	207	167	3	164	237	196	19	177
Hornovsacko	7 225	6 057	699	5 238	75 016	66 592	33 580	32 285
v %	100	83,8	11,5	86,5	100	88,8	44,8	43
Okres Vsetín 2001	29 770	25 039	1 784	22 852	56 836	50 212	23 367	26 308
Okres Vsetín 1991	28 574	24 282	2 013	22 043	51 989	47 471	22 980	24 194
rozdíl v %	4,2	3,1	-11,4	3,7	9,3	5,8	1,7	8,7

Zdroj: ČSÚ Zlín

PŘÍLOHA P III : ROZHODUJÍCÍ ZAMĚSTNAVATELÉ V MIKROREGIONU

System technik Vsetín, s.r.o.

- výroba dílů a funkčních systémů pro automobilový průmysl.

Společnost zahájila činnost v roce 1993, je jedním z podniků skupiny WOCPO v ČR. Firma v roce 2004 navýšila počet zaměstnanců o víc jak 60. V nejbližších budoucnosti však nepředpokládá další výrazné zvyšování pracovních míst, spíše se bude stabilizovat.

TES Vsetín, s.r.o.

- výroba stejnosměrných motorů, synchronních generátorů, tvářecích a jednoúčelových strojů.

Společnost vznikla v roce 1994 odkupem části akcií podniku MEZ Vsetín s.p. z FNM v rámci privatizace. V roce 2004 zvýšila výrobu, získala zakázky na výrobu nových generátorů pro větrné elektrárny. Meziroční nárůst zaměstnanců byl o 45 zaměstnanců. V roce 2005 vykazovala další pohyby pracovních míst.

Austin Detonator s.r.o., Vsetín

- výroba rozbušek a iniciátorů.

Společnost vznikla v roce 1999 odkupem divize rozbušek bývalé Zbrojovky Vsetín, a.s. americkým koncernem Austin Powder Company. U firmy byl v letech 2004 a 2005 zaznamenán mírný nárůst počtu zaměstnanců.

CRYSTALEX a.s., závod sklárna Karolinka

- výroba ručního skla, a to jak nápojového, tak i užitkového skla pro domácnosti, dekorace pantem a technikou guilloche.

Historie závodu sahá až do roku 1861, v roce 1994 v rámci privatizace se stal součástí akciové společnosti Crystalex. Od roku 1997 je majoritním vlastníkem Porcela Plus Praha. Vůči roku 2003 poklesl počet zaměstnanců v roce 2004 téměř o 130. Toto opatření odráží probíhající restrukturalizaci výroby a nedostatek zakázek. Koncem roku 2004 oznámila společnost rozhodnutí o utlumení hutní výroby a navazujících provozů. V průběhu roku 2005 proběhlo zrušení dalších 300 pracovních míst.

Společnosti s mezinárodní účastí v okrese Vsetín

V současné době je zahraniční kapitál v následujících společnostech:

americký: **Austin Detonator s.r.o. Vsetín**

rakouský: **Hirschmann Czech s.r.o., Zlín, pobočka Vsetín**

japonský: **INDET SAFETY SYSTEMS a.s. Vsetín**

německý: **System technik Vsetín, spol.s.r.o.**

**PŘÍLOHA P IV : MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI V OBCÍCH
MIKROREGIONU V LETECH 2004 A 2005**

obec	Míra nezaměstnanosti k 31.12. (%)	
	2004	2005
Halenkov	18,23	16,34
Hovězí	10,87	9,07
Huslenky	16,26	13,64
Janová	13,96	12,25
Karolinka	15,79	15,21
Nový Hrozenkov	13,19	11,68
Ústí	8,33	7,37
Velké Karlovice	15,64	11,75
Vsetín	12,31	10,92
Zděchov	14,89	10,36
Hornovsacko	13,95	11,86
Okres Vsetín	10,89	10,79
Celkem ČR	9,5	8,9

Zdroj: Úřad práce Vsetín

PŘÍLOHA P V : ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ V MIKROREGIONU Mateřské školy:

MŠ Vsetín, Luh
MŠ Vsetín, Rokytnice
MŠ Vsetín, Sychrov
MŠ Vsetín, Trávníky
MŠ Vsetín, Ohrada
MŠ Vsetín, Dolní Jasenka
MŠ Vsetín, Benátky
MŠ Vsetín, Na Kopečku
MŠ Vsetín, Kobzáňova
Soukromá MŠ Štěpán, Vsetín
Speciální MŠ, Vsetín, Turkmenská
MŠ Halenkov
MŠ Hovězí
MŠ Huslenky
MŠ Nový Hrozenkov (2x)
MŠ Karolinka
MŠ Velké Karlovice
MŠ Ústí

Základní školy:

ZŠ Vsetín, Luh
ZŠ Vsetín, Sychrov
ZŠ Vsetín, Trávníky
ZŠ Vsetín, Rokytnice
ZŠ Vsetín, Ohrada
ZŠ Integra, Vsetín
Speciální školy, Vsetín, Turkmenská
ZŠ Janová
ZŠ praktická Halenkov
ZŠ Halenkov
ZŠ Hovězí
ZŠ Huslenky

ZŠ Nový Hrozenkov

ZŠ Karolinka

ZŠ Velké Karlovice

ZŠ Zděchov

Střední školy a učiliště:

Masarykovo gymnázium Vsetín

SPŠ strojnická Vsetín

Střední zdravotnická škola

Soukromá střední podnikatelská škola ve Vsetíně, s.r.o.

Střední odborná škola Josefa Sousedíka

Střední odborné učiliště obchodu a služeb

Vysoké a vyšší odborné školy:

Vyšší odborná škola zdravotnická Vsetín

Bakalářské studium na Střední průmyslové škole strojnické Vsetín (detašované pracoviště UTB Zlín)

Ostatní školské instituce:

Základní umělecká škola Vsetín

Základní umělecká škola Karolinka

ALCEDO – Dům dětí a mládeže Vsetín

Pedagogické centrum Zlín ve Vsetíně

Středisko služeb školám Zlínského kraje ve Vsetíně

Pedagogicko psychologická poradna Vsetín

Zdroj: www.zkola.cz

PŘÍLOHA P VI : UBYTOVACÍ A STRAVOVACÍ ZAŘÍZENÍ V OBCÍCH MIKROREGIONU

Počet ubytovacích a stravovacích zařízení v obcích mikroregionu

obec	hotely	penziony, ubytovny, horské chaty	kempy, rekreač. stř.	indiv. ubyt.	restaurace, pohostin.	služby	občanská vybavenost
Halenkov	1	2	-	-	7	nákupní středisko, kadeřnictví,	MŠ, ZŠ, Zvláštní škola, zdrav. středisko, pošta, služebna Policie
Hovězí	-	1	1	2	7	lékárna, Veterinární zdrav.středisko, kadeřnictví, pedikúra, čistírna, půjčovna sport. potřeb, sklenářství, zámečnictví,...	MŠ, ZŠ, praktický lékař, pošta
Huslenky	-	2	-	-	6	čerpací stanice, Poštovní spořitelna	MŠ, ZŠ, pošta, zdrav.středisko,
Janová	-	2	-	-	2		MŠ, ZŠ – 1.stupeň, pošta
Karolinka	1	7	1	2	8	informační centrum, lékárna, Česká spořitelna + bankomat, pob. ČSOB, kadeřnictví, autoopravna, elektroservis, drobné stavební práce, sklenářství, stolařství, čerpací stanice,	MŠ, ZŠ, Základní umělecká škola, zdrav. středisko, Domov důchodců, pošta, služebna Policie,
Nový Hrozenkov	3	7	-	2	5	kadeřnictví, foto sběrna, lékárna, inform.středisko, Poštovní spořitelna,	MŠ, ZŠ, zravot.a zubní středisko, stanice lékařské první pomoci, pošta
Ústí	-	-	-	1	2	tesařství, kovovýroba	MŠ
Velké Karlovice	11	21	3	24	12	informační centrum, kadeřnictví, čistírna, půjčovna lyží,	MŠ, ZŠ, pošta, praktický lékař
Vsetín	7	5	1	-	70	informační centrum, lékárny, banky, bankomaty, čerpací stanice, hypermarkety, kadeřnictví, kosmetika, čistírna,	MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ, MěÚ, soud, policie, pošta, nemocnice, poliklinika, soukr. odborní lékaři, domov důchodců

						půjčovna sport.potřeb, člunů, foto, opravná obuvi, taxi služba, ...	
Zděchov	-	1	-	-	3	Opravná aut – drobní podnikatelé,	ZŠ, praktický lékař

Zdroj: obce, www obcí, vlastní výzkum

Přehled ubytovacích zařízení v mikroregion

Ubytovací zařízení	
Místo	Název ubytovacího zařízení
Velké Karlovice	Hotel Galik Hotel Lanterna Hotel Horal Hotel Luka Soláň Hotel Miloňov Hotel Kratochvíl Hotel Pod Javorem
	Horský hotel Tatra Horský hotel KOH-I-NOOR (BIOCEL) Soláň Horský hotel Kyčerka Horský hotel Hamé
	Penzion Gaudeamus Penzion Jurášek Penzion Miloňová Penzion Na Kopečku Penzion Na Pluskovci Penzion Polanský Penzion Školka - Léskové Penzion Na Podřátém Penzion Pohoda Penzion Zafúkané Penzion U Razuly Penzion Amigo Penzion U Bora Penzion Tabačka
	Chata Dynčák Chata Miloňová Chata Soláň Baďurka – Valašské chalupy Restaurace U Muzea Pepicentrum

	<p>U Barošů U Bartoňů U Dohnalů U Koňářků U Kopeckých U Kořístků U Kovářů U Kovářů U Macečků U Minarčíků U Prejzků U Sionů U Stavinohů U Školy Ubytování Andrea Ubytování Zástávka Ubytování v soukromí – Kučerová Ve dvoře u kříže Apartmán pro 4 osoby – Jonašová Horská chalupa Bezďa Pod Lípou Ski-ranč Srub U Razuly Lesovna Léskové</p>
	Dolinka - ubytovna
	<p>Rekreační areál Lesková Rekreační středisko Kyčerka Autokempink Machůzky</p>
Karolinka	<p>Hotel Koník</p> <p>Raťkovský šenk Chata Bzové Rekreační chata Favorit Rekreační chata Karolínka</p> <p>Škola v přírodě – Karolinka, Bzové Sokolovna Karolinka Turistická ubytovna U Hřiště</p> <p>Josef Orság - soukromí Chalupa Pod Strání - soukromí</p> <p>RS Moravia Solán</p>
Nový Hrozenkov	<p>Hotel Lidový dům</p> <p>Horský hotel Permoník Horský hotel Portáš</p> <p>Horská chata Kohútka + Javorka Horská chata Spartak Horská chata Dagmar Horská chata Magnetka Horská chata Pod Kohútku</p> <p>Turistická základna - Vranča</p> <p>Apartmán U vleku – Vranča Domeček U Štefků – Vranča</p>
Halenkov	Hotel Lidový dům

	Penzion Fortuna
	V Provazném
Huslenky	Restaurace „U Pokorných“
	Rekreační středisko Celnice
Zdětov	Koliba
Hovězí	Koliba
	A. a M. Motykovi U Grycmanů
	Autocamp „U splavu“
Janová	Penzion U Hromadů Video-kavárna
Ústí	Privat apartmá
Vsetín	Hotel Vsacan Hotel Britannia Hotel Magistr Hotel Sport Hotel Pančava Hotel Formanka Hotel Nová Radnice (v provozu – od léta 2006)
	Penzion v Hluboké Penzion U Vychopňů
	Chata Vsacký Cáb - Dušná
	Kamu – hotelový dům Gratis Groupms.r.o. ubytovna
	Autocamp Semetín

Zdroj: Obce, www obcí, vlastní zjišťování

PŘÍLOHA P VII : SPORTOVNÍ PODMÍNKY V MIKROREGIONU

Sportovní a kulturní zařízení v jednotlivých obcích mikroregionu

obec	Sportovní zařízení	Kulturní zařízení
Halenkov	lyžařský vlek, fotbalové hřiště,	knihovna, kino,
Hovězí	sportovní areál u ZŠ – fotbalové a volejbalové hřiště, sportovní hala, tenisový kurt, plážový volejbal, lyžařský vlek,	knihovna, kino
Huslenky	sportovní areál – fotbalové a volejbalové hřiště, tenisové kurty, 3 lyžařské vleky	knihovna
Janová	sportovní areál Tatram Janová - fotbalové hřiště s tribunou, tělocvična	
Karolinka	lyžařské vleky, travnaté fotbalové hřiště, tenisové kurty, volejbalové hřiště, posilovna,	Galerie s ateliérem I. Hartingera, expozice skla, videoprojekce, Valašské národní divadlo, knihovna, sál ZUŠ
Nový Hrozenkov	sportovní areál - fotbalové, volejbalové hřiště a tenisový kurt, přírodní koupaliště, 4 lyžařská střediska, bowling,	knihovna, památník Antonína Strnadla,
Ústí	fotbalové hřiště, asfaltové hřiště, tenisový kurt, lyžařský vlek	knihovna,
Vel. Karlovice	14 lyžařských středisek, 4 běžecké trasy, koupaliště, tenisové kurty, volejbalové hřiště, fotbalové hřiště, centrum jezdeckého sportu, minigolf, squash, bowling, dálková cyklotrasa	Karlovské muzeum, kino, letní kino Razula, galerie pod Soláňem, knihovna
Vsetín	2 lyžařské areály, sportovní areál Ohrada (fotbal. stadion, atletická dráha, tenisové kurty, krytá tenisová hala, plážový volejbal), sportovní areál Lapač (hokejový stadion, sportovní hala, přírodní kluziště, skateboardová rampa), sportoviště u Sokolovny (telocvičny, antukové kurty na tenis, volejbal, nohejbal), Sportovní centrum Bobrky (tenis, squash, fitcentrum, bazén, sauna, hřiště), fotbalový stadion, tenisové kurty, hokejbalové hřiště, městské lázně, 2 nekryté koupaliště, 2 fitcentra, minigolf, bowling, kuželna, squash centrum, Hippocentrum,, rehabilitace, 5 místních okruhů cyklotras,	kino, knihovna, Muzeum regionu Valašsko- stálá expozice, galerie, výstavní síň, divadlo, Dům kultury,
Zděchov	koupaliště, lyžařský vlek, volejbalové hřiště, fotbalové hřiště, antukový kurt,	

Zdroj: obce, www obcí, vlastní výzkum

Přehled značených turistických tras v mikroregionu

Turistické trasy			
Trasa	Značka trasy	Popis trasy	délka trasy (km)
Javorníky			
Základní hřebenová trasa	červená	Bumbálka – přes Velký Javorník - Huslenky	43
Výstupové trasy na hřeben	zelená	Vsetín – Ústí - Jahodný – Filka – Radošov – hřeben Javorník	15,5
	modrá	Hovězí - Jahodný	4
	žlutá	Hovězí - Stříbrník - Filka	5,5
	žlutá	Huslenky - Kychová – Papajské sedlo	8,5
	modrá	Huslenky – podél Černého potoka - Krkostěna	7
	zelená	Halenkov - Kyčera	6
	žlutá + modrá	Nový Hrozenkov – Vranča – Kohútka - Portáš	7
	žlutá	Karolinka – Stanovnice – Frňkovské sedlo	9,5
	zelená	Karolinka Stanovnice – pod Stolečným - Portáš	5,5
	žlutá+ zelená	Velké Karlovice – Přischlop - Bukovina	8,5
	modrá	Velké Karlovice – Podťaté Tisňavy – Na Kasárni	10,5
	zelená	Podťaté-Tisňavy – sedlo Lopusná - Velký Javorník	8,5
Vsetínské vrchy			
Základní hřebenová trasa	červená	Vsetín – přes Soláň - Bumbálka	44
	červená	Huslenky – přes Cáb – Rožnov pod Radhoštěm	23
Výstupové trasy na hřeben	žlutá	Vsetín – Lysný – U Krošenků	8,5
	modrá+červená	Vsetín - Dušná	
	modrá	Hovězí – Hovízky – U Škarpů – U Sivků - Ochmelov	4,5
	červená	Huslenky – Ochmelov – Vsacký Cáb	9
	zelená	Halenkov – Dinotice - Cáb	9,5
	modrá	Nový Hrozenkov – údolí Brodská - Tanečnice	6
	žlutá	Karolinka – Raťkov - Čarták	4,5
	žlutá	Velké Karlovice - Soláň	5,5

	zelená	Velké Karlovice – Jezerné - Soláň	5
	modrá	Velké Karlovice – Miloňov – Kotlová – Horní Bečva	10,5
Vizovické vrchy			
Výstupové trasy na hřeben	modrá	Vsetín – Pod Vrchem – Vartovna	11,5
	červená	Vsetín - Bařková	9

Zdroj: vlastní výzkum, Turistický průvodce –Beskydy, vlastní výzkum

Přehled naučných stezek v mikroregionu

Naučné stezky		
Název stezky	Trasa	počet zastavení
Tesák (Vsetín)	Vsetín – Hošťálková – Troják – Tesák (24 km)	20
Javorníky - Družba	Hran.přechod Bumbálka – U Tabulí – Lemešná – Velký Javorník – Malý Javorník – Portáš - Kohútka	26
Potůčky – Žamboška (Vsetín)	Vsetín Potůčky - Žamboška	5
Okolím Vsetína (otevřena od jara 2006)	Vsetín Sychrov – U Kovářů – Velký Skalník – Jasenice Vsetín (5 km)	13

Zdroj: vlastní výzkum, Turistický průvodce –Beskydy, vlastní výzkum

Přehled značených cyklotras v mikroregionu

Cyklotrasy		
Cyklotrasa	Popis cyklotrasy	Délka cyklotrasy (km)
terénní cyklotrasa č. 472	Vsetín – Ústí - Velké Karlovice Léskové – Miloňov – Třeštík – Bařiny - Martinák	51
č. 6184	Velké Karlovice Podřaté – Javorník	7,6
Místní okruhy Vsetín a okolí		
č. 6117	Vsetín – Janišovský vrch - Sirákov – Vartovna - Pulčín – Zděchov - Halenkov – Svrčín – U Kozůšků – Vsetín Jasenice - Vsetín	77,3
č. 6119	Vsetín Sychrov – U Kovářů – Dušná – Cáb – Bystřička Chlévisko –	37,5

	Růžďka – Vesník – Horní Jasénka - Vsetín	
č. 6120	Vsetín Ohrada – U Krošenků – Svrčín – Lušovka – Ptáčnice – Cáb – Dušná – U Kovářů – Vsetín Sychrov	32,9
č. 6121	Vsetín – Semetín – Pod Kolcovou – Chléviska – Janišovský vrch – Rokytnice Vsetín	24,7
Kolem Vsetína	Vsetín – Vesník – Dušná – Pod Vsackým Cábem – U Krošenků – Vsetín Svárov – PP Bečevná – Pod Vartovnou – Syrákov – Baťková – Semetín - Vsetín	57,9
Vsetínská podkova - velká	Vsetín – U Kovářů – Putýrka – Vsacký Cáb – Tanečnice – Soláň – Třeštík – Lemešná – Kasárna – Portáš – Papajské sedlo – Valašská Kyčera – Huslenky – Ústí - Vsetín	90,2
Velký okruh	Val.Mez. - Vsetín – Liptál – Syrákov – Vartovna – Ústí – Velké Karlovice Léskové – Třeštík – Martiňák – Pustevny – Rožnov p.R. – Na Spině – Val.Mez.	133,7
Místní cyklotrasy ve Velkých Karlovicích		
č. 6020/1	AC Machůzky – Miloňov – Benešky – Pod Vysokou – Třeštík – Léskové – Hotel Razula – AC Machůzky	22
č. 6020/2	AC Machůzky – Miloňov – Benešky – Kotlová – Soláň – Čarták – rozc.Soláň – AC Machůzky	22
č. 6020/3	AC Machůzky – Podřaté – Tisňavy – Potoky – Přischlop – Javorníček – Pluskovec – rozc.Soláň - Machůzky	17
č. 6020/4	AC Machůzky – Léskové – prales Razula – Kubáně – rozc. Podřaté – AC Machůzky	21
č. 6020/5	AC Machůzky – Léskové – Pod Javorem – Oselná – Dupačka – U Tabulí – Sukenická – Třeštík – Pod Vysokou – hotel Razula - Machůzky	28
Z Léskové na Třeštík a zpět	Velké Karlovice Léskové – Dynčák – Trojačka Beskydok – Třeštík – Pod Vysokou - Léskové	19,7
Z Léskové na Lemešnou a zpět	Velké Karlovice Léskové – U Románků - NPR Razula – Lemešná sedlo- Čierna Voda – Kubáně – Podřaté - Léskové	22,8
Malá podkova	Nový Hrozenkov – Karolinka – Soláň – Miloňov – Třeštík – Lemešná – Kasárna – Malý Javorník – Portáš - Nový Hrozenkov	57,2

Zdroj: vlastní výzkum, Turistický průvodce – Beskydy, vlastní výzkum

Přehled značených lyžařských stop v mikroregionu

Lyžařské běžecké stopy		
Název	Popis stopy	délka stopy (km)
Hřebenovka Javorníků	U tabulí – pod Lemešnou – Velký Javorník – Malý Javorník – Kohútka – Papajské sedlo – Makyta – Pulčín - Lidečko	48
Hřebenovka Vsetínských vrchů	U Tabulí – Bumbálka – Třeštík – Vysoká – Benešky – Kotlová – Soláň – Tanečnice – Cáb, tur. chata – Dušná – Vsetín	47
Hřebenovka Vizovických vrchů	Vsetín – Pod Vrchem – Nezdoby – Vartovna vrchol – Syrákov – Kopřivná hřeben – Baťková – Chléviska – Nivy - Vsetín	31
Moravskoslezské Beskydy	Pustevny – Martiňák – Třeštík – Hanzlová (Razula)	
Velké Karlovice – trasa A	rozc. Soláň – Miloňov – Machůzky – Razula – Hotel Galik – Babská – Hotel Horal – U Tabulní	14,5
Velké Karlovice – trasa B	Razula, horní stanice – Buřanov – Pod Bařinkou – sedlo Lemešná – rozc. pod Oselnou – Dupačka – Hotel Horal - Razula	14
Velké Karlovice – trasa C	Razula, dolní stanice – Hotel Horal – Dupačka – rozc. pod Oselnou – U Tabulí – Trojačka – Čarták (rozhledna) – Třeštík – Laďův pramen - Razula	17
Velké Karlovice – trasa D	Razula, horní stanice – Buřanov – sedlo Lemešná – Kasárna – Strateneč – Přischlop – Javorníček – Kyčerka – Machůzky - Razula	28
Velké Karlovice – trasa E	rozcestí Soláň – Soláň - Vysoká	

Zdroj: vlastní výzkum, Turistický průvodce – Beskydy, vlastní výzkum

Přehled lyžařských středisek v mikroregionu

lyžařská střediska			
Místo	Název lyžařského střediska	Počet vleků	Délka vleků (m)
Velké Karlovice	Lyžařský areál Kyčerka	4	650, 600, 200, 200
	Lyžařský areál Machůzky	2	1050, 250
	Ski areál Razula	1	800
	Lyžařský vlek u Hotelu Horal	1	350

	Lyžařský vlek u Hotelu Galik a Lanterna	2	400, 250
	Lyžařský areál U Bambuchů	3	700, 410, 240
	Lyžařský areál Soláň - Bzové	2	370, 200
	Lyžařský areál Soláň – Soláňka	3	550, 400, 300
	Lyžařský areál Soláň - Sedlo	3	400, 250, 130
	Lyžařský areál Léskové – Babská	2	300, 300
	Lyžařský areál Podtáté	1	400
	Lyžařský areál Jezerné	1	300
	Lyžařský areál Pod Beskydem	1	350
	Lyžařský areál Miloňov	1	300
Nový Hrozenkov	Lyžařský areál Nový Hrozenkov - Vranča	2	650, 550
	Lyžařský areál Kohútka	7	570, 570, 280, 260, 230, 215, 160
	Lyžařský areál Na Portáši	1	280
	Lyžařský areál Javorka		
Vsetín	Lyžařský areál Horní Jasénka	4	390, 385, 380, 365, 160, 60
	Lyžařský vlek Ohrada - Trojúhelník	1	
Ústí	Lyžařský vlek - Ústí	1	
Hovězí	Lyžařský areál Na skalce	1	400
Huslenky	Lyžařský vlek – Maňák Jan		
	Lyžařský vlek na Buranově	1	400
	Lyžařský vlek U Kuželů	1	200
Halenkov	Lyžařský vlek - Halenkov	1	
Zdčoch	Lyžařský vlek – Zdčoch	1	370
Karolinka	Ski areál Karolinka	1	850

Zdroj: vlastní výzkum, Turistický průvodce – Beskydy, vlastní výzkum

PŘÍLOHA P 8 : FOTOGRAFIE Z VALAŠSKA

Valašská krajina

Valašská architektura

Valašské tradice, zvyky, folklor

Valašská cimbálová muzika

Valašský soubor písní a tanců

„Tři Králové“

Velikonoční kraslice

„Fašanky“ (Masopust)

„Pálení čarodějnic“

Vánoce

Valašský odzemek

Sportování na Valašsku

